

ŠVP Škola pro život 2026/27 - 1. stupeň

Přehled zkratk z RVP ZV 2025			Zkratky vyučovacích předmětů 2026/27	
OVU	očekávaný výsledek učení		ČJ	Český jazyk
KK	klíčové kompetence		M	Matematika
ZG	základní gramotnosti		OSV	Osobnostní a sociální výchova
PT	průřezová témata		AJ	Anglický jazyk
			UaK	Umění a kultura (VV/HV)
vzdělávací oblasti:			Inf	Informatika
JJK	Jazyk a jazyková komunikace		TV	Tělesná výchova
MAT	Matematika a její aplikace		Svs	Svět v souvislostech
INF	Informatika		Čpd	Čtenářské a pisatelské dílny
CJS	Člověk a jeho svět		PSPP	Předmět speciální ped.péče (pro diagnostikované děti)
CAS	Člověk a společnost		PV	Polytechnická výchova
GEO	Geografie		FIE	FIE
CAP	Člověk a příroda		BV	Badatelská výuka
UAK	Umění a kultura			
CZB	Člověk, zdraví a bezpečí			
CSP	Člověk, jeho osobnost a svět práce			

Učební plán 1. stupeň

		1.	2.	3.	4.	5.	celkem	disp.
Český jazyk	Čj	5	6	5	5	6	27	
Anglický jazyk	Aj	2	2	3	3	3	13	
Matematika	M	5	5	5	4	4	23	
Informatika	Inf				1	1	2	
Svět v souvislostech	Svs	2	2	2	3	3	12	
Polytechnická výchova	Pv	1	1	1	1	1	5	
Osobnostní a sociální výchova	Osv	1	1	1	1	1	5	
Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10	
Umění a kultura	Uak	2	2	2	2	2	10	
FIE	Fie			1	1	1	3	
Čtenářské a pisatelské dílny / PSPP	Čpd	1	1	1	1	1	5	5
Badatelská výuka	Bv			1	1	1	3	3
Celkem		21	22	24	25	26	118	8

Pozn: Umění a kultura zahrnuje obory Výtvarná a filmová výchova a Hudební, taneční a dramatická výchova

Klíčové kompetence				Realizováno v (ročník a předmět)
KKU	Klíčová kompetence k učení	Umění se učit	KKU-USU-000-ZV5-001 Monitoruje své procesy učení. Plány učení či kritéria práce vytváříme společně se žáky. Nastavujeme přiměřené vzdělávací cíle pro každého ze žáků. Provázíme žáky diskusí o tom, které postupy mohou využít v následující práci. Navozujeme situace, při nichž si žák zkouší odhadování vlastních sil a možností či definování překážek v učení. Zamýšlíme se se žáky nad tím, co jim pomáhá k rozvoji (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení aj.). Shromažďujeme a sdílíme zdroje, které mohou žákům v učení pomoci (např. digitální programy, portfolia kompetencí). Poskytujeme doplňkové materiály a nástroje, aby si žáci mohli hlouběji rozšířit své znalosti. Necháváme žáky samostatně při výuce objevovat, co se učí. Dáváme prostor žákům učit se mezi sebou navzájem. Učíme žáky pracovat s nástroji, které umožňují sledovat a zaznamenávat jejich pokrok (práce s portfoliem, mapy učebního pokroku či kompetenční karty). Učíme žáky shromažďovat důkazy o jejich posunu v učení. Aktivitu žáků podporujeme prostorem pro jejich dotazy, rozvíjíme jejich zvědavost a vytváříme prostor pro bádání o sobě i o světě. Vytváříme bezpečný prostor pro práci s chybou – za chybu žáky netrestáme, ale společně hledáme cestu, jak ji využít k dalšímu rozvoji. Průběžně se žáky reflektujeme, co zvládli a co je třeba upevnit; podle toho přizpůsobujeme dlouhodobý plán výuky potřebám žáků. Jsmo důslední ve vyžadování domluvených pravidel. Učíme žáky efektivně využívat čas (např. pomoci časomíry i pro běžné úkoly). Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné podpoře (s prvky soutěživosti nakládáme citlivě tak, aby nebyla narušena týmová soudržnost).	
		Smysl a cíl učení, celoživotní učení	KKU-SMU-000-ZV5-001 Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení. Propojujeme výuku se zkušeností žáků a zprostředkováváme jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí). Podporujeme žáky k dalšímu učení tím, že oceňujeme jejich silné stránky, jejich snahu, pokrok a úspěchy. Zprostředkováváme žákům konkrétní příklady výstupů úspěšného učení ve vztahu ke škole i celkovému rozvoji osobnosti. Podporujeme u žáků postoje a nastavení mysli (growth mindset), které jim pomáhají rozvinout a udržet motivaci. Umožňujeme žákům vidět celkový rámec učiva a porozumět, jak jednotlivé lekce přispívají k jejich osobnímu rozvoji. Vytváříme dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků. Při projektové výuce umožňujeme žákům výběr témat, která jsou pro ně zajímavá, a přizpůsobujeme je k plánování. Podporujeme žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat; o chybách společně přemýšlíme a odkrýváme jim i vlastní chyby jako příležitosti k učení. Dlouhodobě pozorujeme a oceňujeme snahu a vůli žáků. Poskytujeme zpětnou vazbu, která je konkrétní a umožňuje žákům cíleně zlepšovat jejich dovednosti. Poskytujeme průběžnou zpětnou vazbu nejen k výsledkům, ale také k postupu a přístupu k učení. Pro hodnocení práce žáků a jejich pokroku využíváme srozumitelná popisná kritéria, která korespondují s cíli výuky. Při nastavování kritérií zohledňujeme nejen očekávané výstupy, ale i evidenci o dosavadním pokroku žáků. Vedeme žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporujeme tím jejich odpovědnost za vlastní učení. Vedeme žáky ke vzájemnému (vrstevnickému) hodnocení pokroku na základě srozumitelných kritérií v bezpečném prostředí. Poskytujeme zpětnou vazbu tak, aby byla efektivně využitelná pro další učení (ukazuje další krok, je respektující, včasná a konstruktivní). Preferujeme pozitivní zpětnou vazbu. Rozlišujeme mezi popisným a hodnotícím jazykem; využíváme popisný jazyk jako podstatnou součást zpětné vazby a vedeme k tomu i žáky. Využíváme různé způsoby poskytování zpětné vazby (od rychlých gest a ústního ocenění až po detailní písemná a slovní hodnocení). Inspirujeme žáky tím, že se sami neustále učíme, a to i od nich a společně s nimi.	
KKK	Klíčová kompetence komunikační	Vyjádřování	KKK-VYJ-000-ZV5-001 Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci. Vytváříme příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky i pocity (párové diskuse, diskusní kroužky atd.). Při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se orientujeme zejména na jejich schopnost sdílet vlastní myšlenky, méně už na samotnou výstižnost a vytříbenost projevu. Pravidelně organizujeme aktivity, ve kterých žáci prezentují před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky; v přípravě jim pomáháme formulací jasných a předem zadaných kritérií (např. formou osnovy či klíčových informací). Nabízíme žákům možnosti vyjadřovat se skrze různá média a formy. Využíváme techniku vzájemného tutorství, v rámci které si žáci vysvětlují nový koncept či jiné učivo navzájem. Do hodin zahrnujeme prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých mohou žáci experimentovat s různými perspektivami a formami vyjádření v různých situacích. Ukazujeme žákům různé možnosti neverbální komunikace v souladu s danou komunikační situací. Po aktivitách či projektech poskytujeme modelovou konstruktivní zpětnou vazbu a zároveň povzbuzujeme žáky k reflexi vlastní práce nebo práce spolužáků.	
		Porozumění	KKK-POR-000-ZV5-001 Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů. Do výuky pravidelně zařazujeme také krátké autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (obrázky, ilustrace, fotografie, mapy, videa apod.). Pravidelně se žáky hovoříme o jejich porozumění jazykovým či obrazným sdělením a diskutujeme s nimi o jejich možných významech. Uvědomujeme si, že žákův neúspěch v řešení úkolu nemusí vyplývat z jeho neporozumění dané látky, ale pouze ze způsobu zadání takového úkolu.	
		Aktivní naslouchání	KKK-AKN-000-ZV5-001 Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera. Prostřednictvím různých aktivit a her trénujeme schopnost žáků pozorně a soustředěně naslouchat. Na začátek hodiny čas od času zařazujeme krátká dýchací či meditační cvičení, která pomáhají žákům uklidnit mysl a soustředit se na daný okamžik. Necháváme žáky vědomě se vyjadřovat k obsahu předchozího sdělení (např. shrnutím diskuse, práce s textem či pomocí komunikačních her). Zařazujeme do výuky prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých se žáci musí vcítit do zadaných rolí a reagovat na situace podle svých postav. Necháváme žáky reagovat na prožité komunikační situace a s nimi spojené úspěchy i neúspěchy; vedeme je k empatii vůči spolužákům a k identifikaci komunikačních faulů.	
		Vícejazyčnost	KKK-VJZ-000-ZV5-001 Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur. Do svých hodin zařazujeme aktivity jazykového probuzení, v jejichž rámci žáci prostřednictvím vlastního prožitku objevují jazykové bohatství světa i svého okolí, rozvíjejí svůj vztah k mateřštině a pěstují dovednosti potřebné k učení se cizím jazykům. I v rámci neязыkových předmětů do výuky čas od času zařazujeme cizojazyčné prvky.	
			KOS-WEL-000-ZV5-001 Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).	

KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Vlastní wellbeing	vzdělávací strategie	Vytváříme prostředí, kde se žáci cítí bezpečně, jsou schopni sdílet své pocity i zkušenosti a mají na práci adekvátní čas. Naplňujeme základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry. Komunikujeme se žáky s respektem, tj. partnersky, vstřícně a otevřeně; projevujeme zájem o každého žáka, nabízíme dialog a spolupráci, respektujeme sebezpojetí, identitu a potřebu autonomie každého z nich. Vytváříme situace a prostředí, ve kterých mají žáci příležitost poznávat sami sebe a rozvíjet sebeuvědomění. Vytváříme situace, při nichž se žáci mohou aktivně podílet na svém vlastním učení a rozhodování. Zařazujeme prostor pro projektovou práci, volbu tématu či metod práce. Budujeme kulturu vzájemné podpory a respektu mezi žáky. Vytváříme situace pro týmovou spolupráci a diskutujeme se žáky o sdílení pozitivních zážitků a vzájemné pomoci. Přemýšlíme o možnostech hodnocení a zpětné vazby ve vztahu k budování wellbeingu žáků. Zařazujeme trénink relaxačních technik, aktivní odpočinek, pohybové chvíle a aktivní přestávky. Vnímáme pohybové aktivity a pobyt ve venkovním prostředí jako nedílnou součást vzdělávání. Výuku nevedeme pouze ve třídě, vyhledáváme benefity učení venku a v netradičním prostředí, pořádáme exkurze. Pravidelně měníme aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků. V návaznosti na modelové situace upozorňujeme žáky na význam péče o duševní zdraví a další faktory ovlivňující pohodu. Uvědomujeme si vliv prostředí, prostorového uspořádání třídy a vybavení na učení žáků. Efektivně využíváme různé možnosti přizpůsobení prostoru třídy v závislosti na zvolených cílech (aktivní výzdoba pracemi žáků, centra aktivit). Nastavujeme jasná pravidla i v rámci digitální komunikace o výuce, úkolech, organizačních informacích a hodnocení.	
		Resilience: odolávání obtížným situacím	vzdělávací strategie	KOS-ODO-000-ZV5-001 Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává. Vytváříme příležitosti pro diskuse a aktivity, které podporují mentální pohodu. Poskytujeme inspirativní příklady úspěšných jednotlivců, kteří překonali obtíže, a diskutujeme o jejich strategiích. Zařazujeme situace, které umožní žákům lépe porozumět emocím ve vztahu k různým tématům. Zařazujeme situace, které v rámci mezilidských vztahů podporují komunikační kompetence a empatii. Vytváříme bezpečné prostředí, kde se žáci mohou otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity. Začleňujeme do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, scénáře nebo příběhy překonávání překážek a následného růstu. Vytváříme návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží. Vytváříme prostředí vzájemné podpory a spolupráce mezi žáky a učiteli. Sdíleme myšlenku, že každý úspěch, překážku i chybu je dobré brát jako příležitost k učení a jako výzvu k překonání sebe sama. Poskytujeme podněty pro práci s přiznáním chyby či neúspěchu a pomáháme žákům s analyzováním jejich příčin. Pomáháme žákům uvědomit si, že umějí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě.	
		Identita	vzdělávací strategie	KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti. Začleňujeme pravidelné aktivity na sebereflexi, kde si žáci mohou uvědomovat své úspěchy, výzvy a osobní růst Nabízíme aktivity, které posilují sebevědomí žáků (umožňujeme prezentace prací před třídou, zapojujeme je do projektů a dáváme jim možnost nahlížet na témata nadoborově). Poskytujeme žákům prostor pro poznávání sebe sama. Pomáháme žákům poznávat jejich zájmy, schopnosti a hodnoty; zaměřujeme se na propojení témat výuky s konkrétními dovednostmi a postoji. Debatujeme se žáky o budoucnosti (kariéra, životní cesta, vize a plány). Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých. Vedeme žáky k uvědomění si dopadů vlastního chování na sebe, ostatní lidi i přírodu. Učíme žáky efektivním strategiím sebeorganizace a plánování času (stanovování priorit, vytváření rozvrhů a nastavování reálných cílů). Poskytujeme podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce. Poskytujeme uznání a pozitivní zpětnou vazbu, aby žáci pocítili svou hodnotu a úspěchy.	
		Empatie a porozumění druhým	vzdělávací strategie	KOS-EMP-000-ZV5-001 Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně. Podporujeme sdělování citů a pocitů ve třídě. Diskutujeme se žáky o emocích a používáme vizuální i interaktivní pomůcky (vídea, karty, příběhy, divadlo, hudbu) k rozpoznávání emocí, jejich spouštěčů a ke zvládání negativních stavů. Podporujeme aktivity a diskuse o strategiích vzájemné podpory (hry, výměna rolí, myšlenkové mapy, pantomima). Při diskusích poukazujeme na možnost vidět danou situaci z různého pohledu. Rozvíjíme všímavost žáků (mindfulness) a přijímání přítomnosti pomocí cvičení, meditace, příběhů a vlastního příkladu. Vytváříme spolu s kolegy klidné a bezpečné prostředí; neodsuzujeme, dáváme prostor pro vyjadřování emocí, diskusí a sebereflexi. Poskytujeme žákům možnost volby a rozhodnutí a oceňujeme jejich empatické chování. Jsmo zduofili k žákům, kolegům i rodičům a totéž vyžadujeme od žáků směřem k autoritám i k sobě navzájem. Vytváříme úkoly a projekty, ve kterých se žáci rozhodují sami a přijímají zodpovědnost za své volby. Vytváříme skupinové aktivity, kde se žáci učí spolupracovat a projevat si respekt; diskutujeme o příkladech neúcty. Jsmo spravedliví a společně se žáky nastavujeme i dodržujeme třídní a školní pravidla. Ukazujeme různé způsoby řešení konfliktů mezi vrstevníky a poskytujeme prostor pro nápady a reflexi žáků. Diskutujeme o předsudcích, stereotypch a významu tolerance ve vztazích. Připravujeme projekty, výlety a adaptační kurzy cílené na toleranci a respekt k odlišnostem.	
		Budování a udržování zdravých vztahů	vzdělávací strategie	KOS-VZT-000-ZV5-001 Rozvíjí vztahy s ostatními. Vedeme rozhovory rozvíjející pozitivní atmosféru ve třídě. Hrajeme se žáky hry se zaměřením na třídní kolektiv, citlivost k druhým a zájem o spolužáky. Podporujeme sdělování emocí, pocitů a názorů (např. v komunitním kruhu). Poskytujeme prostor pro argumentaci, sdílení, přehodnocení vlastních názorů a vzájemnou zpětnou vazbu. Aplikueme aktivity na podporu pocitu sounáležitosti se třídou a školou (hry, projekty, výlety, zájezdy, sportovní aktivity či společné oslavy). Usilujeme o to, aby se žáci mezi sebou znali a věděli o sobě více informací (využíváme k tomu adaptační kurzy, společnou volnou hru, poznávací aktivity, projektovou výuku či třídní hodiny). Podporujeme ocenění přínosu jednotlivce do společné aktivity. Cíleně reagujeme na rizikové chování žáků. Stanovujeme spolu se žáky pravidla pro jednání ve třídě (včetně digitálního prostředí), jejichž cílem je bezpečné prostředí vhodné pro učení. Pravidelně se žáky hovoříme o očekávaném chování při výuce, věnujeme se praktickému nácviku vhodného jednání a oceňujeme i upevňujeme chování podporující rozvoj.	
				KOB-RES-000-ZV5-001 Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.	

KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Respektující vztah k životu a světu	vzdělávací strategie	Vytváříme situace, při nichž se žáci dostávají do četných přímých kontaktů s rozmanitými živými jedinci ve svém okolí. Vytváříme situace, při nichž žáci mohou prozkoumávat své okolí, pečovat o něj či ho zlepšovat. Umožňujeme žákům sdílet své zkušenosti a zážitky z kontaktů i péče o jiné živé bytosti a o své okolí. Jdeme příkladem v citlivém a ohleduplném chování vůči živým organismům a svému okolí (např. při přírodovědných pozorováních, při sportu a pobytu venku). Vedeme reflexi o zkušenostech a zážitcích žáků podle osvědčených postupů.	
		Zohledňování propojenosti světa	vzdělávací strategie	KOB-ZPS-000-ZVS-001 Uvádíme si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí. Vytváříme zadání, při jejichž řešení žák potřebuje kombinovat znalosti a dovednosti z různých oborů. Vytváříme zadání, při nichž žák potřebuje srovnávat shodné a odlišné rysy různých situací a jevů – v rámci jednoho tématu i napříč různými oblastmi. Využíváme techniky zviditelňující skryté souvislosti procesů a jevů (např. simulace, simulační hry, myšlenkové mapy, grafická znázornění a schémata). Vytváříme situace a zadání vyžadující prozkoumávání a interpretaci souvislosti v místním prostředí a mezi místem a širším světem (místně zakotvené učení). Podněcujeme žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků; doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promyšlení témat. Vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro diskuse žáků o souvislostech různých jevů a využíváme k jejich vedení osvědčené diskusní techniky.	
		Směřování k udržitelné budoucnosti	vzdělávací strategie	KOB-UDR-000-ZVS-001 Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti. Vytváříme zadání, při nichž žáci potřebují uvažovat o budoucím vývoji a porovnávat jeho různé možné varianty. Vytváříme prostor pro otevřenou diskusi žáků o hodnotách a chování ve vztahu k udržitelnosti; diskuse facilitujeme a využíváme při nich osvědčené techniky. Modelujeme svým profesním, osobním i občanským chováním vhodné postupy z hlediska udržitelnosti.	
		Odpovědné rozhodování a jednání	vzdělávací strategie	KOB-ODP-000-ZVS-001 Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí. Vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků; sami uplatňujeme respektující přístup, k němuž vedeme i žáky, a nikoho nekritizujeme za jeho názor. Podněcujeme žáky ke kladení otázek a argumentaci; doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promyšlení a prohloubení jejich postojů. Umožňujeme žákovi převzít vědomou odpovědnost za splnění úkolu, který si sám zvolí nebo s nímž se ztotožní – nezaměňujeme prosté vykonání příkazu se skutečným převzetím odpovědnosti. Stavíme žáky před situace vyžadující přijetí vlastního rozhodnutí (při hře, fungování třídy či řešení úkolu) a dbáme na to, aby šlo o svobodnou a odpovědnou volbu, nikoliv jen o splnění příkazu. V diskusích v případě potřeby vyjadřujeme a odůvodňujeme svůj pohled, ale s žáky nemanipulujeme.	
		Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu	vzdělávací strategie	KOB-PCP-000-ZVS-001 Dává účelné najevo, co si přeje ve svém okolí změnit. Vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního odůvodněného názoru žáka na dění okolo něj, včetně kritického pohledu na to, co by si přál změnit; sami uplatňujeme respektující přístup, k němuž důsledně vedeme i žáky, a nikoho nekritizujeme za jeho názor. Podněcujeme žáky ke sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě. Umožňujeme žákovi vybrat si aktivitu prospěšnou pro okolí, kterou si sám zvolí nebo s nímž se vnitřně ztotožní – nezaměňujeme to s aktivitou uskutečněnou pouze z vnějšího popudu či příkazu. Poskytujeme zpětnou vazbu a oceňujeme iniciativu žáka i dílčí kroky, které k ní směřují. Navozujeme situace umožňující porozumět potřebám, postojům a zájmům druhých – využíváme k tomu užívání se do rolí a postojů jiných (např. rolové hry). Vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro otevřenou diskusi o významu vlastní aktivity, demokratických postupů a uplatňování práv; facilitujeme diskuse a využíváme osvědčené diskusní techniky. Podněcujeme žáky k reflexi jejich zkušeností s uplatňováním vlastního vlivu na dění v jejich okolí.	

		Nápady, příležitosti a výzvy	vzdělávací strategie	KPP-NAP-000-ZVS-001 Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvám. Podporujeme aktivní účast žáků na tvorbě školního prostředí, které pracuje s jejich nápady a respektuje jejich potřeby (např. Žákovský parlament, akce žáků pro žáky). Zapojujeme žáky do participace ve škole i v širší komunitě. Podněcujeme vztah žáků k místu, kde žijí – mapujeme jeho historii, zkoumáme souvislosti a představujeme nápady na jeho rozvoj místní samosprávě. Podporujeme přetváření myšlenek žáků v realitu, například praktickou péči o okolí školy. Podporujeme zkušenostní učení – experimentování, bádání, tvůrčí psaní i umělecké vyjádření (malování, divadlo aj.). Využíváme se žáky různé nástroje k zachycení nápadů, jako je brainstorming, myšlenkové mapy či online kolaborativní nástroje. Zaměřujeme se na to, aby žáci uměli vyhodnocovat a vybírat smysluplné nápady podle stanovených kritérií, hlasování či škálování. Pro pokročilejší žáky zařazujeme prioritizaci nápadů, testování a prototypování (ověřování účinnosti) a zapojení zainteresovaných stran pro úspěšnou realizaci. Nabízíme žákům příležitost zapojit se do dobrovolnictví. Jako průvodci usměrňujeme tvorbu žákovských vision boardů směrem k jejich profesnímu a životnímu směřování. Průběžně se žáky pracujeme na rozkrývání jejich priorit, hodnot a kompetenčního portfolia. Upozorňujeme žáky na příležitosti k jejich profilaci a rozvoji silných stránek.	
		Mobilizování zdrojů	vzdělávací strategie	KPP-ZDR-000-ZVS-001 Promyšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. Soustředíme se na podporu žáků při objevování jejich tvůrčího potenciálu. Podněcujeme žáky k přemýšlení mimo ustálené vzorce a k nalézání vnitřní motivace pro objevování nových příležitostí. Podporujeme samostatné myšlení prostřednictvím bádání, otevřeného dialogu a projektů motivovaných reálnými situacemi. Organizujeme besedy a setkání žáků s inspirativními osobnostmi – úspěšnými absolventy, rodiči či odborníky. Poskytujeme žákům konstruktivní zpětnou vazbu a formativní hodnocení, které posiluje jejich potřebu se zdokonalovat. Umožňujeme žákům získat zkušenosti v sebezprezentaci svých kvalit, schopností i skupinových úspěchů. Podporujeme u žáků porozumění práci se zdroji (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou) a zapojujeme je do projektového učení. Prostřednictvím kooperativního učení a jasných kritérií umožňujeme žákům při projektech efektivně sdílet zdroje i zkušenosti. Rozvíjíme u žáků dovednosti budování a udržování vztahů v osobním životě i v oblasti jejich zájmů. Umožňujeme žákům absolvovat exkurze ve firmách a organizacích. Rozvíjíme spolupráci mezi školami a vítáme odborné či zájmové aktivity připravované staršími studenty pro mladší žáky. Zprostředkováváme příležitosti ke spolupráci s absolventy, kteří žákům poskytují rady při jejich profilaci a rozvoji zájmů. Podporujeme propojování žáků s místní komunitou a samosprávou formou žákovských projektů. Pestrou škálou metod přinášíme do výuky nečekané změny, díky kterým se žáci učí flexibilně reagovat, předvídat situace a adaptovat se.	
				KPP-REA-000-ZVS-001 Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.	

KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Realizace akcí, aktivit, projektů	vzdělávací strategie	Motivujeme a vyzýváme žáky k přebírání iniciativy v učení i praktickém životě. Nabízíme Žákům volnější úkoly, projekty, které jim umožňují aktivně se ptát, vybrat si témata, rozhodovat se, plánovat své akce, nést za ně odpovědnost a řešit je nezávisle, novými originálními přístupy. Začleňujeme do výuky bloky přiměřené věku Žáků zabývající se základy projektového managementu (plánování, organizování, řízení a sledování projektů od počáteční fáze až po dokončení). Poskytujeme Žákům nástroje a techniky pro rozhodování, jako je vytváření seznamů pro a proti. Zapojujeme žáky do řízení a realizace akcí, Žáci jsou (spolu)organizátoři, (spolu)tvůrci různých aktivit školy: školní časopisy, besídky, výstavy, zahradní slavnosti, sportovní turnaje, aktivity Žákovského parlamentu, školní výlety, divadelní představení, dobrovolnické akce apod. Podporujeme žáky a zaměřujeme se na práci se zpětnou vazbou a reflexí – Žáci oceňují, co se jim povedlo, pojmenovávají, co přístě udělat jinak a jak, aby proces řízení a realizace žkvalitnili, pracují s chybou. Přínášíme Žákům příležitosti pro praktické trénování schopnosti rychle reagovat na změny, aplikovat kreativitu a nové myšlenky do praxe, měnit tradiční postupy. Zprostředkováváme Žákům možnosti účasti na akcích s inovačním potenciálem, jako jsou například programy v otevřených dílnách typu FabLab, programy ve Střediscích ekologické výchovy Reagujeme na poptávku Žáků, ve kterých nových dovednostech se chtějí zlepšit. Podporujeme ve škole interdisciplinární vzdělávání, které umožňuje Žákům vidět věci z různých perspektiv a přicházet s novými/inovačními myšlenkami Začleňujeme inovativní myšlenky a přístupy do svých vzdělávacích aktivit, jsme pro žáky inspirací.	
		Spolupráce a týmová práce	vzdělávací strategie	KPP-TYM-000-ZVS-001 Podílí se na spolupráci ve skupině. Zadááme pravidelně náměty projektové výuky nebo jiné úkoly, kde Žáci pracují v párech, skupinách či týmech. Vytváříme různorodé pracovní skupiny, aby se Žáci učili spolupracovat s různými lidmi; pomáháme jim nastavit role a nabízíme možnost jejich výběru. Posilujeme pocit individuální i kolektivní zodpovědnosti tím, že zadáváme skupině dílčí úkoly a dbáme na to, aby se každý člen zapojil a plnil své povinnosti. Diskutujeme se žáky o tom, co bylo pro splnění úkolu přínosné a co bude nutné přístě zlepšit. Nastavujeme se žáky pravidla komunikace při spolupráci a vizualizujeme je. Podporujeme sdílené znalosti a vzájemné (vrstevnické) učení. Jsmo připraveni pomoci, poradit a poskytnout zdroje, které Žáci v průběhu činnosti potřebují. V případě potřeby zastavujeme skupinovou práci, pojmenováváme pozorované jevy a zařazujeme prostor pro průběžnou reflexi Žáků. Poskytujeme Žákům různé úkoly k rozvoji jejich individuálních dovedností, které pak mohou přinášet do skupiny. Zařazujeme do výuky centra aktivit a prvky kooperativního učení. Pomáháme Žákům rozdělit úkoly tak, aby měl každý jasně definovanou roli a odpovědnost, čímž přispíváme k efektivitě týmů i celé třídy. Vedeme žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině; pomáháme jim pojmenovat, které role jim vyhovují a proč. Společně s kolegy jdeme příkladem ve vzájemné spolupráci, empatii a respektu k názorům druhých. V roli třídních učitelů pracujeme se třídou jako s týmem, usluhuje o rozvoj kvalitních vztahů a vedeme cílené třídnické hodiny zaměřené na spolupráci.	

KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	Řešení běžných problematických situací	vzdělávací strategie	KRP-RPS-000-ZVS-001 Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy. Zahajujeme diskusi ve třídě o běžných problémech dětí (např. neshody mezi kamarády) a vedeme brainstorming o možných řešeních. Organizujeme třídní diskuse o běžných problémech a podnětujeme žáky k tomu, aby sami aktivně navrhovali řešení. Zdůrazňujeme, jak mohou různé postoje a perspektivy ovlivnit to, co považujeme za problém. Organizujeme skupinové činnosti, kde žáci společně a kooperativně řeší zadané problémy. Vyzýváme žáky k brainstormingu a zdůrazňujeme, že pro každou situaci může existovat více správných řešení. Po diskusi společně zkoumáme různé nápady a hodnotíme jejich proveditelnost i možné dopady.	
		Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání	vzdělávací strategie	KRP-VED-000-ZVS-001 Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací. Dáváme Žákům podněty k rozlišování mezi faktickým tvrzením, hypotézou a prostým názorem, a to v textech i mluveném projevu (knihy, encyklopedie, rozhlasové hry či prezentace). Poskytujeme Žákům materiály s vědeckým obsahem a společně vyzdvihujeme příznaky vědeckého zájmu (měření, popis přírodních procesů a zákonitostí). Podnětujeme žáky k rozlišování vědeckých faktů („voda vře při 100 °C“), hypotéz („astronomové se domnívají“) a subjektivních názorů. Vybízíme žáky k rozpoznávání odborných výrazů v textu a k jejich přiřazování ke konkrétním oblastem vědění (živá příroda, vesmír, společnost atp.). Diskutujeme se žáky o rozdílech mezi odborným a běžným užitím slov (např. biologický význam slova „růst“ vs. běžné chápání). Podporujeme žáky v systematické pozornosti k autorství a vyžadujeme uvádění autorů u prezentovaných děl (knih, básní, her). Vedeme žáky k pozornosti vůči typu zdroje či nosiče informací (knihy, noviny, YouTube, sociální sítě). Poskytujeme Žákům příležitost k vyjádření pocitů, které v nich nově získané informace vyvolávají. Vybízíme žáky k rozlišování věrohodných a nevěrohodných tvrzení a společně diskutujeme o znacích nevěrohodnosti (nadsázka, zkreslení, výmysl). Podporujeme žáky ve zpochybňování nedůvěryhodných tvrzení, a to i v případech, kdy pocházejí z tištěných či internetových zdrojů s domnělou autoritou.	
		Badatelství	vzdělávací strategie	KRP-BAD-000-ZVS-001 Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení. Rozvíjíme dovednost Žáků klást jednoduché výzkumné otázky; zaměřujeme se na klíčové pojmy, jasnost formulací a rozdíly mezi otevřenou a uzavřenou otázkou. Rozebíráme se žáky proveditelnost pozorování či měření a směřujeme jejich pozornost k všímavosti vůči běžným věcem v jejich okolí. Připravujeme zdroje a informace k formulování otázek a poukazujeme na důležitost rešerše (načtení si informací) pro zjednodušení výzkumného záměru. Vedeme žáky k výběru takových otázek, které jsou v našich podmínkách reálně ověřitelné. Rozvíjíme dovednost Žáků odhadovat výsledky badání a formulovat předpokládané odpovědi (hypotézy). Pomáháme Žákům najít potřebné materiály a zdroje pro jejich individuální i skupinové badání. Vedeme žáky k tvorbě konkrétního plánu, který jim umožní získat odpovědi na jejich výzkumné otázky. Upozorňujeme na klíčové vlastnosti vědecké práce: přesnost, pečlivost a poctivost. Pomáháme Žákům shrnout relevantní závěry a poukazujeme na to, které informace jsou podstatné pro sdílení s ostatními. Mluvíme se žáky o tom, jak rozpoznat podložené a nepodložené informace v souvislosti s jejich výzkumem. Poskytujeme konstruktivní zpětnou vazbu, vyzdvihujeme silné stránky jejich práce a společně hledáme cesty ke zlepšení pro přístě.	
		Práce s informacemi a kritické myšlení	vzdělávací strategie	KRP-KRP-000-ZVS-001 Uvádí příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí. Organizujeme exkurze, přírodní vycházky, pozorování živých organismů a provádíme se žáky různé experimenty. Umožňujeme využívat prostředky digitální techniky za účelem ověřování zdrojů a poskytujeme k tomu zpětnou vazbu. Využíváme reálné příklady tvrzení založených na ověřených datech i na vlastních názorech a podporujeme následnou diskusi Žáků. Využíváme myšlenkové mapy k lepšímu porozumění celkové struktuře a důležitosti jednotlivých informací. Povzbuzujeme žáky, aby uváděli důvody pro svá tvrzení a argumentovali na základě relevantních důkazů a informací. Využíváme rolové hry, ve kterých mohou žáci lépe porozumět různým perspektivám a motivacím, které ovlivňují důležitost informací.	

				KKT-KON-000-ZVS-001 Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.	
--	--	--	--	--	--

KKT	Klíčová kompetence kulturní	Kulturní kontext	vzdělávací strategie	Pravidelně vedeme diskuse o různých kulturních tématech (tradiční svátky, události v okolí, regionální umělci), díky čemuž se Žáci seznamují s různorodostí kulturního dění. Poskytujeme prostor Žákům, aby popsal a zhodnotil kulturní a umělecké akce, kterých se zúčastnili mimo školu, a diskutujeme o tom s nimi. Vyhledáváme a se Žáky navštěvujeme místní kulturní instituce (knihovny, galerie, divadla, kina), které nabízejí i doprovodné programy, abychom Žákům umožnili přímý kontakt s profesionálními umělci a odborníky. Organizujeme výlety do muzeí, galerií, divadel a k historickým památkám; během těchto exkurzí si Žáci prohlédají umělecká díla a učí se o historii a kultuře regionu.	
		Umění a kultura jako prostředek komunikace	vzdělávací strategie	KKT-UMK-000-ZVS-001 Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm. Zajišťujeme výuku, která aktivně zapojuje Žáky do procesu objevování a zkoumání různých forem umění a kultury; používáme diskuse, skupinové aktivity i praktická cvičení k podpoře jejich zájmu. Používáme umělecká díla k tomu, abychom Žákům představili rozmanité kulturní a umělecké projevy. Organizujeme exkurze do muzeí, galerií, divadel a dalších institucí, aby si Žáci mohli prohlédnout originální díla a získat praktické zkušenosti s kulturou. Pořádáme diskuse a reflexe o uměleckých dílech a událostech, které Žákům umožňují analyzovat i interpretovat různé aspekty umění a vyjadřovat své dojmy.	
		Kulturní a umělecké sebevyjádření	vzdělávací strategie	KKT-SVJ-000-ZVS-001 Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění. Organizujeme tvůrčí aktivity, ve kterých mají Žáci možnost vyjádřit své myšlenky a pocity prostřednictvím malby, kresby, hudby, divadla, tance, filmu, audiovizí či psaní literárních textů; tímto způsobem podporujeme jejich kreativitu a sebevyjádření. Propojujeme Žáky do skupin podle jejich uměleckého zaměření a podporujeme je ve tvorbě společných projektů (divadelní a taneční výstupy, výstavy, projekce, koncerty), čímž posilujeme jejich schopnost spolupráce a komunikace. Poskytujeme Žákům prostor k psaní vlastních textů (básní, příběhů, dialogů), ve kterých mohou sdílet své prožitky; tyto texty dále umožňujeme ilustrovat, zhudebnit či dramatizovat. Pořádáme kulturní akce, na kterých Žáci prezentují svá umělecká díla a sdílejí je se spolužáky, učiteli i rodiči.	
		Kulturní identita a rozmanitost	vzdělávací strategie	KKT-IDR-000-ZVS-001 Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur. Zařazujeme aktivity, kde Žáci sdílejí vlastní zkušenosti s tradicemi, a povzbuzujeme je, aby se zajímali o kulturní zvyklosti svých spolužáků, čímž si uvědomují rozmanitost ve vlastní třídě. Využíváme zdroje (dokumenty, filmy, knihy, hudbu) z různých kultur, aby se Žáci mohli seznámit se způsoby života a uměním, které nejsou součástí jejich každodenní zkušenosti. Organizujeme projektové aktivity, ve kterých Žáci vyhledávají informace o zvycích a tradicích jiných zemí a následně je porovnávají s vlastní kulturou. Vedeme exkurze nebo online návštěvy kulturních institucí, aby se Žáci setkali s různými formami tradic a přemýšleli nad jejich podobnostmi či odlišnostmi od vlastní zkušenosti.	

KDI	Klíčová kompetence digitální	Digitální informace a data	vzdělávací strategie	KDI-DAT-000-ZVS-001 Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích. Zařazujeme do výuky drobné úkoly spojené se získáváním informací na témata, o která se Žáci osobně zajímají. Zařazujeme úkoly, při nichž Žáci potřebují něco zjistit, ověřit nebo doplnit, a připravujeme jim přehled doporučených digitálních zdrojů. Náznorně předvádíme postupy vyhledávání informací a komentujeme své uvažování při formulaci otázek i výběru relevantních odpovědí. Strukturujeme práci s informacemi pomocí jednoduchých otázek, pracovních listů nebo kontrolních bodů, které Žákům pomáhají soustředit se na podstatné. Zařazujeme práci s různými formáty digitálních informací (text, obrázek, schéma, mapa, audio, video) a vytváříme situace, v nichž Žáci porovnávají přínos jednotlivých formátů. Vytváříme bezpečné prostředí pro práci s doporučenými digitálními zdroji a postupně otevíráme téma jejich spolehlivosti. Postupně zavádíme jednoduché postupy ukládání souborů a odkazů a vysvětlujeme základní rozdíly mezi typy úložišť přiměřeně věku Žáků. Podporujeme Žáky ve tvorbě a sdílení archivů relevantních digitálních zdrojů při samostatné i skupinové práci.	
		Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	vzdělávací strategie	KDI-ZAP-000-ZVS-001 Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli. Vytváříme situace, ve kterých má sdílení konkrétní smysl (odevzdávání práce, společná tvorba, informování rodičů), a předem volíme doporučené digitální nástroje. Postupně seznamujeme Žáky s rozdíly mezi nástroji pro komunikaci a pro společnou práci; při jejich používání modelujeme základní pravidla. Vedeme společně rozhovory o tom, kdy, komu a proč něco sdílíme; vedeme Žáky k přemýšlení nad účelem, promyšleností a přiměřeností sdílení. Vytváříme a udržujeme srozumitelná pravidla digitální komunikace ve třídě (slušnost, respekt, jasnost sdílení) a průběžně je reflektujeme. Zařazujeme aktivity, při nichž se Žáci zapojují do života školy prostřednictvím digitálních nástrojů (sdílení výstupů, příspěvky na nástěnku, třídní projekty). Otevíráme téma digitální identity a stopy prostřednictvím příkladů z dětského světa; vedeme Žáky k uvědomění, že mohou ovlivnit svůj digitální obraz. Vedeme Žáky k přemýšlení o tom, jaké informace o sobě zveřejňují, a podporujeme je v rozlišování mezi soukromými a veřejnými informacemi.	
		Tvorba digitálního obsahu	vzdělávací strategie	KDI-TDO-000-ZVS-001 Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů. Zařazujeme úkoly, v nichž digitální tvorba slouží jako prostředek k vyjádření porozumění učivu (text, tabulka, audio, video) nebo jako samostatný tvůrčí cíl (koláž, animace, hudba). Vedeme Žáky ke zkoumání různých možností, jak vyjádřit své představy či prezentovat získané informace. Vytváříme příležitosti k úpravě a kombinování existujícího obsahu, aby Žáci chápali digitální tvorbu jako proces experimentování a hledání řešení. Vedeme Žáky k rozlišování mezi vlastním a cizím obsahem a přirozeně otevíráme otázku autorství a uvádění zdrojů. Podporujeme reflexi digitální tvorby – společně pojmenováváme, co se podařilo a jak zvolený digitální prostředek ovlivnil výsledný výstup. Vedeme Žáky ke spolupráci na tvorbě digitálního obsahu v rámci týmových projektů.	
		Bezpečnost v digitálním prostředí	vzdělávací strategie	KDI-BZK-000-ZVS-001 Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí. Společně se Žáky vytváříme jednoduchá a srozumitelná pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními a pravidelně je propojujeme s konkrétními situacemi z výuky. Modelujeme odpovědné zacházení s digitálními zařízeními a daty (přihlašování, ukládání, práce s heslem) a vysvětlujeme smysl těchto postupů jako ochranu sebe i ostatních. Otevíráme téma osobních údajů a soukromí prostřednictvím příkladů blízkého dětského světa a vedeme Žáky k přemýšlení o tom, jak mohou sami ovlivnit svou digitální stopu. Vytváříme atmosféru důvěry, ve které je přirozené mluvit o nejjednodušších nebo nejjasnějších situacích v digitálním prostředí; společně si ujasňujeme, kdo a jak může v takové situaci pomoci. Zařazujeme činnosti, při nichž Žáci přemýšlejí o tom, jak digitální technologie ovlivňují jejich pohodu, vztahy a každodenní návyky, a společně hledáme vyvážené způsoby jejich používání. Podporujeme respektující a ohleduplnou komunikaci v digitálním prostředí a průběžně reflektujeme, jak naše chování působí na druhé.	
				KDI-VIN-000-ZVS-001 Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.	

		Digitální vývoj a inovace	vzdělávací strategie	Zafazujeme úkoly, při nichž mohou žáci porovnávat různé způsoby řešení (s digitální podporou i bez ní), a společně reflektujeme, kdy technologie práci skutečně usnadnila. Modelujeme jednoduché postupy řešení běžných technických situací a vedeme žáky k tomu, aby se nejprve pokusili o základní kontrolu (např. připojení), než vyhledají pomoc. Vytváříme prostředí, ve kterém je přirozené mluvit o potížích při práci s technikou, a podporujeme hledání řešení krok za krokem. Zafazujeme krátké reflexe práce s digitálními nástroji, při nichž společně pojmenováváme, které postupy byly efektivní a které nás zdržovaly. Umožňujeme žákům přizpůsobovat si své digitální pracovní prostředí (uspořádání, hlasitost, přehlednost) a vysvětlujeme, jak vhodné nastavení podporuje soustředění a pohodu. Zafazujeme jednoduché týmové aktivity, při nichž žáci využívají digitální nástroje ke společnému vytvoření výstupu, a společně zvažujeme různé cesty k cíli. Průběžně upozorňujeme na to, že se digitální nástroje vyvíjejí, a vytváříme příležitosti učit se novým funkcím společně, bez tlaku na bezchybný výkon. Propojujeme školní zkušenosti s příklady z běžného života, aby žáci vnímali, jak digitální technologie pomáhají lidem v každodenních situacích. Dbáme na to, aby měl každý žák dostatek času se s novou technologií seznámit, a vedeme žáky ke vzájemné pomoci.	
--	--	---------------------------	----------------------	--	--

Základní gramotnosti					
ZGC	Čtenářská a pisatelská	Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	ZGC-VZT-000-ZV3-001 ZGC-VZT-000-ZV5-001	Čte a píše pro prožitek i poučení. Čte a píše množství textů různého typu.	
		Budování porozumění v četbě a v procesu psaní	ZGC-BPO-000-ZV3-001 ZGC-BPO-000-ZV5-001	Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby. Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	
		Kritické čtení a psaní	ZGC-KCP-000-ZV3-001 ZGC-KCP-000-ZV5-001	Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty. Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.	
		Porozumění vlastnímu čtení, čtenářství, psaní a pisatelství	ZGC-PVL-000-ZV3-001 ZGC-PVL-000-ZV5-001	Pro své zlepšování reflektuje své čtení a psaní. S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.	

ZGM	Logicko-matematická	Matematická reflexe	ZGM-MRF-000-ZV3-001 ZGM-MRF-000-ZV5-001	Popisuje kroky řešení matematických situací s oporou o matematické modely. Tvůři důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.	
		Použití matematiky	ZGM-POM-000-ZV3-001 ZGM-POM-000-ZV5-001	Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích. Kontroluje použité matematické modely.	
		Matematické uvažování	ZGM-MUV-000-ZV3-001 ZGM-MUV-000-ZV5-001	Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích. Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.	
		Modelování matematického problému	ZGM-MOD-000-ZV3-001 ZGM-MOD-000-ZV5-001	Odhaluje fungování matematických modelů. Využívá obecné matematické modely v kontextu.	

Průřezová témata					
------------------	--	--	--	--	--

PTP	Péče o sebe a druhé		PTP-000-000-ZV5-001	Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.	
		Školní OVU		Udržuje své pracovní místo a společné prostory v čistotě a pořádku, aby se mu v nich dobře pracovalo. Spoluvytváří pravidla soužití ve třídě a dokáže vysvětlit, proč jsou důležitá pro to, aby se všichni cítili bezpečně. Vyjadřuje své pocity z prostředí (např. pomocí emotikonů nebo barev) a pojmenuje, co mu v učebně pomáhá v soustředění a co ho naopak ruší. Zapojuje se do doobědi a estetizace třídy (vystavuje své práce, pečuje o třídní květiny nebo koutek s hračkami). Navrhuje drobné změny v uspořádání třídy tak, aby vyhovovaly různým činnostem. Aktivně nabízí pomoc spolužákům, pokud vidí, že jejich potřeby nejsou naplněny (např. pomoc s přípravou pomůcek, vysvětlení zadání). Přichází s nápady, jak zlepšit přestávkový čas (např. návrh na nákup her, organizace společné aktivity na chodbě). Podílí se na péči o širší školní prostředí (např. úklid školní zahrady, výzdoba společných chodeb...).	
			PTP-000-000-ZV5-002	Navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.	
		Školní OVU		Pojmenuje své základní tělesné potřeby a zvolí vhodnou aktivitu k jejich naplnění (např. napije se, protáhne se). Zkouší jednoduché techniky pro uklidnění, když prožívá silnou emoci (např. počítání do deseti, krátké zastavení). Identifikuje činnosti, které mu dělají radost a při kterých se cítí dobře, a dokáže je zařadit do svého volného času. Rozlišuje mezi zdravým a méně zdravým jídlem a zkouší si připravit zdravou svačtinu. Využívá krátké relaxační nebo pohybové chvilky během učení, aby obnovil svou pozornost a energii. Zkouší techniky digitální hygieny (např. odloží telefon při jídle nebo hodinu před spaním) a pozoruje, jak se při tom cítí. Vede si jednoduchý záznam (deník, tabulku) o tom, které aktivity péče o sebe vyzkoušel a jaký měly vliv na jeho náladu.	
			PTP-000-000-ZV5-003	Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.	
		Školní OVU		Ve skupině vyhledává příležitosti k potěšení ostatních (např. výroba drobného dárku pro oslavence, napsání vzkazu pro radost). Podílí se na společném úklidu a zútulnění třídy, aby se v ní všem lépe učilo a odpočívalo. Zkouší se spolužáky jednoduché hry, které pomáhají zapojit i ty děti, které se cítí osaměle. Dodržuje společně domluvená pravidla, která chrání klid a pohodu všech. Navrhuje v týmu konkrétní akci pro zlepšení nálady ve třídě nebo škole. Spolupracuje na přípravě drobných laskavostí pro ostatní členy komunity. Diskutuje se spolužáky o tom, co komu ve třídě chybí k pohodě, a společně zkouší najít řešení. Při společné činnosti dbá na to, aby se každý mohl zapojit a nikdo nezůstal stranou.	

			PTS-000-000-ZV5-001	Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.	
		Školní OVU		Pojmenuje rozdíly a podobnosti mezi lidmi ve svém okolí a vyjadřuje se o nich s respektem. Identifikuje různé přírodní podmínky na Zemi a popisuje, jak se jim lidé a zvířata přizpůsobili. Rozlišuje různé způsoby dopravy a komunikace, které propojují lidi na dálku. Vypráví o tradicích a zvycích jiných kultur, o kterých se dozvěděl z příběhů, filmů nebo od spolužáků. Dohlédá původ běžných věcí, které používá (např. odkud pochází jeho oblíbené ovoce, kde bylo vyrobeno jeho tričko) a zakreslí to do mapy. Vysvětlí na příkladech, jak jsou lidé na různých místech světa na sobě závislí (např. my potřebujeme jejich suroviny, oni naše výrobky nebo pomoc). Reflektuje, jak globální události ovlivňují jeho život (např. proč máme ve třídě nového spolužáka z jiné země). Porovnává svůj životní styl s životem dětí v jiných částech světa a pojmenuje věci, které mají všechny děti společné.	
			PTS-000-000-ZV5-002	Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.	

PTS	Společnost pro všechny	Školní OVU	Rozlišuje mezi skutečností a světem fantazie v médiích. Identifikuje reklamu v televizi, v časopise nebo na internetu a pojmenuje její hlavní záměr (např. „chtějí, abych si tu hračku koupil“). Rozpozná rozdíl mezi informací a zábavou. Všimá si, že obrázek může klamat (např. na krabici vypadá hračka větší než ve skutečnosti). Vysvětlí, proč média používají lákavé obrázky a titulky. Porovnává informaci z médií s vlastní zkušeností nebo s jiným zdrojem. Odhaduje emoci, kterou se v něm sdělení snaží vyvolat a pojmenuje prostředky, které k tomu vedly. Rozpozná placenou spolupráci u influencerů a vysvětlí, že doporučení oblíbené postavy může být placená reklama. Kriticky posoudí, zda je zpráva úplná, nebo zda v ní něco důležitého chybí.	
		PTS-000-000-ZV5-003	Na základě vlastní zkušenosti uveďte příklady, jak může konzumace médií ovlivnit jeho postoje nebo postoj jeho vrstevníků k určitému tématu.	
		Školní OVU	Popíše, jak se změnil jeho postoj k určité věci po zhlédnutí reklamy. Uvede příklad postavy z pohádky nebo filmu, kterou se snaží napodobovat, a vysvětlí proč. Sdílí zážitek, kdy ho mediální sdělení rozesmutnilo nebo vystrašilo, a popíše, jak to ovlivnilo jeho pohled na dané téma. Identifikuje „módní vinu“ ve třídě vyvolanou médií a reflektuje, jak ovlivňuje to, o čem se s kamarády baví. Uvede příklad, kdy změnil názor na nějakého člověka nebo skupinu lidí na základě videa nebo článku. Reflektuje situaci, kdy média vyvolala konflikt mezi vrstevníky. Popíše, jak na něj působí „dokonalé“ obrázky v médiích a porovná tento pocit s realitou.	
		PTS-000-000-ZV5-004	Navrhuje, jak pomoci lidem v obtížných životních podmínkách a jak předejít konkrétním tíživým situacím.	
		Školní OVU	Rozpozná, když se někdo v jeho blízkosti cítí smutný nebo má problém (např. zapomenutá svačina, rozbitá pomůcka, samota) a navrhně jednoduchý způsob, jak mu pomoci. Uvede příklady profesí a organizací, které pomáhají lidem (hasiči, lékaři, policie, linka důvěry), a ví, jak je v případě potřeby kontaktovat. Navrhuje, jak předcházet nebezpečným situacím doma i ve škole. Zúčastní se společné třídní aktivity na podporu druhých. Navrhuje konkrétní způsoby pomoci pro specifické skupiny (např. jak usnadnit cestu do schodů člověku o berlich, jak pomoci novému spolužákovi, který nerozumí češtině). Vymyslí a ve skupině naplánuje charitativní akci s jasným cílem. Identifikuje rizika, která vedou k tíživým situacím (např. šikana, utrácení peněz za zbytečnosti, nezdravé návyky) a navrhně, jak se jim vyhnout. Diskutuje o příčinách chudoby nebo osamělosti a hledá možnosti, jak tyto lidi v místní komunitě podpořit.	
		PTS-000-000-ZV5-005	Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.	
		Školní OVU	Dodržuje společně vytvořená pravidla třídy a dokáže vysvětlit, jak pomáhají tomu, aby se všem ve škole dobře žilo. Respektuje výsledek hlasování skupiny, i když on sám hlasoval pro jinou možnost (např. při výběru hry nebo cíle procházky). Čeká, až na něj přijde řada, neskáče ostatním do řeči a dává prostor spolužákům, aby dořekli svůj názor. Při hře se chová férově (nepodvádí, uzná prohru) a vnímá, že pravidla platí pro všechny stejně. Aktivně se účastní třídního kruhu/sněmu, kde vznášá své podněty k životu ve třídě a navrhuje řešení společných problémů. Při řešení sporů ve skupině hledá smírnou cestu (např. kompromis, losem), místo aby prosazoval svůj názor silou. Dokáže ocenit přínos spolužáka, který má jiný názor nebo jiné schopnosti, a spolupracuje s ním na společném úkolu. Zapojuje se do voleb zástupců třídy (do Školního parlamentu) – přemýšlí, kdo by třídu dobře zastupoval, a sám se učí nést zodpovědnost za svévolný úkol. Zastane se spolužáka, s nímž je zacházeno nespravedlivě, a upozorní na porušování dohod.	
PTU	Udržitelné prostředí	PTU-000-000-ZV5-001	Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.	
		Školní OVU	Popíše nebo nakreslí, co se mu v jeho okolí líbí a co by tam chtěl mít v budoucnu. Vymyslí jednoduché „zlepšováky“ pro své okolí, které by lidem usnadnily život nebo je potěšily (např. lavička u cesty, krmítko pro ptáky). Identifikuje jednu věc, kterou může udělat hned teď, aby místo vypadalo lépe (např. sebrat odpadky, zasadit kytku do truhlíku). Rozlišuje mezi změnami, které přírodě pomáhají, a těmi, které jí škodí. Vytvoří vizi (model, mapu, prezentaci) „Mojí obce/čtvrti za 20 let“, kde zohlední potřeby lidí i přírody (např. cyklostezky, čistá voda v potoce, místa pro setkávání sousedů). Navrhuje, jak by mohl on sám nebo jeho rodina přispět k dosažení této vize (např. „budeme víc jezdit na kole místo autem“, „budeme šetřit vodou“). Formuluje vzkaz nebo dopis pro „budoucí já“ nebo pro představitele obce (starostu), ve kterém popíše své priority pro rozvoj místa. Vysvětlí, proč je důležité o místo pečovat dlouhodobě, aby v něm mohli spokojeně žít i další generace dětí.	
		PTU-000-000-ZV5-002	Naplňuje a uskutečňuje se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině.	
		Školní OVU	Ve skupině vybere jeden konkrétní problém, který souvisí s udržitelností (např. „máme v koši moc papíru“, „na školním dvoře není žádný stín“). Navrhne jednoduchý postup, jak situaci zlepšit. Rozdělí si se spolužáky aktivity, které vedou k naplnění úkolu. Vysvětlí, proč je jejich nápad důležitý. Společně se spolužáky uskuteční naplánovanou akci, přičemž spolupracuje a dodržuje domluvená pravidla. Využívá k realizaci šetrné materiály (např. recyklovaný papír, přírodníny, staré věci, které dostanou novou funkci). Informuje ostatní o výsledku své práce. Zhodnotí, jak se mu práce v týmu dařila a co mu udělalo největší radost.	
		PTU-000-000-ZV5-003	Vyhodnotí, jaké dopady má jeho chování na udržitelný život, a navrhne, v jakých oblastech by mohl dosáhnout zlepšení situace.	
		Školní OVU	Pojmenuje věci, které denně používá, a určí, zda jsou potřeba pro život, nebo jsou to „radosti navíc“ (např. voda na pití vs. nová plastová hračka). Všimá si, kolik odpadu po něm za den zůstane, a přemýšlí, zda by ho mohlo být méně. Popíše, jak šetří energiemi doma a ve škole (např. zhasínání světla, zavírání vody při čištění zubů) a proč je to dobré. Uvědomuje si hodnotu jídla a snaží se dojídat svačiny a obědy, aby se jídelnem neplýtvalo. Zhodnotí svou „stopu“ v jedné konkrétní oblasti (např. doprava do školy, nákup oblečení, trávení času u obrazovek) a určí, co je v pořádku a co by mohl změnit. Navrhne si pro sebe „osobní výzvu“ na jeden týden, která podpoří udržitelnost (např. „týden bez igelitových sáčků“, „týden bez zbytečného svícení“). Vysvětlí, jak jeho nákupní rozhodnutí ovlivňují svět (např. „když si koupím čokoládu s logem Fair Trade, vím, že děti, co sbíraly kakao, mohly chodit do školy“). Dokáže vyhodnotit úspěšnost svého pokusu o zlepšení (např. „Povedlo se mi jít třikrát pěšky, cítil jsem se lépe a auto nemuselo vyjet z garáže“).	

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/y			
yk a jazyková komunikace (1. stupeň)	Český jazyk a literatura Anglický jazyk			
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Český jazyk Pojetí a cíle předmětu: Český jazyk je na naší škole chápán jako základní nástroj komunikace, poznávání a vyjádření vlastní identity. Hlavním cílem je vybavit žáka dovednostmi, které mu umožní vnímat různá sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání. Zaměřujeme se na vytváření pozitivního vztahu k mateřštině jako důležitému prostředí komunikace a národní kultury. Žáky vedeme k tomu, aby se k jazyku chovali s úctou. Důraz u žáků klademe na osvojení dovednosti kultivované komunikace a schopnosti přizpůsobit projev dané situaci a komunikačnímu záměru. Žák by měl být schopen formulovat názory podložené argumenty, vést konstruktivní dialog a naslouchat partnerovi. Výuka není zaměřena na pouhý teoretický popis jazyka, ale na jeho praktické využití v přirozených a simulovaných situacích. Důraz je kladen na čtení s porozuměním, vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů (včetně digitálních) a schopnost odlišit fakta, názory a manipulaci. Žákům je dán prostor pro tvořivé vnímání a interpretaci uměleckých děl, posilování estetického vnímání světa a sdílení individuálních čtenářských prožitků. Výuka je založena na aktivním zapojení žáků do přirozených komunikačních situací, rozvoji slovní zásoby a postupné technice čtení, která směřuje k porozumění textům různých žánrů. Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu oboru Jazyk a jazyková komunikace. Výuka je na 1. stupni postavena na komunikačním principu a aktivním zapojení žáků do přirozených situací. Obsah předmětu se dělí do následujících oblastí: Mluvená komunikace Čtení Psaní Literární výchova Jazyková propedeutika Stěžejní roli v tomto předmětu hraje čtenářská a pisatelská gramotnost, která je předpokladem k rozvoji všech klíčových kompetencí. Umožňuje žákům získávat poznatky, rozvíjet kritické myšlení a emoční prožívání. Zahnuje budování porozumění v četbě a psaní, vyhledávání a propojování informací a reflexi vlastních pisatelských postupů. Žák se učí odlišovat fakta, názory, domněnky a manipulaci. Předmět Český jazyk systematicky rozvíjí zejména kompetence: komunikační, k učení, digitální, osobnostní a sociální. Předmět integruje průřezová témata, která propojují vzdělávání s reálným životem: Společnost pro všechny: podpora respektu k jazykové a kulturní rozmanitosti a vnímání jazyka jako prvku identity. Péče o sebe a druhé: reflexe potřeb komunikačních partnerů a rozvoj empatie skrze literární příběhy. Udržitelné prostředí: rozvoj citlivého vztahu k okolí a přírodě, vyjadřování postojů k udržitelnosti skrze mluvené i psané projevy. Mediální vzdělávání: kritické vyhodnocování záměrů mediálních sdělení, rozpoznávání nepřímě vyjádřených významů a diskuse o vlivu médií na postoje jedince. Časové a organizační vymezení: Předmět Český jazyk je vyučován 5 hodin týdně v 1., 3. a 4. ročníku, 6 hodin týdně ve 2. a 5. ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, ale i v bezprostředním okolí školy. Zařazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu, v knihovnách, či jiných kulturních institucích. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů. Pro rozšíření čtenářských strategií využíváme specifickou organizační formu - dílnu čtení, která zahrnuje minilekci (5-15 min), vlastní individuální čtení (20-30 min) a závěrečné sdílení reakcí (5-15 min). Na 1. stupni je český jazyk často propojován i s dalšími obory, a to v rámci center aktivit nebo badatelské výuky, kde se komunikační dovednosti rozvíjejí při skupinové práci, badání či praktických činnostech. Hodnocení: Během celého 1. stupně hodnotíme slovně. Hodnocení je pojato formativně, vede žáky k sebehodnocení a oceňování vlastního pokroku pomocí portfolií či sebehodnotících archů. Předmětem hodnocení je především individuální pokrok žáka při osvojování komunikačních dovedností, znalostí a návyků. Hodnotíme schopnost vyjadřovat se jasně a srozumitelně, dbát na pečlivou výslovnost a volit vhodné verbální i neverbální prostředky. V písemném i ústním projevu sledujeme uplatňování osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalost vybraných slohových útvarů. Hodnotíme schopnost pozorně naslouchat, adekvátně reagovat v diskuzi a doptávat se na nejasné informace. Sledujeme dovednost žáka využívat různé čtenářské strategie k pochopení smyslu textu, a to včetně textů elektronických, stejně jako vyhledat v textu konkrétní informace a identifikovat hlavní myšlenky. Hodnotíme schopnost odhalovat autorský záměr a postupně se učit odlišovat fakta, názory, domněnky a manipulaci. Žákovu schopnost vyjadřovat a sdílet vlastní čtenářské prožitky, popisovat pocity z četby či poslechu a uvažovat nad jednáním postav a jak dokáže tvořivě pracovat s uměleckým textem.. Výchovné a vzdělávací strategie:			
	Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)
JJK-C.JL-001-ZV5-001 V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.	Používá jednoduché věty a základní slovní zásobu při běžné komunikaci ve třídě (pozdrav, prosba, odpověď na otázku). Reaguje na jednoduchou komunikační situaci vhodnou hlasitostí a srozumitelnou výslovností. (1) Volí slova a jednoduché větné obraty odpovídající běžným komunikačním situacím (rozhovor se spolužákem, učitelem). Vyjadřuje své potřeby, pocity nebo jednoduchý názor celou větou přiměřeně dané situaci. (2) Přizpůsobuje mluvený projev komunikačnímu záměru (sdělení, otázka, žádost) a adresátovi. (3) Užívá spisovné jazykové prostředky v jednoduchých formálních komunikačních situacích ve škole. (3) Volí jazykové prostředky s ohledem na rozdílné komunikační situace (diskuse, vyprávění, prezentace). (4) Formuluje souvislý mluvený projev, ve kterém respektuje pravidla zdvořilé komunikace. (4) Vědomě využívá jazykové prostředky k dosažení zamýšleného účinku mluveného projevu (přesvědčení, vysvětlení, obhajoba názoru). (5) Přizpůsobuje slovní zásobu, stavbu vět i způsob vyjadřování různým komunikačním rolím a situacím. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Pozdravy, rozloučení, oslovení; jednoduché prosby a odpovědi; reakce na jednoduché otázky a pokyny učitele; základní slovní zásoba z blízkého prostředí; nácvik srozumitelné výslovnosti a vhodné hlasitosti. 2. Rozšíření jednoduchých vět; aktivní slovní zásoba (škola, domácí prostředí, běžné činnosti); krátké dialogy; srozumitelnost, přiměřená hlasitost a správná intonace. 3. Jednoduché popisy a sdělení; rozlišování vět oznamovacích, tázacích a rozkazovacích; reakce na složitější komunikační situace; plynulost projevu a správná intonace. 4. Jednoduché vyprávění a sdělení zkušeností; používání vhodné slovní zásoby v různých situacích; dialogy a vyjádření názoru; uvědomování hlasitosti a tempa řeči. 5. Referáty a prezentace; plynulá komunikace ve třídě a menších skupinách; rozšířená slovní zásoba, kultura mluveného projevu, správná intonace a srozumitelnost.

JJK-CJL-001-ZV5-002 Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.	Rozšiřuje svou aktivní slovní zásobu na základě poslechu, rozhovoru a práce s jednoduchým textem. Používá nová slova v krátkých mluvených projevech a jednoduchých větách. (1) Vysvětluje význam neznámých slov s pomocí obrázku, kontextu nebo učitele. Zařazuje nová slova z textu do vlastní mluvené i psané komunikace. (2) Využívá významových vztahů mezi slovy (synonyma, slova nadřazená a podřazená) při práci s textem. Obsahuje svůj mluvený a psaný projev vhodně zvolenými slovy podle komunikačního záměru. (3) Rozlišuje základní způsoby rozšiřování slovní zásoby (odvozování, skládání, přejímání slov) v textu. Vědomě používá pestřejší slovní zásobu při vyprávění, popisu a práci s textem. (4) Uplatňuje znalosti o slovní zásobě a jejím rozšiřování při porozumění textu i při vlastní tvorbě. Volí jazykové prostředky cíleně tak, aby jeho vyjadřování bylo přesné, srozumitelné a stylisticky přiměřené. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Pojmenovávání osob, předmětů, činností; slovní zásoba z blízkého prostředí; používání obrázků a říkanek k upevnění slov; nácvik porozumění slovům v krátkých větách a textech. 2. Rozšiřování slovní zásoby tematicky (škola, rodina, volný čas); používání slov ve větách; jednoduché popisy a sdělení; práce s krátkými texty, otázky k porozumění. 3. Tvoření slovních spojení a krátkých vět; vyhledávání neznámých slov v textu; rozlišování významu slov podle kontextu; jednoduché souvislé vyprávění. 4. Tvoření slovních spojení a krátkých vět; vyhledávání neznámých slov v textu; rozlišování významu slov podle kontextu; jednoduché souvislé vyprávění. 5. Aktivní rozšiřování slovní zásoby při psaní i mluveném projevu; používání vhodných výrazů v popisu, vyprávění a jednoduchých úvahách; práce s náročnějšími texty a porozumění slovům v kontextu.
JJK-CJL-001-ZV5-003 Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalostí vybraných slohových útvarů.	Píše krátká písemná sdělení (věty, jednoduchý vzkaz) s využitím základních pravopisných návyků. Uplatňuje osvojená mluvnická pravidla při psaní jednoduchých vět. (1) Vytváří krátké souvislé písemné sdělení na dané téma s dodržení základních pravopisných pravidel. Používá jednoduché slohové útvary (např. vyprávění, popis) podle vzoru. (2) Píše souvislý text odpovídající základnímu slohovému útvaru a komunikačnímu záměru. Uplatňuje známá mluvnická a pravopisná pravidla při samostatné práci s textem. (3) Vytváří písemná sdělení různých slohových útvarů s ohledem na účel a adresáta. Ověřuje a opravuje pravopisné a mluvnické chyby v vlastním textu s využitím naučených pravidel. (4) Samostatně vytváří přehledný a srozumitelný písemný text odpovídající zvolenému slohovému útvaru. Vědomě uplatňuje mluvnická a pravopisná pravidla a reflektuje jejich správnost ve vlastním písemném projevu. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Psaní jednoduchých slov a krátkých vět; používání osvojených písmen a základních pravopisných pravidel; jednoduché zápisy o sobě, rodině, škole nebo každodenních činnostech. 2. Psaní vět a krátkých souvislých textů; správné používání velkých písmen a interpunkce; tvorba jednoduchých slohových útvarů – krátké dopisy, vzkazy, zprávy, pozdravy. 3. Psaní delších textů s využitím naučených mluvnických pravidel; rozvoj slohových dovedností – popis, jednoduché vyprávění, krátké instrukce; kontrola pravopisu a interpunkce. 4. Rozvíjení vlastních textů podle zvoleného slohového útvaru – popis, vyprávění, dopis; plánování textu; aplikace mluvnických a pravopisných pravidel. 5. Tvorba samostatných písemných sdělení v různých slohových útvarech – vyprávění, popis, jednoduchá úvaha, dopis; správné členění textu; používání mluvnických a pravopisných pravidel; kontrola a úprava vlastních textů.
JJK-CJL-001-ZV5-004 Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.	Rozpozná základní význam výpovědi v běžné komunikační situaci a reaguje krátkou slovní odpovědí nebo neverbálně. Reaguje na pokyn, otázku nebo prosbu přiměřeným způsobem. (1) Posoudí jednoduchou výpověď a zvolí odpověď odpovídající situaci (souhlas, nesouhlas, doplnění). Reaguje na výpověď spolužáka nebo učitele úplnou větou. (2) Vyhodnotí smysl výpovědi v rozhovoru nebo při práci s textem a odpoví věcně a srozumitelně. Upraví svou reakci podle komunikační role a adresáta. (3) Posoudí výpověď z hlediska jejího účelu (informace, názor, pokyn) a adekvátně na ni reaguje. Reaguje v diskusi s využitím vhodných jazykových prostředků a pravidel slušné komunikace. (4) Kriticky posoudí výpověď v dané komunikační situaci a zvolí odpovídající reakci. Argumentuje při reakci na výpověď jednoduchými důvody a respektuje pravidla dialogu. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Poslech jednoduchých pokynů a otázek; základní porozumění krátkým větám; reakce vhodnou slovní odpovědí nebo gestem. 2. Porozumění krátkým sdělením, otázkám a pokynům; vhodná ústní reakce ve třídě a při dialogu s učitelem či spolužákem. 3. Rozlišování významu vět v jednoduchých situacích; schopnost reagovat krátkou odpovědí, vyjádřit souhlas, nesouhlas nebo žádost o objasnění. 4. Posouzení výpovědi v konkrétních situacích – rozhovor, příběh nebo text; adekvátní reakce – otázka, komentář, vyjádření názoru. 5. Porozumění a hodnocení různých typů sdělení; formulování přiměřené reakce v ústní i písemné formě; vyjadřování vlastního názoru, dotazu či komentáře.
JJK-CJL-001-ZV5-005 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.	Přečte jednoduchý text (věty, krátké příběhy) a odpoví na jednoduché otázky o obsahu. Porozumí hlavnímu sdělení krátkého textu nebo obrázkového příběhu. (1) Čte texty složené z několika vět a dokáže vybrat informace odpovídající otázce. Převypráví přečtený text vlastními slovy v jednoduché formě. (2) Rozumí přiměřeně náročnému textu a vyhledá v něm konkrétní informace. Shrne hlavní myšlenku textu a rozliší důležité od doplňujících informací. (3) Čte a interpretuje texty různého typu (informační, příběhové, elektronické) s porozuměním. Vysvětlí obsah textu vlastními slovy a dokáže odpovědět na otázky vyžadující úvahu. (4) Porozumí i delším a náročnějším textům včetně elektronických a dokáže je analyzovat. Vyvozuje závěry z textu, shrnuje hlavní myšlenky a adekvátně reaguje na obsah (diskuse, písemné odpovědi). (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Čtení jednoduchých slov a krátkých vět; porozumění obsahu krátkých příběhů, říkanek, básniček a jednoduchých instrukcí; sledování obrázků s textem. 2. Čtení jednoduchých souvislých textů; odpovědi na otázky k porozumění; porozumění jednoduchým pokynům a příběhům; nácvik čtení s přesností a plynulostí. 3. Čtení přiměřeně náročných textů; vyhledávání informací, základní interpretace obsahu; porozumění slovům a větám v kontextu; první práce s elektronickými texty (např. krátké texty na počítači nebo tabletu). 4. Čtení textů s delšími souvěťmi a náročnější slovní zásobou; vyvozování závěrů, shrnutí hlavní myšlenky; porozumění a práce s textem elektronickým (např. jednoduché články, prezentace). 5. Čtení a porozumění různým typům textů – literárním, naučným, elektronickým; formulování odpovědí na otázky k textu, shrnutí obsahu, interpretace myšlenek; práce s náročnějšími elektronickými texty.
JJK-CJL-001-ZV5-006 Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku.	Reaguje jednoduchým sdělením nebo otázkou, když nerozumí pokynu či situaci. (1) Rozpozná jednoduché pokusy o manipulaci (např. nátlak „dej mi to, jinak...“), vyjádří svůj nesouhlas vhodným způsobem a reaguje přiměřeně. (2) Rozpozná použití manipulativní řeči (přehánění, hrozby, nátlak), dokáže na ni reagovat. Formuluje vlastní názor nebo odmítnutí přiměřené situaci. (3) Rozpozná jemnější způsoby manipulace (např. přesvědčování, lichocení, citový nátlak) v mluvené i psané komunikaci. Reaguje adekvátně, vyjadřuje svůj postoj a názor. (4) Analyzuje výpovědi a situace z hlediska možné manipulace a účelu sdělení. Volí vhodný způsob reakce (odmítnutí, argumentace, žádost o podporu). (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Porozumění jednoduchým sdělením; rozlišování pravdivých a smyšlených informací v krátkých příbězích či říkánkách; jednoduché vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu. 2. Všímání si nesrovnalostí v jednoduchých textech nebo pokynech; krátké diskuse o tom, co je pravdivé; reakce vhodnou větou nebo komentářem. 3. Rozlišování záměrně zavádějících nebo nadsazených tvrzení v příbězích a jednoduchých textech; formulování vlastní reakce přiměřené věku. 4. Kritické posouzení sdělení – odhalování manipulativních prvků v textu nebo mluvené komunikaci; schopnost vyjádřit svůj názor, připomenout fakta nebo se zeptat. 5. Samostatné posouzení komunikace a textů z hlediska manipulace; formulace adekvátních reakcí, argumentace, vyjádření nesouhlasu nebo dotazu; rozvoj kritického myšlení.
JJK-CJL-001-ZV5-007 Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.	Vyjadřuje jednoduché slovo nebo větu v cizím jazyce podle vzoru a reaguje na základní pokyny. Projevuje zájem o poznávání cizích slov a zvuků. (1) Používá krátká slovní spojení nebo fráze v cizím jazyce při jednoduchých aktivitách (pozdravy, otázky, odpovědi). Experimentuje s výslovností a slovy a porovnává je s rodným jazykem. (2) Rozpoznává základní jazykové prostředky cizího jazyka a pokouší se je používat při jednoduché komunikaci. Projevuje zájem o nové slovní obraty a slovní hříčky v cizím jazyce. (3) Uplatňuje osvojená slovíčka a jednoduché fráze při tvorbě krátkých vět a dialogů. Experimentuje s novými slovy a stavbou vět, pozoruje podobnosti a rozdíly s rodným jazykem. (4) Samostatně používá osvojené jazykové prostředky k jednoduché komunikaci v cizím jazyce. Vědomě experimentuje s novými slovy, větami a frázemi a rozvíjí pozitivní postoj k učení se jazykům. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Hry se slovy, říkanky, rýmy, básničky; opakování a tvoření jednoduchých slovních spojení; rozvoj pozitivního vztahu k mluvenému jazyku. 2. Tvoření vlastních jednoduchých rýmů, krátkých básniček a říkanek; zkoušení různých slovních pořádků; hravé nácviky výslovnosti. 3. Experimenty s tvary slov, slovními hříčkami; vytváření jednoduchých příběhů; motivace ke čtení a psaní textů vlastní tvorby. 4. Rozvíjení jazykové kreativity v psaných a mluvených projevech; nácvik různých stylů vyjadřování; porovnávání slovních variant. 5. Samostatné experimenty s jazykem – slovní hříčky, jednoduché básně, příběhy; reflektování vlastního způsobu vyjadřování; rozvoj zájmu o jazyk a komunikaci.

JJK-CJL-001-ZV5-008 Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.	Pojmenuje základní pocity nebo dojmy z krátkého příběhu, básně či pohádky. Vyjadřuje jednoduchou reakci (slovně nebo obrázkem) na poslech nebo čtení. (1) Popíše své pocity a dojmy z přečteného nebo poslechnutého textu jednoduchou větou. Sdílí s ostatními, co se mu v příběhu líbilo nebo co ho zaujalo. (2) Vyjadřuje své pocity a myšlenky k ději, postavám nebo tématu uměleckého textu. Zdůvodňuje, proč se mu určitá část příběhu líbila nebo nelíbila. (3) Analyzuje své prožitky z uměleckého textu a dokáže je slovně formulovat s ohledem na obsah a náladu textu. Porovnává vlastní reakci s reakcí spolužáků a dokáže diskutovat o různých pohledech. (4) Interpretuj své prožitky a názory k textu samostatně, s odkazem na konkrétní pasáže. Formuluje své dojmy způsobem přiměřeným věku a účelu komunikace, případně písemně nebo ústně obhajuje svůj názor. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Poslech krátkých pohádek, básniček a říkanek; jednoduché vyjádření pocitů – líbilo/nelíbilo se, radost, smutek; krátká ústní sdělení o postavách a ději. 2. Poslech a čtení jednoduchých pohádek a příběhů; vyprávění o ději vlastními slovy; vyjádření prožitků a pocitů – jednoduché věty nebo krátké zápisy. 3. Čtení a poslech literárních textů přiměřené náročnosti; vyjadřování dojmů, názorů a pocitů; porovnávání vlastních prožitků s ostatními. 4. Analýza děje a postav; vyjadřování osobního názoru, dojmů a pocitů; krátké písemné nebo ústní zpracování přečteného nebo vyslechnutého textu. 5. Kritické a tvořivé vyjádření prožitků; porovnání vlastních dojmů s textem; ústní i písemné zpracování literárních textů různých žánrů.
JJK-CJL-001-ZV5-009 Tvořivě pracuje s uměleckým textem.	Ilustruje přečtený nebo poslechnutý text obrázkem nebo jednoduchou formou dramatizace. Vyjadřuje vlastní fantazii při doplňování příběhu nebo postav. (1) Doplní příběh, básničku nebo pohádku vlastními slovy či krátkým dramatickým ztvárněním. Vytváří jednoduché ilustrace nebo symboly vyjadřující obsah textu. (2) Přepracuje úryvek textu podle vlastní představitivosti (např. jiný konec, nový dialog). Užívá základní prostředky dramatizace, ilustrace nebo psaného doplnění k textu. (3) Tvořivě interpretuje text – přepisuje, doplňuje, dramatizuje nebo ilustruje děj a postavy. Využívá při práci s textem různé výtvarné, dramatické či psané prostředky. (4) Samostatně pracuje s uměleckým textem tvořivě – přepisuje, doplňuje, dramatizuje nebo vytváří vlastní variace textu. Reflektuje při tvořivé práci obsah, náladu a poselství textu a dokáže své výstupy prezentovat. (5)	1.-5.	Český jazyk Svět kolem nás	1. Poslech pohádek a říkanek; jednoduché doplňování děje, kreslení ilustrací k textu, dramatizace krátkých scén. 2. Vyprávění příběhů vlastními slovy; doplňování děje, vytváření vlastních závěrů; dramatizace a ilustrace textu. 3. Tvořivé přepisování textu – změna konce, přidávání postav; dramatizace, hraní rolí, práce s básněmi a příběhy. 4. Vytváření vlastních příběhů a básní inspirovaných textem; dramatizace, scénky, ilustrace děje; nácvik tvořivého vyjadřování ústně i písemně. 5. Samostatná tvorba textů – pokračování příběhu, vlastní variace textu, básně, scénáře; kritické hodnocení textu, porovnávání vlastních nápadů s originálem.

Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Anglický jazyk				
	Pojetí a cíle předmětu: Anglický jazyk v naší škole vede žáky k získání základních komunikačních dovedností a k poznání kultury anglicky mluvících zemí. Klademe důraz na praktické využití jazyka a schopnost domluvit se v každodenních situacích. Žáci se učí rozumět autentickému mluvenému slovu i psanému textu a postupně vytvářejí vlastní sdělení. Vedeme je k tomu, aby využívali moderní technologie při osvojování si cizího jazyka a dokázali pracovat s ověřenými zdroji informací. Důraz klademe také na respekt k odlišným kulturám a na schopnost spolupracovat v týmu. Žáci jsou motivováni k tomu, aby cizí jazyk vnímali jako užitečný nástroj pro svůj budoucí osobní i pracovní život.				
	Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu oboru Anglický jazyk, z klíčových kompetencí, čtenářské a pisatelské gramotnosti.				
	Časové a organizační vymezení: Předmět Anglický jazyk je vyučován 2 hodiny týdně v 1. - 2. ročníku a 3 hodiny týdně ve 3. až 9.ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, příležitostně je využíváno venkovní prostředí školy.				
	Hodnocení: Předmětem hodnocení je především úroveň rozvoje jazykových kompetencí a osvojení základní slovní zásoby a gramatických struktur. Zaměřujeme se na kvalitu komunikace, tedy schopnost žáka jednoduše, ale srozumitelně se vyjádřit a adekvátně reagovat v běžných situacích. Hodnotíme rovněž práci s informacemi, zejména dovednost porozumět hlavní myšlence poslechu či textu a vyhledat v nich konkrétní údaje. Nedílnou součástí je posuzování procesu učení – od schopnosti používat vhodné studijní strategie až po míru zapojení do skupinových aktivit a projektů. Důraz klademe také na srozumitelnost projevu, tj. schopnost předat sdělení, dále na odvahu ke komunikaci, tj.snahu o aktivní používání jazyka bez nadbytečného strachu z chyby a také na úroveň prezentace, tj.formu a přehlednost zpracování vlastních výstupů či krátkých prezentací.				
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)					
Očekávané výsledky učení ŠVP					
Zařazení do ročníku/ů					
Realizováno v předmětu/předmětech/CA					
Klíčový obsah, témata (učivo)					
Recepce					
JJK-AJA-001-ZV5-001 Rozumí konkrétním informacím v jednoduchých, pomalu a zřetelně pronášených textech.	Rozpozná známá slova a jednoduché pokyny v pomalu a zřetelně pronášeném projevu učitele (např. pozdravy, barvy, čísla). (1) Rozumí základním pokynům a jednoduchým větám vztahujícím se k běžným činnostem ve třídě, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně. (2) Vyhledá konkrétní informaci (např. jméno, číslo, barvu) v krátkém, pomalu a zřetelně pronášeném poslechovém textu.Reaguje adekvátně na jednoduché otázky vztahující se k vyslechnutému textu.(3) Rozumí hlavním konkrétním informacím v krátkých poslechových textech z běžného života (např. popis osoby, dne, činnosti), jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.Určí správnost jednoduchých tvrzení na základě vyslechnutého textu.(4) Vyhledá a rozliší více konkrétních informací v krátkém poslechovém textu (např. kdo, kde, kdy, co dělá). Shrne jednoduchou větou obsah vyslechnutého textu se zaměřením na klíčovou informaci. (5)	1.-5.	Anglický jazyk	Základní pokyny ve třídě, základní slovní zásoba (např. barvy a čísla, pocity, počasí, zvířata, jídlo, části těla, oblečení, rodina atd.) a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)	
JJK-AJA-001-ZV5-002 Rozumí jednoduchým krátkým psaným textům.	Rozpozná známá slova a jednoduché nápisy v angličtině (např. barvy, čísla, pozdravy). (2) Vyhledá konkrétní informaci v krátkém jednoduchém psaném textu (např. jméno, číslo, barvu). (3) Rozumí hlavním informacím v krátkém jednoduchém psaném textu z běžného života (např. popis osoby, dne, místa). (4) Vyhledá a rozliší více konkrétních informací v krátkém jednoduchém psaném textu. Shrne obsah textu jednoduchými větami. (5)	2.-5.	Anglický jazyk	Základní slovní zásoba (např. barvy a čísla, pocity, počasí, zvířata, jídlo, části těla, oblečení, rodina atd.) a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)	
Produkce					
JJK-AJA-002-ZV5-003 Mluví v jednoduchých větách o osvojovaných tématech.	Používá jednotlivá slova a jednoduchá slovní spojení k pojmenování osob, věcí a barev. (1) Tvoří jednoduché věty o sobě a svém okolí (např. jméno, věk, oblíbená barva).(2) Mluví v jednoduchých větách o probíraných tématech (např. rodina, škola, volný čas). (3) Popíše jednoduchými větami osoby, věci a činnosti v běžných situacích. (4) Vypráví krátce a souvisle v jednoduchých větách o osvojovaných tématech. (5) Odpovídá jednoduchými větami na otázky k danému tématu.(5)	1.-5.	Anglický jazyk	Základní slovní zásoba (např. barvy a čísla, pocity, počasí, zvířata, jídlo, části těla, oblečení, rodina atd.) a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)	

JJK-AJA-002-ZV5-004 Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení z okruhu osvojených témat.	Zapiše jednotlivá slova a jednoduchá slovní spojení podle vzoru.(2) Napiše jednoduchou větu o sobě nebo svém okolí (např. jméno, věk, oblíbená barva). (2) Tvoří krátký text ze 2–3 vět o probíraných tématech (např. rodina, škola, volný čas). (3) Popíše krátkým textem osoby, věci a činnosti z běžného života, používá jednoduché věty a slovní spojení.(4) Napiše krátký text o osvojovaném tématu, používá souvislé jednoduché věty a slovní spojení. (5)	2.-5.	Anglický jazyk	Slovní zásoba k tématům rodina, škola, kamarádi a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)
Interakce				
JJK-AJA-003-ZV5-005 Zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se osvojených témat.	Odpoví jedním slovem na jednoduchou otázku učitele (např. jméno, barva, číslo). (1) Používá krátké fráze k jednoduché odpovědi a pozdravu ve třídním rozhovoru. (2) Zapojí se do jednoduchého rozhovoru o probíraných tématech (např. rodina, škola, volný čas). (3) Odpoví a klade jednoduché otázky v krátkém rozhovoru týkajícím se známých témat. (4) Vede krátký jednoduchý rozhovor s kamarádem nebo učitelem o osvojovaných tématech. Používá základní fráze k vyjádření názoru nebo preference. (5)	1.-5.	Anglický jazyk	Základní slovní zásoba (např. barvy a čísla, pocity, počasí, zvířata, jídlo, části těla, oblečení, rodina atd.) a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)
JJK-AJA-003-ZV5-006 Napiše krátkou zprávu.	Zapiše jednotlivá slova nebo krátké slovní spojení, aby vyjádřil jednoduchou zprávu (např. jméno, barvu, číslo). (2) Tvoří krátkou zprávu ze 2–3 vět o sobě nebo svém okolí. (3) Napiše krátkou zprávu o probíraném tématu (např. rodina, denní rutina), používá jednoduché věty a slovní spojení. (4) Vypracuje krátkou zprávu o osvojovaném tématu, používá souvislé jednoduché věty. (5)	2.-5.	Anglický jazyk	Základní slovní zásoba (např. barvy a čísla, pocity, počasí, zvířata, jídlo, části těla, oblečení, rodina atd.) a základní gramatické struktury (např. sloveso být, mít, umět, mít rád)

Charakteristika předmětu Čtenářské a pisatelské dílny Pojetí a cíle předmětu Předmět je založen na vzájemném ovlivňování čtenářských a pisatelských dovedností. Žáci prostřednictvím čtení objevují techniky, následně je využívají ve vlastním psaní, a tímto hlouběji chápou autorské záměry v knihách. Čtenářské dílny v naší škole jsou postaveny na principu konstruktivistické pedagogiky. Nejde o klasickou hodinu literatury, učitel umožní žákům, aby se stali aktivními čtenáři. Základem je práce s knihou dle vlastního výběru či knihou společnou, práce s tématickými texty, sdílení čtenářského prožitku a rozvoj kritického myšlení třířázovým modelem evokace – uvědomění - reflexe prostřednictvím metod RWCT. Prioritou našich učitelů je rozvíjet komplexní čtenářskou a pisatelskou gramotnost, motivovat žáky k vyjadřování vlastních myšlenek, pocitů a postojů srozumitelnou písemnou formou, orientovat se v textu, učit žáky vnímat psaní jako proces, vypěstovat pozitivní vztah ke čtení a ke knize jako zdroji informací i celoživotní zábavy. Obsahové vymezení předmětu: • Čtenářský blok: Tiché čtení s následným rozbořem autorského stylu (tzv. "mentorské texty" – texty, které nám slouží jako vzor pro naše psaní). • Minilekce: Krátké metodické vstupy učitele zaměřené na konkrétní pisatelskou dovednost (např. jak popsat postavu, jak stupňovat napětí). • Pisatelský proces: Volné psaní (freewriting), tvorba vlastních textů různých žánrů, práce s "pisatelským zápisníkem". • Sdílení: diskuse v kruhu, práce s portfoliem čtenáře, literární doporučení, prezentace textů a vzájemná reflexe Časové a organizační vymezení: Předmět dílen čtení a psaní je vyučován 1 hodinu týdně /dvojhodinový blok 1x za 14 dní/. Výuka probíhá ve standardní učebně, příležitostně je využíváno knihovny. Zařazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů. Hodnocení: Hodnocení předmětu Čtenářské a pisatelské dílny realizujeme na principu okamžité a průběžné formativní zpětné vazby, sledujeme především individuální pokrok žáka a jeho cestu k literární gramotnosti. Zaměřujeme se na pozorovatelný růst v čtenářských dovednostech, v oblasti psaní hodnotíme proces tvorby. Důraz je kladen na pravidelné sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, jejímž základem je samostatné vedení portofolia. Výchovné a vzdělávací strategie:			
Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ú	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Školní OVU
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství			
ZGC-VZT-000-ZV3-001 Čte a píše pro prožitek i poučení.	1. - 3. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	1. Přečte s porozuměním větu o 3–5 slovech a přiřadí k ní správný obrázek. Zapiše (případně nakreslí s doprovodným slovem) svůj nejsilnější pocit z poslouchaného nebo přečteného příběhu. 2. Vyhledá v krátkém naučném textu konkrétní údaj (např. jméno zvířete nebo místo, kde žije) a zapiše ho do připravené tabulky. Napiše krátký vzkaz (2–3 věty) literární postavě, ve kterém jí poradí, jak vyřešit její problém. 3. Sestaví podle přečteného návodu jednoduchý postup (např. 4 kroky k výrobě papírové vlašťovky) a ověří jeho funkčnost. Vytvoří písemný popis nálady hlavního hrdiny v určité situaci a doloží jej krátkou citací z textu.

ZGC-VZT-000-ZV5-001 Čte a píše množství textů různého typu	4. - 5. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	4. Zpracuje informace z tabulky nebo grafu a převede je do krátkého souvislého textu. Napiše vyprávění na základě vlastního zážitku s dodržením časové souslednosti (začátek, průběh, závěr) a správným členěním do odstavců. 5. Porovnává zpracování stejného tématu v různých literárních i věcných textech (např. zpráva v novinách vs. povídka) a vypíše jejich hlavní rozdíly v tónu a jazyku. Stylizuje text podle konkrétního adresáta a situace (např. rozliší jazykové prostředky v neformální zprávě kamarádovi a ve formální žádosti adresované řediteli školy).
Budování porozumění v četbě a v procesu psaní			
ZGC-BPO-000-ZV3-001 Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	1. - 3. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	1. Určí na základě poslechu nebo vlastního čtení hlavní postavu příběhu a odliší ji od skutečné osoby v naučném textu (např. mluvící zvířátko vs. zvíře v atlasu). Zaznamená pomocí slov nebo piktogramů jednu informaci, kterou si chce zapamatovat nebo kterou potřebuje sdělit (např. seznam věcí na výlet). 2. Vysvětlí vlastními slovy rozdíl mezi textem, který vypráví příběh, a textem, který předává fakta (např. pohádka o včelách vs. informace v encyklopedii). Sestaví krátký písemný vzkaz nebo zprávu, která srozumitelně vyjadřuje jeho potřebu nebo záměr (např. žádost o pomoc s úkolem nebo pozvání kamaráda na hřiště). 3. Vyhledá v odborném textu (např. v dětském časopise nebo učebnici) klíčové informace a s jejich pomocí odpoví na konkrétní otázky. Vytvoří souvislý písemný záznam o prožitém zážitku nebo o zjištěném faktu (např. z pozorování v přírodě), který obsahuje alespoň tři logicky na sebe navazující údaje.
ZGC-BPO-000-ZV5-001 Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	4. - 5. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	4. Vybírá z odborného textu (např. encyklopedické heslo nebo článek v dětském časopise) klíčová fakta a zpracovává je do přehledného výtahu nebo jednoduché myšlenkové mapy. Interpretuje prožitky literární postavy a vyjadřuje písemně svůj názor na její jednání ve vztahu k vlastním životním zkušenostem (např. formou krátké úvahy). 5. Vyhledává a třídí informace o konkrétním tématu z více odborných zdrojů (např. kombinace učebnice a věrohodného webu) a vytváří z nich ucelený písemný referát nebo příspěvek do třídního časopisu. Vytváří souvislý prožitkový text (např. deníkový zápis nebo dopis), ve kterém analyzuje své pocity, motivaci nebo změnu postojů po přečtení knihy či prožití významné události.
Kritické čtení a psaní			

ZGC-KCP-000-ZV3-001 Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.	1. - 3. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	1. Určí, komu je určen krátký nápis nebo piktogram v prostředí školy (např. jmenovka na lavici, označení toalet, nápis na dveřích jídelny). Napiše (nebo s pomocí učitele sestaví) jméno adresáta na přání nebo dárkovou jmenovku, aby bylo zřejmé, komu je určena. 2. Zvolí odpovídající oslovení a rozloučení v krátkém písemném sdělení podle toho, zda píše blízké osobě (kamarádovi), nebo dospělému (paní učitelce). Rozliší v ukázkách textů, který je určen dětem (např. časopis Sluníčko) a který dospělým (např. noviny), a uvede jeden viditelný rozdíl (ilustrace, velikost písma). 3. Sestaví pozvánku na třídní akci (např. besídka pro rodiče) a zahrne do ní věcné informace, které konkrétní adresát potřebuje znát (datum, čas, místo). Upraví vysvětlení jednoduchého pravidla hry tak, aby mu porozuměl mladší spolužák (např. prvňáček), přičemž použije srozumitelnou slovní zásobu bez složitých termínů.
ZGC-KCP-000-ZV5-001 Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.	4. - 5. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	4. Identifikuje v textu (např. v reklamě, pozvánce nebo v příběhu) jazykové prostředky, které mají čtenáře nalákat, pobavit nebo dojmout. Vysvětlí na konkrétním příkladu, jak ilustrace nebo grafická úprava textu ovlivňuje jeho první dojem a chuť si text přečíst. 5. Popisuje vlastními slovy, jakými prostředky (např. volba slov, délka vět, napínavé zakončení kapitoly) se autor snaží ovlivnit náladu nebo názor čtenáře. Vytváří dva krátké texty na stejné téma s různým záměrem (např. informativní zpráva o ztraceném psovi vs. citově vyprávění o hledání nejlepšího přítele) a zhodnotí jejich odlišné působení na adresáta.
Porozumění vlastnímu čtení, čtenářství, psaní a pisatelství			

ZGC-PVL-000-ZV3-001 Pro své zlepšování reflektuje své čtení a psaní.	1. - 3. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	1. Označuje pomocí smluvených symbolů (např. barvy semaforu nebo piktogramy) místa v textu, která se mu četla snadno a kde naopak narazil na potíže. Porovnává svůj aktuální přepis slova nebo věty s předlohou a samostatně opravuje případné rozdíly v tvarech písmen. 2. Pojmenuje na základě zpětné vazby od učitele nebo spolužáka jednu konkrétní dovednost, kterou chce v psaní nebo čtení zlepšit (např. „chci číst plynuleji bez slabikování“ nebo „budu si hlídat háčky“). Zhodnotí vlastní porozumění textu po jeho přečtení (např. na škále 1–5 nebo pomocí slovního sebehodnocení) a určí, zda potřebuje text přečíst znovu. 3. Vybírá ze svého portfolia práci ukázkou textu, která se mu povedla, a zdůvodňuje, v čem vidí svůj pokrok oproti začátku školního roku. Navrhuje pro sebe konkrétní strategii k odstranění opakujících se chyb v textu (např. používání kontrolní tabulky pro psaní i/y nebo hlasité předčítání vlastního textu pro kontrolu smyslu).
ZGC-PVL-000-ZV5-001 S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.	4. - 5. ročník	Čtenářské a pisatelské dílny Český jazyk a literatura	4. Vybírá ze svého portfolia nebo sešitu alespoň dvě ukázky prací (např. diktát a slohovou práci) a na jejich základě popisuje jednu svou silnou stránku (např. bohatá slovní zásoba, správný pravopis i/y). Formuluje jeden konkrétní a krátkodobý cíl pro své psaní (např. „v příštím vyprávění použiji přímou řeč“) na základě analýzy chyb v předchozím textu. 5. Dokládá svůj čtenářský a pisatelský pokrok konkrétními důkazy (evidencemi) z vlastních prací za určité období a zdůvodňuje, v čem se jeho dovednosti posunuly (např. plynulost čtení odborného textu, strukturování delšího textu). Navrhuje vlastní plán rozvoje pro vybranou oblast (např. „zlepším svou schopnost vyhledávat informace na internetu“), který obsahuje konkrétní kroky a způsob, jakým si ověří splnění tohoto cíle.

Charakteristika předmětu Badatelská výuka Pojetí a cíle předmětu: Žáci jsou v roli „malých vědců“, kteří se učí poznávat svět skrze přímou zkušenost, experimentování a bádání v reálných situacích. Učitel vede žáky k tomu, aby si všímali věcí ve svém okolí, které se mohou zdát běžné, a identifikovali je jako podněty pro zkoumání. Výuka využívá praktické problémy každodenního života (např. sledování počasí, zkoumání složení potravin nebo jízdních řádů), což posiluje motivaci a smysl učení. Práce s chybou je nedílnou součástí procesu bádání; žáci nejsou za chybu trestáni, ale učí se ji využívat k dalšímu rozvoji. Badatelské aktivity přirozeně propojují různé obory, zejména matematiku (měření, grafy), informatiku (digitální zdroje) a přírodovědná témata. Hlavním cílem badatelské výuky je vybavit žáka dovednostmi a postoji, které mu umožní samostatně a kriticky poznávat svět. Vedeme žáky k tomu, aby rozpoznali výzkumný problém, formulovali hypotézy, plánovali a realizovali bádání, pracovali s informacemi a daty, kriticky mysleli a ověřovali informace, komunikovali a sdíleli výsledky a rozvíjeli vztah k prostředí ve kterém žijí. Obsahové vymezení předmětu: Badatelská výuka na 1. stupni je integrovaný předmět vycházející ze vzdělávacích oborů Svět v souvislostech, Český jazyk, Matematika a Informatika. Primárně vychází z klíčové kompetence k řešení problémů, konkrétně z její složky Badatelství, které je zaměřené na získávání nových poznatků a učí žáka rozpoznat jednoduchý výzkumný problém a hledat jeho řešení. Badatelská výuka je úzce provázána s klíčovými kompetencí k učení, k řešení problémů, digitální kompetencí a s kompetencí k podnikavosti. Celkové badatelská výuka směřuje k tomu, aby žák dokázal formulovat otázky, na které lze hledat odpovědi měřením či pokusem, a aby si uvědomoval důležitost ověřování informací. Badatelská výuka na 1. stupni se prolíná se všemi třemi hlavními průřezovými tématy, přičemž nejvýraznější vazby vykazuje na témata Udržitelné prostředí a Společnost pro všechny. Časové a organizační vymezení: K realizaci badatelské výuky využíváme v 3. - 5. ročníku disponibilní časovou dotaci. Badatelskou výuku organizujeme v rozmanitých časových strukturách, které umožňují propojení témat více vzdělávacích oborů. Využíváme badatelské lekce, které umožňují terénní sběr dat a jejich následnou analýzu. Bádání zafazujeme do center aktivit, kdy žáci v malých skupinách pracují s různými zdroji, experimentují a využívají vrstevnické učení. Výuka probíhá ve standardní učebně nebo na školním pozemku, který slouží žákům jako přirozená laboratoř pro pozorování přírody všemi smysly, provádění pokusů nebo měření fyzikálních veličin. Badatelskou výuku realizujeme i mimo školu, a to v bezprostředním okolí školy, v přírodě nebo v rámci návštěv pamětových a kulturních institucí (muzea, knihovny). Hodnocení: Předmětem hodnocení žáka během badatelské výuky je proces bádání, rozvoj badatelských dovedností a schopnost pracovat s informacemi a daty. Hodnocení se soustředí na individuální pokrok žáka při osvojování konkrétních dovedností a návyků bez srovnávání s ostatními. Hodnotíme schopnost formulovat jednoduché výzkumné otázky, na které lze odpovědět pozorováním nebo pokusem, a vytváření odhadů (hypotéz) na základě dosavadních znalostí i dovednost navrhnout postup (jednoduchý plán), jak získat odpovědi na své otázky. Posuzujeme schopnost bezpečně a pečlivě realizovat pozorování či experiment (např. sledování růstu rostlin nebo chování látek). Předmětem hodnocení žáka během badatelské výuky je proces bádání, rozvoj badatelských dovedností a schopnost pracovat s informacemi a daty. Hodnocení se soustředí na individuální pokrok žáka při osvojování konkrétních dovedností a návyků bez srovnávání s ostatními. Hodnotíme schopnost formulovat jednoduché výzkumné otázky, na které lze odpovědět pozorováním nebo pokusem, a vytváření odhadů (hypotéz) na základě dosavadních znalostí i dovednost navrhnout postup (jednoduchý plán), jak získat odpovědi na své otázky. Posuzujeme schopnost bezpečně a pečlivě realizovat pozorování či experiment (např. sledování růstu rostlin nebo chování látek). Dále hodnotíme dovednost sbírat a zaznamenávat data, zároveň je interpretovat a vyvodit závěry a představit zjištění spolužákům a učiteli a obhájit své postupy.				
Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníků/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Školní OVU	Možnosti integrace témat - co, z jakých předmětů
Rozpoznání výzkumného problému				
KRP-BAD-000-ZV5-001 – Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	3. - 5. ročník	Svět v souvislostech Centra aktivit	Formuluje jednoduché, jasné a v daných podmínkách ověřitelné otázky; rozlišuje mezi otevřenou a uzavřenou otázkou. Odhaduje výsledky bádání a formuluje předpokládané odpovědi na základě dosavadních znalostí. Sestavuje konkrétní postupy vedoucí k získání odpovědi (volba metod). Provádí pozorování, měření (metrika času, veličin) a zkoumání. Vede záznamy (archy pro zaznamenávání). Shrnuje zjištění, prezentuje zjištění spolužákům a vyhodnotí, zda se podařilo zodpovědět otázku.	SvS - Žák zkoumá rozmanitost přírody (např. životní cyklus pampelišky či odrůdy rajčat), lokální historii (průzkum proměn obce skrze staré fotografie a rozhovory s pamětníky) nebo vlastnosti látek (pokusy s rozpouštěním cukru či pohlcováním vody různými materiály). M - Žák měří a pracuje s daty. Zapisuje údaje do tabulek a hledá v nich vzorce, provádí třídní průzkumy, jejichž výsledky zpracovávají do grafů. Inf - Využívá nástroje pro vyhledávání, správu a ověřování informací v digitálním prostředí. Učí se rozlišovat mezi faktem a názorem a pracovat s digitálními modely situací. ČJ - Formuluje výzkumné otázky a prezentuje výsledky bádání. Při zaznamenávání zjištěných informací využívá gramatická a stylistická pravidla.
Vědecké poznání a objektivní data				
KRP-VED-000-ZV5-001 - Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.	3. - 5. ročník	Svět v souvislostech Centra aktivit	Rozlišuje mezi faktickým tvrzením (podloženým měřením), hypotézou (možným vysvětlením) a proslovým názorem. Pozoruje a poznává zákonitosti a procesy v přírodě i společnosti (např. růst rostlin jako vnitřní změna, nejen zvěšťování). Používá základní oborové pojmy a poznává jejich vztahy (např. fotosyntéza a růst). Posuzuje věrohodnosti tvrzení na základě autorství a povahy zdroje (učebnice, internet, dokumentární film). Rozpoznává znaky nevěrohodnosti (nadsázka, zkreslení).	SvS - Žák zkoumá rozmanitost přírody (např. životní cyklus pampelišky či odrůdy rajčat), lokální historii (průzkum proměn obce skrze staré fotografie a rozhovory s pamětníky) nebo vlastnosti látek (pokusy s rozpouštěním cukru či pohlcováním vody různými materiály). M - Žák měří a pracuje s daty. Zapisuje údaje do tabulek a hledá v nich vzorce, provádí třídní průzkumy, jejichž výsledky zpracovávají do grafů. Inf - Využívá nástroje pro vyhledávání, správu a ověřování informací v digitálním prostředí. Učí se rozlišovat mezi faktem a názorem a pracovat s digitálními modely situací. ČJ - Formuluje výzkumné otázky a prezentuje výsledky bádání. Při zaznamenávání zjištěných informací využívá gramatická a stylistická pravidla.
Práce s informacemi a jejich ověřování				
KRP-KRP-000-ZV5-001 – Uvědomuje si důležitost ověřování informací.	3. - 5. ročník	Svět v souvislostech Centra aktivit	Vyhledává aktuální informace v doporučených digitálních i tištěných zdrojích (encyklopedie, weby); práce se základními termíny. Třídí informace, využívá poznámky, grafy, tabuleky, diagramy a myšlenkové mapy pro pochopení struktury. Rozlišuje podstatné a nepodstatné informace. Hodnotí věrohodnost informací vzhledem k jejich zdroji. Uvádí důvody pro svá tvrzení, argumentuje na základě důkazů a ověřených dat.	SvS - Žák zkoumá rozmanitost přírody (např. životní cyklus pampelišky či odrůdy rajčat), lokální historii (průzkum proměn obce skrze staré fotografie a rozhovory s pamětníky) nebo vlastnosti látek (pokusy s rozpouštěním cukru či pohlcováním vody různými materiály). M - Žák měří a pracuje s daty. Zapisuje údaje do tabulek a hledá v nich vzorce, provádí třídní průzkumy, jejichž výsledky zpracovávají do grafů. Inf - Využívá nástroje pro vyhledávání, správu a ověřování informací v digitálním prostředí. Učí se rozlišovat mezi faktem a názorem a pracovat s digitálními modely situací. ČJ - Formuluje výzkumné otázky a prezentuje výsledky bádání. Při zaznamenávání zjištěných informací využívá gramatická a stylistická pravidla.

Charakteristika předmětu FIE

Pojetí a cíle předmětu:

Předmět Feuersteinovo instrumentální obohacování (dále jen FIE) je koncipován jako specifický rozvojový předmět zaměřený na stimulaci kognitivních (poznávacích) funkcí, rozvoj strukturálního myšlení, komunikačních dovedností a emoční regulace žáka. Metoda je založena na konceptu Zprostředkovaného učení, kde učitel (zprostředkovatel) provází žáka prací se speciálními pracovními listy (instrumenty) a učí ho reflektovat vlastní myšlenkové procesy.

Cílem je naučit žáka efektivně myslet, plánovat, kontrolovat svou impulzivitu, pracovat s chybou jako s nástrojem učení a přenášet (přemostovat) získané strategie do běžného života i ostatních vyučovacích předmětů.

Obsahové vymezení předmětu:

Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu předmětu FIE, z klíčových kompetencí a základních gramotností (čtenářská a pisatelská, logicko-matematická).

V rámci výuky na prvním stupni žáci převážně pracují s materiály z řady FIE Basic (přizpůsobené mladšímu školnímu věku) nebo s úvodními materiály z řady FIE Standard.

Časové a organizační vymezení:

Předmět FIE je vyučován 1 hodinu týdně v 3., 4. a 5. ročníku. Výuka probíhá v dělených hodinách s menším počtem žáků, což je klíčové pro zajištění bezpečného klimatu, individuálního přístupu a prostoru pro sdílení strategií. Výuka probíhá ve standardní učebně. Žáci pracují individuálně na daném úkolu a poté následuje společné sdílení, kdy žáci slovně popisují, jak k výsledku došli, jaké překážky museli překonat a jaké strategie zvolili. Klíčovou fází hodiny je tzv. přemostování, kdy žáci hledají analogie a příklady z reálného života.

Hodnocení:

Vzhledem ke specifickému charakteru předmětu, kde neexistuje jediná správná vědomostní odpověď a cílem je rozvoj procesu myšlení, je předmět hodnocen slovně (absolvoval/neabsolvoval).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Před zahájením práce na úkolu vědomě prozkoumá celé zadání, nespěchá s okamžitým řešením a vlastními slovy popíše, co je cílem aktivity.	3. - 5.	FIE	Spojování bodů Basic, Tvoření skupin, Vnímání a empatie, Spojování bodů Standard
Při zjištění nesprávného postupu ve svém pracovním listu nereaguje negativní emocí ani vzdáním úkolu, ale s pomocí učitele či spolužáků vyhledá kritické místo a opraví ho.	3. - 5.	FIE	Spojování bodů Basic, Tvoření skupin, Vnímání a empatie, Spojování bodů Standard
Jednoduchou a srozumitelnou větou popíše ostatním, jak při řešení úkolu postupoval.	3. - 5.	FIE	Spojování bodů Basic, Tvoření skupin, Vnímání a empatie, Spojování bodů Standard
Pojmenuje konkrétní příklad z běžného života nebo jiného předmětu, kde funguje stejné pravidlo jako v pracovním listu.	3. - 5.	FIE	Spojování bodů Basic, Tvoření skupin, Vnímání a empatie, Spojování bodů Standard
Aktivně naslouchá spolužákovi, který zvolil jinou strategii řešení, a akceptuje, že k cíli může vést více různých cest.	3. - 5.	FIE	Spojování bodů Basic, Tvoření skupin, Vnímání a empatie, Spojování bodů Standard

Vzdělávací oblast		Vzdělávací obor/ly			
Matematika a její aplikace (1. stupeň)		Matematika			
Charakteristika předmětu		Charakteristika předmětu Matematika Pojetí a cíle předmětu: Matematiku na 1. stupni vnímáme na naší škole jako nástroj pro poznávání světa. Zaměřujeme se na rozvoj matematického myšlení, schopnost argumentace a efektivní řešení problémů. Podporujeme badatelsky orientovanou výuku, kde žák prostřednictvím manipulací s předměty a modely postupně dospívá k abstraktním pojmům. Hlavním cílem je budovat kladný vztah k matematice jako k užitečné vědě. Vedeme žáka k logickému uvažování, vyvozování závěrů a ověřování jejich správnosti. Podporujeme žáky v rozvoji schopnosti orientovat se v kvantitativních a prostorových vztazích a komunikačních dovednostech v matematickém kontextu – přesné vyjadřování a využívání matematické symboliky. Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace z klíčových kompetencí a základních gramotností a z částí průřezových témat Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny a Udržitelné prostředí. Časové a organizační vymezení: Předmět Matematika a její aplikace je vyučován v rozsahu 5 hodin týdně v 1.-3. ročníku, 4 hodin v 4.-5. ročníku, 3 hodin v 6. ročníku, 4 hodin v 7. ročníku, 5 hodin v 8. ročníku a 4 hodin v 9. ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, příležitostně jsou využívány multimediální učebny či venkovní prostory. Zařazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást center aktivit a školních projektů. Hodnocení: Matematika a její aplikace V hodnocení se zaměřujeme na komplexní proces matematického myšlení, nikoliv pouze na správnost konečného výsledku. Předmětem hodnocení je schopnost žáka porozumět zadanému problému, zvolit vhodnou strategii řešení a následně ji realizovat. Součástí hodnocení je schopnost žáka matematicky argumentovat, vysvětlit svůj myšlenkový postup spolužákům či učiteli a kriticky zhodnotit, zda je získaný výsledek v daném kontextu reálný. Hodnotíme rovněž míru osvojení základních matematických dovedností, jako je operování s čísly, orientace v geometrických vlastnostech útvarů či práce s daty a tabulkami. Důraz je kladen i na úroveň matematické gramotnosti, tedy schopnost žáka aplikovat naučené poznatky při řešení praktických úloh z běžného života. Sledujeme i rozvoj postojů k matematice, zejména vytrvalost při překonávání náročnějších úkolů, pečlivost při rýsování či zápisu a ochotu spolupracovat s ostatními při hledání společných řešení. Výchovné a vzdělávací strategie: Klíčová kompetence k učení: Dáváme prostor žákům učit se mezi sebou navzájem. Aktivitu žáků podporujeme prostorem pro jejich dotazy, rozvíjíme jejich zvědavost a vytváříme prostor pro badání o sobě i o světě. Učíme žáky efektivně využívat čas (např. pomocí časomíry pro běžné úkoly). Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomůce (e prvku součástí učení) nakládáme citlivě tak, aby nebyla napadena tímová spolupráce). Důležité je, že žáky reflektujeme, co z učení a co je třeba upravit podle toho, co žáci učí.			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)		Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Klíkový obsah, témata (učivo)
Číslo a početní operace					
MAT-MAT-001-ZV5-001 Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací.		Řeší jednoduché slovní úlohy sčítáním a odčítáním do 20 v rámci známého prostředí. Určuje počet prvků v malých souborech a výslednou číselní přířadí k reálné situaci. (1) Řeší jednorukové slovní úlohy sčítání a odčítání do 100 s použitím grafického znázornění. Doplní chybějící údaje v jednoduchém řetězci výpočtů, které simulují reálný děj. (2) Vyvodí správnou početní operaci (včetně násobení a dělení) pro řešení situace, kde se vyskytuje vztah „n-krát více/méně“, a výsledek ověří odhadem. Sestaví vlastní slovní úlohu na základě zadaných dat a vypočítá její řešení v oboru do 1 000. (3) Analyzuje složenou slovní úlohu o dvou početních operacích, která vyžaduje práci s velkými čísly a zapíše postup řešení. Využívá zaokrouhlování k rychlému kontrolnímu výpočtu v praktických úlohách, kde není vyžadován přesný výsledek, ale řádový odhad. (4) Interpretuje data z grafu nebo komplexní tabulky a na jejich základě řeší logické úlohy vyžadující kombinaci více početních operací. Vytváří komplexní matematický model situace využívající kombinaci všech čtyř početních operací s přirozenými čísly. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Počítání předmětů, porovnávání množství, rozklady čísel, pamětné sčítání a odčítání, jednoduché slovní úlohy, modelování pomocí pomůcek, porozumění zadání. 2. Pamětné sčítání a odčítání s přechodem přes desítku, násobení a dělení jako opakované sčítání/rozdělování (náporné), dvoukrokové úlohy, zápis příkladu podle textu, odhad výsledku, práce s penězi, délkou, časem v praktických situacích. 3. Písemné sčítání a odčítání, násobení včetně indického způsobu, vícekrokové slovní úlohy z praxe, výběr vhodné operace podle zadání, práce s tabulkami a jednoduchými diagramy, kontrola výsledku (zkouška), tvorba vlastních slovních úloh 4. Písemné algoritmy všech čtyř operací, složené slovní úlohy (více operací, různé strategie řešení), práce s jednotkami v reálných situacích, zaokrouhlování a odhad jako kontrola, práce s daty (tabulky, grafy) při řešení praktických úloh plánování postupu řešení 5. Velká přirozená čísla, čtení a zápis, kombinované a nestandardní slovní úlohy z reálného života, hledání různých strategií (tabulka, schéma, rovnice jednoduchého typu), finanční situace (rozpočet, nákupy, slevy, hospodaření), logické a problémové úlohy, hledání více řešení, kritické posouzení reálnosti výsledku
MAT-MAT-001-ZV5-002 Modeluje a používá zlomky v praktických situacích.		Rozdělí konkrétní celek na dvě stejné části. Pojmenuje vzniklé části jako „polovina“ v reálných situacích. (1) Skládá celek z několika stejných částí pomocí názorných pomůcek. Graficky vyznačí zadanou část na pravidelném obrazci. (2) Znáorňuje jednoduché zlomky se zadaným jmenovatelem jako části celku pomocí vybarvování plochy nebo dělení úsečky na shodné díly. Pojmenovává části celku v kontextu reálných měření. (3) Využívá zlomky k vyjádření části z daného počtu prvků v praktických úlohách. Porovnává dva zlomky se stejným jmenovatelem pomocí názoru a určí, která část je větší. (4) Modeluje zlomky jako součásti různých celků a převádí mezi nimi. Řeší praktickou slovní úlohu, která vyžaduje sčítání nebo odčítání zlomků se stejným jmenovatelem. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Dělení celku na stejné části, polovina, skládání a rozkládání celku, názorné modelování pomocí manipulace a obrázků. 2. Polovina, třetina, čtvrtina v reálných situacích, znázorňování částí celku (kruh, obdélník), porovnávání velikosti dílů. 3. Zavedení pojmu zlomek, vyznačování zlomků na modelech a číselné ose, porovnávání a jednoduché slovní úlohy s částí celku nebo množstvím. 4. Porovnávání a uspořádání zlomků, sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem, výpočet částí z celku, praktické aplikace. 5. Násobení zlomku přirozeným číslem, převody mezi zlomky a desetinnými čísly, řešení složených slovních úloh a finančních situací.
MAT-MAT-001-ZV5-003 Modeluje kladná desetinná čísla pomocí reálných situací.		Sestaví danou finanční částku v celých korunách pomocí mincí různých hodnot. Rozliší celek a jeho část na modelu peněz. Rozlišuje mezi celou jednotkou a její částí při měření délky pomocí pravítka. (1) Sestavuje modely čísel pomocí desítkové soustavy a experimentuje s dělením. Porovnává délky předmětů měřením a slovně vyjádření. (2) Znáorňuje na číselné ose (pravítku) polohu bodu, který se nachází přesně v polovině mezi dvěma celými centimetry, a spojuje jej s pojmem „půl“. Diskutuje nad konkrétními naměřenými hodnotami. (3) Přifazuje k naměřeným hodnotám v reálném kontextu zápis s desetinnou čárkou na základě analogie s pravítkem. Využívá názorné modely k vyjádření vztahu mezi celkem a desetinnými. (4) Znáorňuje desetiny na číselné ose v rozsahu 0 až 10 a určí polohu čísla v kontextu reálného měření. Porovnává a seřazuje desetinná čísla a zdůvodní jejich pořadí pomocí názorného modelu. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Seznámení s nulou a jednotkami v praktických situacích, porovnávání a uspořádávání menších celků (náporné modely, počítání předmětů). 2. Práce s jednotkami a desítkami, přechod od celých čísel k zápisu částí, jednoduché praktické úlohy s rozdělením celku. 3. Orientace na číselné ose, sčítání a odčítání v reálných situacích (měření délky, hmotnosti, peněz). 4. Rozšíření oboru desetinných čísel, porovnávání, zaokrouhlování a praktické aplikace při měření a peněžních výpočtech, převody mezi jednotkami. 5. Početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání), převody mezi zlomky a desetinnými čísly, řešení složených praktických a finančních problémů.

MAT-MAT-001-ZV5-004 Modeluje celá záporná čísla pomocí reálných situací.	Sleduje pokles hodnot k nule na názorných příkladech a slovně popisuje stav „nic/prázdnno“. Rozlišuje pojmy „více“ a „méně“ v kontextu chybějících prvků. (1) Vyznačí na krokovacím pásu nebo zjednodušeném modelu teploměru nebo číselné osy směr, kterým hodnoty klesají pod nulu. Vysvětlí význam nuly jako hranice mezi kladnými a zápornými hodnotami na praktickém příkladu. (2) Identifikuje záporná čísla v běžných kontextech, se kterými se setkává. Zapíše hodnotu teploty pod nulou pomocí znaménka minus na základě pozorování školního teploměru. (3) Znázorňuje polohu kladných a záporných čísel na svislé i vodorovné číselné ose. Určuje směr pohybu po číselné ose při ochlazování nebo oteplování. (4) Porovnává dvě záporná čísla v kontextu reálné situace. Interpretuje význam nuly jako vztažného bodu v různých situacích a odvozuje od ní polohu záporných hodnot. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Porozumění nule a kladným celým číslům v praktických situacích. 2. Krokování a měření v oblasti záporných čísel s názorem. 3. Zavedení pojmu záporné číslo v konkrétních situacích. 4. Záporná čísla na číselné ose, modelování situací z reálného života. 5. Operace s celými čísly v praktických úlohách.
Měření a výpočty				
MAT-MAT-002-ZV5-005 Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem.	Měří délku předmětů a úseček v celých centimetrech pomocí různých měřidel. Porovnává délky dvou objektů a výsledky slovně interpretuje. (1) Vypĺňuje plochu obrazce a spočítá, kolik k pokrytí potřebuje. Skládá různé tvary z určitého počtu čtverců a porovnává, zda jsou shodné. (2) Vybírá vhodné měřidlo a jednotku pro měření konkrétních objektů ve třídě či venku a naměřené hodnoty správně zapisuje. Experimentuje s objemem nádob. (3) Sestavuje různé rovinné tvary ze čtvercové sítě se stejným obsahem a porovnává jejich obvody. Určuje objem tělesa složeného z krychlí předpočítáním všech jednotkových krychlí, které dané těleso tvoří. (4) Převádí jednotky délky v kontextu reálných výpočtů. Odvozuje obsah obdélníku a čtverce pomocí vyčtverečkové plochy a objem kvádru pomocí vrstvení jednotkových krychlí. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Odhad a porovnávání, měření jednoduchými pomůckami, manipulace s předměty pro vizuální představu velikosti a množství. 2. Měření délek s výšky, porovnávání velikostí, jednoduché manipulace pro zjištění obsahu. 3. Pravidelné měření délky a obsahu, porovnávání výsledků, převody jednotek délky, praktické úlohy na určení obsahu pomocí manipulace a jednoduchého počítání. 4. Přesné měření a odhad délek a obsahů, používání převodů jednotek, řešení praktických úloh. 5. Samostatné měření, odhad a porovnávání, výpočet obsahu pravidelných i složených těles, aplikace v reálných situacích, plánování a kontrola výsledků pomocí manipulace a výpočtů.
Geometrie v rovině a v prostoru				
MAT-MAT-003-ZV5-006 Modeluje a rozpozná geometrické útvary.	Třídí modely těles a rovinných útvarů podle jejich tvaru. Modeluje základní rovinné tvary a vyhledává geometrické tvary v blízkém okolí. (1) Sestavuje složitější obrazce z jednodušších geometrických tvarů. Vytváří síť a obrysy těles a rozpozná a pojmenuje geometrické tvary i v různých polohách a velikostech. (2) Rýsuje volnou rukou i pomocí pravítka rovinné útvary a pojmenovává jejich vrcholy a strany. Skládá a rozkládá modely těles podle jednoduchého plánu a určuje počet použitých prvků. (3) Konstruuje pomocí rýsovacích pomůcek kružnici se zadaným středem a poloměrem a rozlišuje mezi pojmy kruh a kružnice. Charakterizuje základní vlastnosti trojúhelníku, čtverce a obdélníku na základě vlastního měření a modelování. (4) Sestavuje síť jednoduchých těles a ověřuje jejich správnost složením fyzického modelu. Klasifikuje geometrické útvary podle specifických vlastností a využívá k tomu odbornou terminologii. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Nážorné poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů pomocí manipulace, kresby a stavebnic. 2. Rozpoznávání geometrických tvarů v okolí, porovnávání jejich vlastností, skládání a rozkládání útvarů z jednoduchých forem, modelování situací pomocí tvarů. 3. Práce s rovinnými útvary, určování počtu stran a vrcholů, rozlišování čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu, pravidelných a nepravidelných tvarů, modelování útvarů ve skutečných situacích. 4. Poznávání základních těles (krychle, kvádr, válec, koule, jehlan), rozpoznávání těles a útvarů v reálném prostředí, modelování jednoduchých prostorových situací. 5. Složené geometrické útvary, rozpoznávání a modelování kombinací útvarů, vizualizace a konstrukce jednoduchých modelů.
MAT-MAT-003-ZV5-007 Orientuje se v rovině a v prostoru.	Používá správné pojmy určující polohu při popisu rozmístění předmětů ve třídě nebo na obrázku. Pohybuje se v prostoru podle slovních pokynů vyučujícího. (1) Určuje polohu předmětu nebo obrazce ve čtvercové síti pomocí jednoduchých souřadnic. Překresluje jednoduchý obrazec z jedné čtvercové sítě do druhé při zachování polohy jednotlivých prvků. (2) Popisuje vzájemnou polohu dvou objektů v rovině a v prostoru vzhledem k určenému bodu. Naviguje spolužáků z bodu A do bodu B v reálném prostředí školy na základě vytvořeného plánu nebo slovního popisu cesty. (3) Využívá k orientaci v rovině souřadnicovou soustavu a zakresluje do ní body či objekty. Rozlišuje a pojmenovává vzájemnou polohu dvou přímek v rovině na základě pozorování reálných objektů. (4) Interpretuje plány, mapy a schémata a na jejich základě určí nejkratší cestu nebo odhadně vzdálenost v prostoru. Vytváří náčrt objektu z různých pohledů a dokáže identifikovat těleso na základě jeho průmětů. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Rozlišování nahole/dole, vlevo/vpravo, před/zá, blízko/daleko v jednoduchých situacích a při manipulaci s předměty. 2. Určování polohy předmětů v prostoru a na ploše, používání jednoduchých map nebo nákrešů k zobrazení umístění, orientace podle směru pohybu. 3. Práce s jednoduchou sítí souřadnic, popis polohy objektů na mřížce, základní orientace v rovině a modelování pohybu a tras v prostoru. 4. Určování polohy bodů a útvarů v souřadnicovém systému, základní geometrické transformace, modelování prostorových situací a cest. 5. Orientace a modelování ve složitějších prostorových situacích, práce s trojrozměrnými tělesy, plánování postupu a vizualizace prostorových úloh.
MAT-MAT-003-ZV5-008 Konstruuje geometrické útvary podle zadaných parametrů.	Vytvoří na geodesce obrazec se zadaným počtem vrcholů nebo stran. Obkresluje šablony základních geometrických útvarů a následně je samostatně doplňuje o zadané prvky. (1) Narýsuje pomocí pravítka uzavřenou čáru spojováním zadaných bodů označených písmeny. Modeluje tělesa tak, aby výsledný objekt odpovídal zadanému vzoru. (2) Vytváří ve čtvercové síti čtverce a obdélníky podle zadaného počtu políček a pojmenovává jejich vrcholy. Přenáší délku úsečky pomocí jednoduchého měřidla a porovnává shodu délek u různých útvarů. (3) Konstruuje kružnici se zadaným středem a poloměrem pomocí kružítko a dbá na technickou přesnost kresby. Rýsuje obdélník a čtverec ve čtvercové síti na základě zadaných délek stran a kontroluje pravost úhlů pomocí přiložení trojúhelníku s ryskou. (4) Sestavuje trojúhelník ze tří zadaných úseček a experimentálně ověřuje platnost trojúhelníkové nerovnosti. Provádí přesnou konstrukci čtverce a obdélníku na čistý papír s využitím vlastností rovnoběžek a kolmic. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Nážorné skládání a kreslení jednoduchých tvarů podle předlohy nebo předem dané velikosti. 2. Kreslení a modelování rovinných útvarů podle jednoduchých parametrů, skládání útvarů z předem určených částí. 3. Konstrukce rovinných útvarů s přesným určením délky stran, práce s jednoduchými pomůckami. 4. Konstrukce pravidelných i složených rovinných útvarů podle zadaných parametrů, přesné vyznačení stran, využití konstrukčních pomůcek. 5. Konstrukce složitějších geometrických útvarů, kombinace více parametrů, přesná práce s délkou, úhly a symetrií, modelování praktických situací.
Statistika a pravděpodobnost				
MAT-MAT-004-ZV5-009 Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje.	Třídí předměty nebo obrázky do skupin podle jednoho znaku a určí počet prvků v jednotlivých skupinách. Zaznamenává data o počtu prvků pomocí názorných značek do jednoduchých připravených řádků. (1) Sbírá data o třídním kolektivu a organizuje je do přehledných skupin. Vytváří jednoduchý obrázkový graf (piktogram), kde jeden symbol odpovídá jednomu prvku, a porovnává, která skupina je nejpočetnější. (2) Vyhledává konkrétní informace v jednoduché tabulce a odpovídá na otázky s nimi spojené. Zapíše výsledky pozorování nebo měření do předem připravené tabulky a dbá na správné přiřazení hodnot ke kategoriím. (3) Konstruuje spojovací graf na základě zadaných nebo vlastnoručně sesbíraných dat ve čtvercové síti. Interpretuje rozdíly mezi hodnotami v grafu pomocí pojmu „o kolik více/méně“ a odhaduje celkový součet dat. (4) Čte a vysvětluje informace z kompliktějších grafů a diagramů, se kterými se setkává v běžném životě. Zhodnotí vhodnost použitého grafického znázornění pro daný typ dat a formuluje závěry či předpovědi. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Sbírání jednoduchých dat z okolí, zaznamenávání pomocí obrázků nebo piktogramů, čtení základních informací z jednoduchých grafů. 2. Systematické zaznamenávání dat, porovnávání četností, jednoduché interpretace výsledků. 3. Čtení a porovnávání dat z grafů, odvozování jednoduchých závěrů. 4. Zpracování dat v tabulkách, tvorba sloupcových grafů, čtení a interpretace údajů, jednoduché statistické závěry z praktických situací. 5. Sběr dat, grafické znázornění v různých typech grafů, čtení a interpretace grafů, porovnávání dat, odhad a vyvozování závěrů z reálných situací.
MAT-MAT-004-ZV5-010 Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.	Rozlišuje na základě her a běžných situací mezi jevy, které se stanou určité a jevy, které jsou nejisté. Provádí pokusy s náhodným výběrem a zaznamenává výsledky. (1) Odhaduje výsledek jednoduchého hodu herní kostkou a porovnává svůj odhad se skutečností. Klasifikuje situace pomocí pojmu „možná“, „určitě“ a „nikdy“. (2) Eviduje výsledky opakovaných pokusů do připravené tabulky. Experimentuje s více hody kostkou nebo mincí a sleduje, zda se výsledky četností jednotlivých jevů k sobě přibližují. (3) Popisuje výsledky experimentu z hlediska četnosti výskytu a zaznamenává je do sloupcového grafu. Vysvětluje rozdíl mezi jistým, možným a nemožným jevem na konkrétních příkladech z každodenního života. (4) Zhodnotí na základě vlastního experimentu, zda jsou šance na jednotlivé výsledky vyrovnané, a výsledky interpretuje v kontextu očekávané pravděpodobnosti. Sestavuje jednoduchý herní plán, u kterého dokáže zdůvodnit, proč má konkrétní hráč vyšší nebo nižší šanci na výhru. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Pozorování jednoduchých náhodných situací, zaznamenávání výsledků pomocí obrázků nebo piktogramů. 2. Opakování náhodných pokusů, sběr a systematické zaznamenávání výsledků, jednoduché popisy četnosti a výsledků. 3. Vedení záznamů náhodných jevů, tvorba tabulek a grafů pro vyhodnocení četností, jednoduchá interpretace výsledků. 4. Opakované pokusy, porovnávání výsledků, pravděpodobnost jednoduchých jevů, grafické znázornění četností, závěry z pokusů. 5. Systematické experimentování s náhodnými jevy, vyhodnocení výsledků, odhad a vyjádření pravděpodobnosti jednoduchých situací, interpretace a popis výsledků z grafů a tabulek.

MAT-MAT-004-ZV5-011 Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.	Vybírá ze skupiny předmětů všechny, které mají společnou jednu vlastnost. (1) Roztřídí soubor objektů do dvou skupin podle zadaného kritéria a identifikuje prvek, který do skupiny zjevně nepatří. (1) Vyhledává prvky, které splňují dvě podmínky současně. (2) Tvoří dvojice prvků, které k sobě patří podle logického klíče a zdůvodňuje své rozhodnutí. (2) Sestavuje ze zadaných čísel všechna možná dvojčísle a řadí je podle velikosti. (3) Třídí geometrické tvary do Vennova diagramu podle zadaných vlastností. (3) Vypisuje systematicky všechny kombinace prvků splňující dané omezení. (4) Filtruje v jednoduchém seznamu položky, které vyhovují více podmínkám najednou. (4) Nachází všechna řešení logické úlohy pomocí systematického vypisování nebo diagramu. (5) Definuje vlastní kritéria pro roztřídění datového souboru a identifikuje prvky, které těmto kritériím neodpovídají. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Rozlišování a třídění předmětů podle jednoduchých vlastností, vyhledávání konkrétních předmětů z dané množiny. (1) 2. Třídění předmětů do skupin podle více vlastností, vyhledávání všech prvků splňujících jednoduchou podmínku, porovnávání a doplňování množin. (2) 3. Vyhledávání prvků a skupin podle zadaných kritérií, vedení přehledných tabulek a diagramů pro zaznamenání výsledků, jednoduché kombinace podmínek. (3) 4. Systematické vyhledávání prvků a skupin podle složitějších kritérií, tvorba tabulek, grafů nebo diagramů. (4) 5. Analýza a vyhledávání všech prvků splňujících zadané složené podmínky, organizace dat. (5)
Algebra				
MAT-MAT-005-ZV5-012 Rozpozná, zdůvodní, doplní a tvoří pravidelnosti a řady čísel.	Pokračuje v započaté řadě rytmických vzorců z barev, tvarů nebo zvuků a určí prvek, který následuje. (1) Doplňuje chybějící čísla v řadě čísel od 0 do 20, která jdou bezprostředně za sebou nebo před sebou. (1) Objevuje pravidlo v jednoduché číselné řadě a na jeho základě doplní další členy řady. (2) Opravuje chybu v narušené pravidelnosti. (2) Popisuje slovně pravidlo řady násobků čísel a využívá tuto pravidelnost k rychlejšímu zapamatování spojů násobilky. (3) Vytváří vlastní pravidlo pravidelnosti a vyzve spolužáka k jeho pokračování. (3) Tvoří číselnou řadu podle zadaného komplexnějšího pravidla. (4) Interpretuje pravidelnosti v tabulce a vyhledává v ní vztahy mezi sousedními poli v řádcích a sloupcích. (4) Zdůvodňuje logickou souvislost v číselné nebo obrázkové řadě, kde se pravidlo mění. (5) Zhodnotí realnost vypočítaného výsledku v řadě a v případě chyby kriticky posoudí zvolený postup řešení. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Rozpoznávání jednoduchých číselných vzorů a opakujících se sekvencí. (1) 2. Doplňování řad s pravidelným rytmem. (2) 3. Rozpoznávání a tvorba číselných řad s rytmem, zdůvodnění pravidelnosti. (3) 4. Tvoření složitějších číselných řad, objevování pravidelností, porovnávání více typů řad. (4) 5. Práce s komplexními číselnými řadami, odvozování pravidelností, tvorba vlastních řad. (5)
MAT-MAT-005-ZV5-013 Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti.	Porovnává počty předmětů ve dvou skupinách a výsledný vztah zapíše pomocí znamének <, >, =. (1) Doplňuje chybějící počet prvků tak, aby nastala rovnost. (1) Modeluje situace rovnosti a nerovnosti v oboru do 100 pomocí názoru a zdůvodňuje své řešení. (2) Vyhledává všechna čísla, která lze dosadit do jednoduché nerovnice, aby tvrzení v daném kontextu zůstalo pravdivé. (2) Využívá princip rovnosti k řešení úloh a chápe, že stejná změna na obou stranách rovnost neporuší. (3) Zapisuje vztahy mezi naměřenými hodnotami pomocí nerovnosti a interpretuje je v běžné řeči. (3) Řeší slovní úlohy, které vedou k zápisu rovnosti s neznámou, a ověřuje správnost výsledku dosazením (zkouškou). (4) Formuluje podmínky pomocí nerovnosti pro situace z praxe. (4) Sestavuje matematický zápis (rovnici nebo nerovnici) pro řešení problému z reálného světa a kriticky zdůvodňuje zvolený postup. (5) Zhodnotí realnost vypočítaného výsledku vzhledem k zadání a v případě chyby kriticky posoudí zvolený postup řešení. (5)	1. - 5.	Matematika	1. Porovnávání množství a velikostí, používání pojmů „více, méně, stejně“, modelování jednoduchých situací pomocí rovnosti a nerovnosti. (1) 2. Řešení jednoduchých problémů s využitím znaků =, >, <, porovnávání výsledků a vyvozování závěrů v praktických situacích. (2) 3. Modelování a zápis rovnosti a nerovnosti podle slovních úloh, používání základních operací k určení neznámého. (3) 4. Řešení víceúrovňových praktických problémů s rovnostmi a nerovnostmi, odhad a kontrola výsledků. (4) 5. Samostatné řešení reálných problémů využitím rovnosti a nerovnosti. (5)

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ý			
Informatika (1. stupeň)	Informatika			
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Informatika Pojetí a cíle předmětu: Informatika v naší škole vede žáky ke kvalitnímu digitálnímu a technologickému vzdělávání, které je nezbytné pro úspěšný život a uplatnění v moderní společnosti. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek (data a modelování, algoritmizace, digitální technologie a digitální svět) vzájemně prolíná. Žáci se učí rozkládat složité problémy na menší části, hledat v nich vzorce, navrhovat efektivní postupy (algoritmy) a kriticky analyzovat data. Prostřednictvím badatelských aktivit poznávají principy fungování počítačů a sítí, pracují s informacemi a pokouší se o vlastní programátorskou tvorbu. Tyto kompetence získávají také prostřednictvím pravidelných praktických dílen s robotickými stavebnicemi a mikropočítači, které jsou pevnou součástí výuky. Za tímto účelem mají žáci možnost využívat moderní digitální zařízení a programovatelné pomůcky s přihlédnutím k jejich věku a zájmům. V tomto vyučovacím předmětu jsou často využívány metody tzv. unplugged informatiky (výuka logiky bez počítačů) a kritického hodnocení informací včetně bezpečného využívání umělé inteligence (AI). Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu oboru Informatika (zahrnující tematické okruhy Data, informace a modelování; Algoritmizace a programování; Informační systémy; Digitální technologie), z klíčových kompetencí, ze základních gramotností (Čtenářská a pisatelská a Logicko-matematická) a z částí průřezových témat (Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny, Udržitelné prostředí). Časové a organizační vymezení: Předmět Informatika je vyučován v rozsahu 1 hodiny týdně ve 4. až 5. ročníku. Výuka probíhá primárně v odborné učebně informatiky, pro vybrané aktivity jsou využívány multimediální učebny nebo jiné vhodné prostory školy. Každá třída je dělena na dvě poloviny a výuka probíhá v 90minutových blocích vždy jednou za dva týdny pro každou skupinu. Pro upevňování základního učiva, případně pro jeho rozšíření v oblasti programování či digitální tvorby se v rámci předmětu nabízí možnost využít volitelný předmět dle aktuální nabídky pro konkrétní školní rok. Při výuce jsou kromě běžných pomůcek využívány specializované digitální technologie, programovatelné hračky a robotické sady. Jako součást vyučovacího procesu lze využít projektovou výuku, oborové soutěže a různé tematické exkurze. Hodnocení: Předmětem hodnocení je především úroveň rozvoje informatického myšlení, digitálních kompetencí a osvojení základních principů fungování digitálních technologií. Zaměřujeme se i na kvalitu řešení problémů, a to jak při samostatné tvorbě algoritmů a programů, tak při analýze dat, tedy na schopnost formulovat podložené postupy a dokládat je funkčním řešením, například v kódu nebo v modelu. Hodnotíme rovněž práci s informacemi, zejména dovednost kriticky posuzovat validitu dat, rozlišovat fakta od dezinformací a identifikovat rizika i manipulativní techniky v digitálním prostředí. Důraz klademe také na kvalitu, bezpečnost, srozumitelnost digitálního projevu a vhodné využití technologických a komunikačních prostředků. Výchovné a vzdělávací strategie:			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníků/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/ CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Data, informace a modelování				
INF-INF-001-ZV5-001 Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat.	Uvede příklady dat z běžného života a vysvětlí, jak mohou ovlivnit jeho rozhodování. (4) Vyhledá potřebnou informaci v předložených datech a použije ji při rozhodování. (4) Rozliší, zda jsou získaná data pro rozhodování dostatečná, a vysvětlí svůj postup jednoduchým odůvodněním. (4) Porovná dvě nebo více datových sad a na jejich základě obhájí své rozhodnutí. (5) Posoudí, zda má pro rozhodnutí o relevantnosti dat dostatek informací. (5) Vyhodnotí relevanci dat v konkrétní situaci, vysvětlí možné alternativy rozhodnutí a slovně zdůvodní volbu nejlepšího postupu. (5)	4. + 5.	Informatika Matematika Svět v souvislostech	data, druhy dat (textová, číselná, obrazová...) vyhledávání informace v datech, porovnávání dat jednoduché grafy a přehledy dat
INF-INF-001-ZV5-002 Znáznorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.	Znáznorní jednoduchou situaci pomocí schématu nebo obrázkového diagramu a označí v něm klíčové prvky. (4) Určí a zakreslí základní vztahy mezi prvky v situaci. (4) Zakóduje a dekoduje jednoduchou informaci pomocí předem daného pravidla a vysvětlí princip použitého kódování. (5) Znáznorní situaci ve formě diagramu, myšlenkové mapy či blokového schématu a vysvětlí důležitost vybraných prvků. (5) Vytvoří schéma s více úrovněmi vztahů, popíše jejich význam (např. příčina–následek, vstup–výstup, role–odpovědnost) a prezentuje způsob, jak k řešení došel.	4. + 5.	Informatika Svět v souvislostech	grafické znázornění situace - piktogramy, emoji model a jeho účel schéma, diagram, myšlenková mapa jednoduché kódování a dekodování
INF-INF-001-ZV5-003 Odvodí informace z daného modelu.	Přečte a odvodí jednoduché informace z předloženého modelu a vysvětlí jejich význam. (4) Vybere z modelu podstatné údaje a stručně vysvětlí, jak k odpovědi dospěl. (4) Vyzvojuje závěry z komplexnějšího modelu a zdůvodní správnost svého tvrzení. (5) Formuluje vlastní závěr na základě interpretace dvou různých modelů a vysvětlí rozdíl či souvislost mezi nimi. (5)	4. + 5.	Informatika Matematika	čtení tabulek, grafů, schémat interpretace výsledků
Algoritmizace a programování				
INF-INF-002-ZV5-004 Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.	Navrhne, zapíše a ověří postup řešení jednoduchého problému krok po kroku a pořadí kroků slovně popíše. (4) Podle navrhového postupu úlohu vykoná a podle výsledku postup upraví. (4) Přečte jednoduchý program a vysvětlí, jaký problém řeší a jak postupuje. (4) Navrhne více různých postupů řešení stejného jednoduchého problému a vybere vhodnější (např. kratší, přehlednější, s menším počtem kroků) a zdůvodní volbu. (5)	4. + 5.	Informatika	sestavení programu, oživení robota zápis postupu (slovní, grafický, blokový) hledání chyby v postupu, úprava postupu podle výsledku
INF-INF-002-ZV5-005 Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.	Sestaví jednoduchý program v blokově orientovaném jazyce s použitím opakování (cyklu) a podprogramu (funkce/bloku). (4) Ověří správnost a funkčnost navrhového postupu a opraví drobné chyby, které se při testování objeví. (4) Navrhne a sestaví program, ve kterém kombinuje opakování a alespoň jeden vlastní podprogram. (5) Identifikuje chyby, analyzuje jejich příčinu a upraví kód tak, aby program správně fungoval. (5) Vysvětlí, proč je výhodné použít opakování nebo vlastní blok místo opakovaného zapisování stejných příkazů. (6)	4. + 5.	Informatika	blokově orientované programování příkaz, sekvence opakování (cyklus)
Informační systémy				
INF-INF-003-ZV5-006 Rozezná, s jakými daty pracuje vybraný informační systém a jaký je jeho účel.	Uvede příklady informačních systémů z běžného života. (4) Určí, jaký typ dat (např. text, čísla, obrázky) se používá ve vybraném informačním systému a k jakému základnímu účelu slouží. (4) Vysvětlí, proč systém jednotlivé údaje potřebuje a jak spolu souvisejí. (4) Popsané informace dokáže ilustrovat jednoduchým příkladem z reálného života. (5) Rozliší různé typy dat ve vybraném informačním systému (textová, číselná, multimediální) a navrhne, jaké údaje by bylo vhodné do systému doplnit nebo které jsou zbytečné. (5)	4. + 5.	Informatika	informační systém prvky systému vztahy mezi prvky účel systému typy dat v systému databáze (zjednodušené) strukturovaná data

INF-INF-003-ZV5-007 Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém.	Zaznamenává do předem připravené tabulky nebo seznamu jednoduchá číselná a nečíselná data podle zadaného problému. (4) Uspořádá data přehledně a správně přiřadí jednotlivé údaje k odpovídajícím položkám. (4) Vyhledá údaj v tabulce a využije jej. (4) Zaznamenává a třídí číselná i nečíselná data v existující tabulce či seznamu podle zadaného kritéria. (5) Identifikuje nesprávně zadaná data, opraví je a připraví souhrn nebo jednoduchou vizualizaci dat. (5)	4. + 5.	Informatika	tabulka a seznam záznam a třídění dat jednoduchá vizualizace dat
Digitální technologie				
INF-INF-004-ZV5-008 Vybirá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému.	Zvolí a spustí vhodnou aplikaci nebo nástroj pro zadaný úkol. (4) Vysvětlí, proč zvolený nástroj použil. (4) Rozpozná neobvyklé chování digitálního zařízení a ví, na koho se obrátit při řešení problému. (4) Porovná více aplikací nebo nástrojů a na základě předchozí zkušenosti vybere nejvhodnější řešení pro konkrétní problém. (5) Použije data potřebná k vyřešení úkolu. (5) Vybere vhodnou aplikaci nebo digitální nástroj pro splnění úkolu a vysvětlí, proč jej použil. (5)	4. + 5.	Informatika	digitální zařízení - typy, základní ovládání a operace aplikace a jejich účel ukládání do souborů a složek práce s různými formáty dat
INF-INF-004-ZV5-009 Používá digitální technologie připojené k síti nebo k sobě navzájem k posílání a získávání dat.	Používá základní digitální technologie (tablet, počítač, chytrý telefon) k odeslání a přijímání dat, například zpráv, souborů nebo obrázků. (4) Dodržuje základní pravidla při sdílení (správný název souboru, správné místo uložení). (4) Používá různé digitální technologie propojené sítí nebo přímo mezi sebou k efektivnímu sdílení a získávání dat (např. cloudové úložiště, e-mail, sdílené dokumenty). (5) Zvolí vhodný způsob odeslání nebo sdílení souboru podle situace. (5)	4. + 5.	Informatika	práce s cloudovým úložištěm dat odeslání a přijímání dat pravidla sdílení
INF-INF-004-ZV5-010 Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi.	Rozpozná základní rizika při práci s digitálními technologiemi a vysvětlí, jak jim předcházet. (4) Uvede konkrétní příklady bezpečného zacházení s daty a zařízeními. (4) Vě, na koho se obrátit při problému nebo podezřelé situaci. (4) Uvede příklady nevhodného nebo nebezpečného chování na internetu. (5) Zvolí bezpečný postup v modelové situaci (podezřelý odkaz, neznámý kontakt). (5) Vysvětlí, proč je důležité chránit osobní údaje a data. (5)	4. + 5.	Informatika	osobní údaje digitální stopa heslo a přihlašování bezpečné chování online rizika internetu ochrana zařízení a dat postup při problému

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ly			
Člověk a jeho svět (1. stupeň)	Člověk a jeho svět			
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Svět v souvislostech Pojetí a cíle předmětu: Předmět Svět v souvislostech na naší škole integruje poznatky o přírodě a společnosti do jednoho celku. Učíme žáky vnímat svět v souvislostech a stavíme na jejich osobní zkušenosti. Výuka probíhá především prakticky a činnostně – formou pozorování, pokusů, terénních vycházek a diskuzí. Důraz klademe na aktivitu žáka a propojování témat z různých oblastí života. Cílem je umět se orientovat v čase, na mapě i v krajině a rozumět vztahům mezi lidmi a přírodou. Rozvíjet schopnost pozorovat, porovnávat a vyvozovat závěry. Budovat vztah k domovu, účtu k tradicím a vědomí nutnosti chránit přírodu. Respektovat odlišnosti, dodržovat pravidla slušného chování a spolupracovat. Upevňovat zdravý životní styl a umět správně reagovat v krizových situacích (doprava, první pomoc, kontakt s cizími lidmi). Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen vzdělávacího obsahu oboru Člověk a jeho svět (zahrnující tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví), z klíčových kompetencí (zejména kompetence k učení, k řešení problémů a kompetence osobnostní a sociální), ze základních gramotností (Čtenářská a pisatelská a Logicko-matematická) a z částí průřezových témat (Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny, Udržitelné prostředí). Časové a organizační vymezení: Předmět Svět v souvislostech je vyučován 2 hodiny týdně v 1. až 3. ročníku a 3 hodiny týdně ve 4.a 5. ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, příležitostně je využíváno multimediální učebny. Zařazování jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů. Hodnocení: Na 1. stupni je využíváno v 1. až 5. ročníku slovní hodnocení, které je pojato formativně, vede žáky k sebehodnocení. Ve 4. až 5. ročníku výsledky vzdělávání navíc vyjadřujeme procenty. Cílem není pouze sumární výsledek, ale poskytování průběžné zpětné vazby, která žákovy pomáhá porozumět tomu, co už umí a v čem se může dále zlepšovat. Hodnocení probíhá průběžně, s důrazem na motivační funkci. Důraz kladem na to, aby žáci uměli aplikovat poznatky, nejen fakta reprodukovat, ale využít je i řešení praktických situací a problémů z každodenního života. Vyhledat, rozřídit a kriticky přemýšlet o informacích. Aktivně se zapojovat do skupinové práce. Srozumitelně sdělit své objevy a názory ostatním, ať už ústně, písemně nebo výtvarně. Výběrové vzdělávací materiály:			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Místo, kde žijeme				
CJS-CJS-001-ZV5-001 Vymezi hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.	Rozliší při vycházce do okolí školy prvky vytvořené přírodou (strom, kopec, potok) a prvky vytvořené člověkem (dům, silnice, most). (1) Popíše na základě pozorování hlavní znaky krajiny v místě svého bydliště (zda převažují domy, pole, lesy nebo kopce). Určí na obrázku nebo v reálu rozdíly mezi typickou městskou zástavbou a volnou přírodou. (2) Porovná dva odlišné typy krajiny ze svého okolí (např. centrum města vs. park/les) a uvede alespoň dva konkrétní rozdíly. Pojmenuje základní typy krajiny vyskytující se v našem regionu (např. nížina, pahorkatina, zemědělská krajina). (3) Rozliší na mapě ČR i na fotografích typy krajiny podle povrchu (nížina, výšina, hory) a podle využití člověkem (průmyslová, zemědělská, rekreační). Vysvětlí na konkrétním příkladu z ČR, jak činnost člověka změnila původní přírodní krajinu (např. stavba přehrad, těžba uhlí, pole). (4) Vymezí základní světové typy krajiny (např. poušť, deštný les, polární krajina) a uvede, jak se v nich liší podmínky pro život lidí. Demonstruje rozdíly mezi krajinou v ČR a vybranou krajinou v odlišném podnebném pásu (např. u moře) z hlediska přírody i lidského osídlení. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk	1. Okolí školy a domova. Prvky krajiny (strom, kopec, potok, dům, silnice). Bezpečná cesta do školy (orientace v terénu). Pojmenuje při vycházce výrazné přírodní a lidsmi vytvořené prvky v okolí školy (např. park, řeka, sídliště, továrna). Rozliší na obrázku nebo v reálu krajinu městskou (hodné domů) a volnou přírodu (les, louka). 2. Město a vesnice (rozdíly v zástavbě a životě). Využití krajiny v okolí (pole, les, obytná zóna). Proměny krajiny v ročních obdobích . Popíše hlavní rozdíly mezi životem ve městě a na vesnici na základě pozorování zástavby, dopravy a množství zeleně. Určí, které části okolí krajiny slouží lidem k bydlení, které k práci (pole, továrny) a které k odpočinku. 3. Místní region (krajina v širším okolí obce). Změny v krajině (minulost vs. současnost). Voda v krajině (řeka, rybník, přehrada). Porovná dvě různá místa ve svém regionu (např. průmyslovou zónu a chráněné území) a uvede tři rozdíly v jejich vzhledu. Vysvětlí na konkrétním příkladu (např. stavba silnice, vykášení remízku), jak člověk trvale změnil vzhled původní krajiny v okolí obce. 4. Povrch ČR (nížiny, výšiny, pohorí). Typy krajiny: zemědělská, průmyslová, lesnatá, chráněná. Orientace na mapě ČR . Rozdělí krajinu v České republice na mapě na nížiny a výšiny a přiřadí k nim typické barvy na fyzické mapě. Charakterizuje rozdíly mezi zemědělskou a lesnatou krajinou v ČR a uvede, jaké plodiny nebo suroviny se v nich získávají. 5. Mapa světa a globus. Podnebné pásy (tropický, subtropický, mírný, polární). Hlavní světové biomy (poušť, prales, tundra) a život lidí v nich . Vymezí na mapě světa základní podnebné pásy a ke každému přiřadí typickou krajinu (např. tropy = deštný prales/savana). Demonstruje rozdíly v životě lidí (bydlení, obživa, odívání) v odlišných typech krajiny (např. život v Grónsku vs. život v Africe) a zdůvodní, jak se lidé přizpůsobili přírodním podmínkám.
CJS-CJS-001-ZV5-002 Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.	Vyzná se v jednoduchém plánu své třídy a podle něj najde určené místo nebo předmět. Rozliší na zjednodušeném pláncu nebo na obrázku pohled zepředu (bokorys) a pohled shora (púdorys). (1) Vyznačí do slepého pláncu cestu z domu do školy nebo v rámci školy, přičemž využije alespoň dva orientační body. Vytvoří jednoduchý model nebo plánek známého místa (např. pokojíček, tříště) s využitím vlastních smluvených značek. (2) Zorientuje mapu obce nebo jednoduchý plán podle světových stran (s využitím kompasu nebo buzoly, případně přírodních ukazů). Vyhledá v legendě mapy význam alespoň pěti mapových značek a následně je najde v mapě svého okolí. (3) Vyčte z obecné zeměpisné mapy České republiky informace o nadmořské výšce (podle barevné hypsometrie) a určí polohu významných pohoří a vodstva. Odhadne a s pomocí grafického měřítka na mapě určí vzdušnou vzdálenost mezi dvěma místy v ČR. (4) Naplanuje s využitím turistické mapy (papírové nebo digitální) reálný výlet, včetně změření délky trasy a určení převýšení. Porovná informace o tomtéž území z mapy obecné zeměpisné a mapy politické (administrativní) a vysvětlí, k jakému účelu se která hodí. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika	1. Pravidla slušného chování (pozdrav, prosba, poděkování). Komunikace ve škole a v rodině. Jednoduchý popis věcí/hráček . Použije ve styku s dospělými (učitel, kuchařka) a spolužáky správný pozdrav a oslovení. Vyjádří srozumitelnou větu svou aktuální potřebu nebo prosbu (např. o pomoc, o puštění pomůcky). 2. Pravidla rozhovoru (neskákat do řeči). Popis místa a cesty (orientace). Vyjádření omluvy . Popíše podle skutečnosti nebo pláncu cestu do školy a použije přitom vhodné směrové pojmy (vpravo, vlevo, rovně, u kotleja). Vyslechne sdělení spolužáka v raninm kruhu bez přerušování a položí doplňující otázku k tématu. 3. Prezentace referátu/projektu. Vyjádření souhlasu a nesouhlasu. Komunikace na veřejnosti (obchod, doprava). Odprezentuje před třídou krátké sdělení o svém zájmu, domácím mazlíčků nebo předem knze podle předem připravené osnovy. Formuluje v diskusi svůj názor na řešení problém ve třídě (např. kam na výlet) a použije fráze jako „já si myslím...“, „Podle mě je lepší...“. 4. Odborné názvosloví (přírodovědné, historické). Řešení konfliktů, "Já-sdílení". Diskuse a argumentace . Používá při popisu přírodnin nebo historických událostí správné odborné názvy (např. místo „kyška“ řekne „žylina“, místo „kráť“ uvede konkrétní jméno či titul). Vyřetí (nebo se pokusí vyřetit) drobný konflikt se spolužákem domlouvu, aniž by použil urážlivá slova nebo fyzickou sílu. 5. Styly komunikace (úřední jednání vs. kamarádský hovor). Komunikace v krizových situacích (třísňová linka). Rétorika (vystupování, intonace). Rozliší a použije odlišný způsob vyjadřování v situaci nelomální (rozhovor s kamarádem) a formální (dotaz na učaře, omluva řediteli, rozhovor s cizí osobou). Demonstruje v modelové situaci volání na třísňovou linku (112, 155, 150, 158), kdy věcně, klidně a srozumitelně nahlásí své jméno, polohu a co se stalo.

CJS-CJS-001-ZV5-003 Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.	Roztřídí ve třídě pod dohledem učitele vzniklý odpad. Jmenuje jednu činnost, kterou může sám udelat pro to, aby se rostlinám ve třídě nebo na zahradě dařilo. (1) Vysvětlí na konkrétním příkladu z domova nebo školy, proč je důležité šetřit vodou nebo elektřinou. Popíše, co by se stalo s jeho oblíbeným místem v přírodě (park, hřiště), kdyby se o něj lidé přestali starat a uklízet ho. (2) Rozliší lidské činnosti v okolí obce na ty, které přírodě spíše prospívají a ty, které jí škodí. Navrhne konkrétní opatření, jak by mohl jeho rodina snížit množství odpadu. (3) Uvede příklady, jak zemědělství, průmysl nebo doprava v našem kraji ovlivňují krajinu a zdraví lidí. Zhodnotí na příkladu konkrétního výrobku, jak jeho výroba a následná likvidace zatěžuje životní prostředí. (4) Posoudí vliv současného životního stylu lidí na globální problémy životního prostředí. Sestaví a zdůvodní desatero „ekologicky odpovědného žaka“, které obsahuje konkrétní kroky uplatnitelné v každodenním životě. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Polytechnická výchova Osobnostní rozvoj Český jazyk	1. Třídění odpadu (papír, plast, sklo, směsný). Chování v přírodě (neodhazování odpadků, hluk). Péče o okolí školy. Roztřídí běžný odpad vzniklý ve třídě (papír od svačiny, plastová láhev, chryzky) do správných barevných košů. Uvede příklad toho, jak se v lese chová "přítel přírody" (např. nekřičí, nemáčí houby) a jak se chová ten, kdo přírodě škodí. 2. Voda a její význam pro člověka. Šetření vody a elektřinou doma a ve škole. Ochrana rostlin a živočichů v okolí. Vysvětlí na konkrétní situaci (např. čištění zubů, zhasínání světla), jak může i malé dítě šetřit vodou nebo elektřinou. Rozliší jednání, které rostlinám a živočichům prospívá (zalévání, krmení v zimě), od jednání, které jim ubližuje (hrnutí chráněných květin, plašení zvěře). 3. Vysvětlí na konkrétní situaci (např. čištění zubů, zhasínání světla), jak může i malé dítě šetřit vodou nebo elektřinou. Rozliší jednání, které rostlinám a živočichům prospívá (zalévání, krmení v zimě), od jednání, které jim ubližuje (hrnutí chráněných květin, plašení zvěře). 4. Znečištění ovzduší, vody a půdy (příčiny a následky). Chrána území v ČR (NP, CHKO) a důvod jejich ochrany. Vliv dopravy a průmyslu na životní prostředí. Posoudí vliv lidské činnosti v místě svého bydliště na životní prostředí (např. "továrna dává práci, ale kouř!", "pole dává obilí, ale praškování škodí všem"). Zdůvodní, proč je nutné chránit určité oblasti (národní parky, rezervace) a jaká pravidla v nich musí návštěvníci dodržovat. 5. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Globální problémy (změna klimatu, plasty v oceánech, kácení pralesů). Ekologická stopa a udržitelný životní styl. Porovná výhody a nevýhody různých zdrojů energie (např. uhlíčná elektrárna vs. solární panel) z hlediska dopadu na čistotu ovzduší a krajinu. Demonstruje na příkladu z běžného života (např. dovoz exotického ovoce vs. místní jablko), jak naše spotřebitelské volby ovlivňují přírodu na druhé straně planety.
CJS-CJS-001-ZV5-004 Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifík na život v nich.	Pojmenuje obec, ve které žije, a rozliší, zda bydlí ve městě, nebo na vesnici. Určí jednu typickou dominantu nebo známé místo v blízkosti školy (např. kostel, továrna, řeka) a řekne, k čemu slouží. (1) Uvede název hlavního města ČR a najde ho společně s místem svého bydliště na jednoduché mapě. Popíše, čím je zajímavé naše nejbližší okolí (např. zda tu máme hory, rybníky nebo hodně továren) a jak to ovlivňuje trávení volného času místních lidí. (2) Lokalizuje na mapě ČR svůj kraj a krajské město. Vymenuje alespoň dva typické znaky našeho regionu (např. pěstování vinné révy, těžba uhlí, turistika na horách) a vysvětlí, jaké zaměstnání zde lidé díky tomu často vykonávají. (3) Vyhledá na mapě sousední státy České republiky a přiřadí k nim jejich hlavní města. Porovná život ve dvou odlišných krajích ČR (např. Praha vs. Šumava) a uvede konkrétní rozdíly v dopravě, službách nebo přírodním prostředí. (4) Lokalizuje na mapě Evropy vybrané významné státy a uvede, čím jsou specifické pro život lidí (např. přímořské státy = rybolov a turismus; severské státy = zima a polární noc). Posoudí, jak podnebí a poloha ovlivňují každodenní život (bydlení, jídlo, oblečení) ve vybrané zemi světa, která je výrazně odlišná od ČR (např. země v Africe nebo v Asii). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Moje bydliště a jeho okolí. Dominanty obce (škola, kostel, radnice, park). Významná místa pro život dítěte. Identifikuje na fotografii nebo při vycházce nejzřejmější budovu v obci a řekne, k čemu lidem slouží. Popíše, co se mu v místě jeho bydliště nejvíce líbí a co by ukázal návštěvě (např. hřiště, řeka, les). 2. Obec a její okolí (zemědělská obec, horská obec, průmyslové město). Práce a volný čas v naší obci. Vysvětlí, jak okolní příroda ovlivňuje život lidí v jeho obci (např. „Zijeme u hor, tak v zimě lyžujeme“, „máme tu hodné pole, tak lidé pracují v zemědělství“). Rozliší hlavní rozdíly mezi životem v místě svého bydliště a životem v jiném typu osídlení (např. město vs. vesnice). 3. Místní region (okres, kraj). Krajské město a jeho význam. Místní tradice, řemesla a zajímavosti. Vyhledá na mapě své krajské město a uvede jeden důvod, proč tam lidé z okolí jezdí (např. úřady, nemocnice, památky). Představí jednu typickou zajímavost svého regionu (např. jídlo, tradice, přírodní úkaz) a zdůvodní, proč je pro náš kraj specifická. 4. Kraje ČR (specifika – např. průmyslové severní Čechy vs. vinařská jižní Morava). Sousední státy ČR, hlavní města a hranice. Život v pohraničí. Lokalizuje na mapě sousední státy ČR a uvede ke každému jednu věc, kterou mají s naší zemí společnou nebo v čem se liší (např. společné hory, podobný jazyk). Porovná dva vybrané kraje ČR (např. horský kraj a nížinatý kraj) z hlediska toho, jak se v nich lidem žije a pracuje. 5. Evropa (severní, jižní, západní, východní – specifika). Vybrané státy světa (kontrasty: bohaté/chudé, teplé/studené). Vliv polohy na kulturu, jídlo a dopravu. Posoudí vliv zeměpisné polohy vybraného státu v Evropě na životní styl jeho obyvatel (např. vliv moře v Řecku na stravu a cestovní ruch vs. vliv chladu ve Finsku na bydlení a energetiku). Srovná na konkrétních příkladech život dítěte v ČR a v zemi s odlišnými podmínkami (např. Japonsko, Egypt) a identifikuje vliv podnebí nebo tradic na jejich každodenní režim.
CJS-CJS-001-ZV5-005 Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.	Vybere společně se spolužáky hlasováním (zvednutím ruky) jednu z nabízených možností pro společnou činnost (např. hru, pohádku). Pijme výsledek hlasování většiny, i když sám hlasoval jinak, a zapojí se do vybrané činnosti. (1) Navrhne jednoduchá pravidla pro hlasování ve třídě, aby bylo spravedlivé (např. každý má jen jeden hlas). Vysvětlí, proč je lepší se v některých situacích domívat hlasováním, než se hádat nebo nechat rozhodnout jen jednoho (hlíčního) spolužáka. (2) Zúčastní se simulované volby záškoláče třídy (týdenní služby, mluvčho) a zdůvodní svůj výběr (proč si myslí, že daný spolužák funkci zvládne). Rozliší mezi volbou tajnou (lístky do urny) a veřejnou (zvedání rukou) a uvede, kdy je která vhodnější. (3) Popíše, jak se vybírá starosta nebo zastupitelstvo v naší obci (že je volí lidé ve volbách). Vysvětlí na příkladu z obce, co znamená, že "většina rozhoduje, ale menšina má svá práva" (např. rozhodlo se o stavbě hřiště, ale musí se dodržovat noční klid pro ty, co bydlí blízko). (4) Simuluje ve třídě průběh demokratických voleb (kampaň, volební lístky, komise, sčítání hlasů) a zhodnotí jejich průběh. Objasní význam svobodných voleb pro život v demokratickém státě a porovná to se situací, kdy rozhoduje jen jeden vládce (na příkladu z historie nebo pohádky). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk Osobnostní a sociální výchova	1. Společné rozhodování ve třídě. Pravidlo většiny (více hlasů vyhrává). Řákové chování a respekt k výsledku. Hlasuje zdvižením ruky o jednoduchých variantách (např. výběr společné hry nebo pohádky k poslechu). Uzná výsledek hlasování, i když byla jeho osobní volba jiná, a zapojí se do vítězné aktivity. 2. Způsoby vyjádření názoru (veřejné, listinné). Svoboda volby (nikdo mě nesmí nutit). Role "skrutátora" (tého, kdo počítá hlasy). Vysvětlí na praktickém příkladu rozdíly mezi veřejným a tajným hlasováním a uvede, kdy je lepší použít tajnou volbu (např. aby se nikdo nestýděl za svůj názor). Zkontroluje správnost součtu hlasů při jednoduchém sčítání ve skupině. 3. Třídní samospráva (předseda, mluvčí). Vlastnosti dobrého záškoláče (spolehlivost, naslouchání). Rozhodování podle programu/líbu. Navrhne kritéria, podle kterých by se měl vybrat třídní mluvčí (např. spravedlnost, odvaha mluvit s učitelem). Zdůvodní svou volbu konkrétního kandidáta na základě jeho předchozích činů nebo slibů. 4. Obecní volby (základní princip). Zastupitelstvo obce, starosta/přímátor. Veřejný zájem (o čem se v obci hlasuje – hřiště, silnice, osvětlení). Vyhledá informac o tom, kdo je aktuálním starostou/přímátorem obce a jaké úkoly jeho úřad plní pro občany. Rozliší situace, o kterých rozhoduje jednotlivec (autorita – např. ředitel školy o prázdninách), od situací, o kterých rozhoduje volený sbor hlasováním. 5. Volby v ČR (Parlament, Prezident). Demokracie jako forma vlády vs. nesvoboda. Význam volební účasti a odpovědnost voliče. Demonstruje v modelové situaci (školní volby naněsto) správný postup při volbě – od úpravy hlasovacího listku za plentu až po vhození do urny. Vysvětlí, proč je důležité, aby lidé chodili k volbám, a jaké riziko pro demokracii představuje nezájem občanů o veřejné dění. Porovná demokratické rozhodování s jinými způsoby (např. losem, silou, rozhodnutím jednotlivce) a vyzdvihne výhody a úskalí hlasování.

CJS-CJS-001-ZV5-006 Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.	Rozpozná na obrázku policistu a řekne, jak nám pomáhá (např. řídí dopravu, chytá zloděje). Vysvětlí na příkladu z pohádky nebo hry, co dělá "spravedlivý král" nebo "soudce" (rozhoduje spory, trestá zlo). (1) Pojmenuje soudanského prezidenta České republiky a pozná ho na fotografii. Uvede v modelové situaci "na zloděje", koho je třeba zavolat (policii) a kdo rozhodne o trestu (soudce). (2) Přifadí správné činnosti k jednotlivým rolím: policista (dohlíží na pořádek), soudce (rozhoduje o vině a trestu), starosta/politik (stará se o obec/stát). Rozliší v jednoduchém příběhu, co je úkolem policie a co už musí rozhodnout soud (policie chytlí, soud odsoudí). (3) Vysvětlí rozdíly mezi tím, kdo pravidla/zákony vymýšlí (politik/postlanci) a kdo dohlíží na jejich dodržování (policie). Posoudí v modelové situaci chování účastníků (např. vandalismus) a navrhne postup řešení přes oficiální instituce (nahlášení policii -> vyšetřování -> soud). (4) Charakterizuje hlavní pravomoci prezidenta republiky (např. reprezentuje stát, podepisuje zákony, velí armádě). Vysvětlí na konkrétním příkladu, proč nemůže policista někoho rovnou potrestat vězením a proč o tom musí rozhodnout nezávislý soudce (právo na obhajobu, spravedlivý proces). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk	1. Pravidla ve třídě a v dopravě. Role policisty (pomoc, bezpečí, dohled). Příběhy o ztracených dětech nebo bezpečnosti. Uvede na základě příběhu příklad situace, kdy je důležité přivolat policistu (např. ztracená věc, nebezpečí na silnici). Vysvětlí vlastními slovy, proč policista dohlíží na dodržování pravidel (např. semaforů, přechodů). 2. Obec a její vedení (starosta jako "šéf" obce). Modelová situace: Rozhodování o novém hřišti. Rozdíli mezi pravidlem a jeho porušením. Rozliší v modelové situaci roli toho, kdo pravidlo tvoří (starosta/zastupitelé), od toho, kdo na něj dohlíží (policista). Navrhne v rámci hry na "tadu obce" jedno pravidlo, které by zlepšilo život dětí v jejich bydlišti. 3. Státní symboly a hlava státu (prezident). Kdo je soudce (o spravedlivosti). Příběh o sporu dvou lidí (např. o poněnou hračku). Identifikuje na fotografii prezidenta republiky a uvede, že nás reprezentuje jako "hlava státu" (např. přijímá návštěvy z jiných zemí). Posoudí v jednoduchém příběhu o sporu roli soudce jako někoho, kdo musí nestranně rozhodnout, kdo je v pravu. 4. Politici jako tvůrci zákonů (parlament). Modelová situace: Odhalení a potrestání přestupku (krádež, vandalismus). Symbolika soudní moci (vaho, meč, lálar). Přifadí v modelovém příběhu správné role jednotlivým postavám (kdo tvoří pravidla, kdo chytí viníka, kdo rozhodne o trestu). Vysvětlí na příkladu z dětské literatury (např. soud v Alence v říši divů nebo u Krále Lávy), co je to spravedlivé a nespravedlivé rozhodnutí. 5. Dělníka moci (zjednodušené: zákonodárná, výkonná, soudní). Role prezidenta při jmenování (vláda, soudci). Reflexe aktuálních událostí (dětským očima). Objasní na základě reflexe zhlédnuté reportáže nebo přečteného textu, proč politik nemůže sám zatýkat lidi a proč soudce nesmí tvořit zákony. Demonstruje v rolové hře (např. "Simulace soudu" nebo "Jednání parlamentu") pochopení odpovědnosti, kterou lidé mají vůči občanům a společnosti.
CJS-CJS-001-ZV5-007 Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.	Označí budovu obecního/městského úřadu. Vymenuje alespoň 2 typické znaky, podle kterých lze úřad poznat (např. nápis, státní vlajka, znak). Popíše 1 konkrétní činnost úřadu, která je prospěšná pro obyvatele (např. péče o zeleň, oprava chodníků). (1) Uvede celé jméno současného starosty/starostky obce a zjednodušeně vysvětlí, že je to „vedoucí“ celé obce. Vyhledá v obecním zpravodaji nebo na vývěsce zadané jméno představitele obce. Identifikuje alespoň 2 různé informační kanály obce (rozhlas, plakátovací plocha, web). (2) Najde na internetových stránkách obce nebo na ceduli u vchodu budovy sekci „Úřední hodiny“ a vyplíše, ve které dny je otevřeno. Použije základní menu webu obce pro nalezení kontaktů. Navrhne správné řešení modelové situace (kam jít a co dělat, když ztratí klíče nebo najde zatoulané zvíře – využití služeb ztrát a nálezů). (3) Objasní, proč obec vydává vyhlášky (např. udržování čistoty, pravidla pro pejskaře). Vyhledá v digitálním nebo tištěném dokumentu obce aktuální sazbu poplatku za psa nebo za komunální odpad. Vybere konkrétní jméno, telefon nebo e-mail na osobu/odbor odpovědný za správu dětských hřišť a parků. (4) Analizuje krátký výtah ze zápisu zastupitelstva nebo článku v radničních listech a vyplíše z něj 1 chystaný projekt či investici obce. Sestaví formální text (e-mail/dopis) adresovaný úřadu, který obsahuje slušné oslovení, jasné formulovaný dotaz na úpravu okolí školy a závěrečný pozdrav. Přifadí k napsanému e-mailu správnou e-mailovou adresu (podatelná nebo konkrétní odbor) dohledanou na webu obce. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Obecní/městský úřad (budova a její označení). Symboly obce (znak a vlajka na budově). Ukáže při vycházce na budovu obecního (městského) úřadu a identifikuje ji podle typických znaků (státní vlajka, znak obce, nápis). Vymenuje jednu věc, kterou úřad pro lidi v obci dělá (např. „stará se o parky“, „opravuje chodníky“). 2. Starosta/starostka (jméno a role). Informační kanály obce (úřední deska, hlášení místního rozhlasu, plakáty). Dohledá na vývěsce úřadu nebo v obecním zpravodaji jméno současného starosty či starostky. Zjistí z úřední desky nebo webu termín nejbližší kulturní či sportovní akce pořádané obcí. 3. Úřední hodiny (kdy je otevřeno). Webové stránky obce (základní struktura). Služby úřadu (ztráty a nálezy, hlášení poruch). Vyhledá na webových stránkách obce nebo na dvořech úřadu informaci o tom, kdy mají úředníci čas pro veřejnost (úřední hodiny). Určí, na koho se na úřadě obrátit v případě ztráty klíčů nebo nálezu psa (služba ztrát a nálezů). 4. Obecní vyhlášky (zjednoduše – např. o psech, o odpadu). Poplatky (za co se v obci platí). Portál občana nebo e-mailová komunikace. Zjistí pomocí dotazu nebo webu, kolik se v jejich obci platí roční poplatek za psa nebo za svoz komunálního odpadu. Identifikuje v seznamu kontaktů úřadu konkrétní osobu nebo odbor, který má na starosti péči o veřejnou zeleň a hřiště. 5. Zápis z jednání zastupitelstva (o čem se jednalo). Aktuální projekty a rozvoj obce (investice). Participace (jak se mohou zapojit). Vyhledá v posledním čísle radničního zpravodaje nebo v zápisu ze zastupitelstva informaci o tom, jaká investice se v obci aktuálně plánuje (např. oprava školy, nové osvětlení). Navrhne jednoduchý dotaz (formou e-mailu nebo dopisu), kterým se lze úřadu zeptat na plánované změny v okolí školy, a ověřit, kam takový podnět zaslat.
CJS-CJS-002-ZV5-008 Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.	Rozliší ve třídě chování, které je správné, od chování, které ubližuje spolužákům a situaci nahlásí dospělému. Pojmenuje základní pravidla třídy, která byla porušena v jednoduché modelové situaci. (1) Určí konkrétní porušení školního řádu v příběhu nebo reálné situaci a vysvětlí, proč je takové chování nesprávné. Vyhledá pomoc učitele nebo dozoru, pokud se stane svědkem situace, kterou nedokáže vyřešit samo. (2) Rozpozná projevy nespravedlivého chování ve skupině a navrhne způsob, jak se poškozeného zastat. Uvede příklad nebezpečného chování na internetu a popíše správnou reakci. (3) Identifikuje v modelové situaci znaky kyberšikany nebo nevhodného nátlaku a zablokuje či nahlásí útočníka v rámci dané platformy. Rozliší mezi žalováním a oprávněným nahlášením rizikového chování. (4) Posoudí závažnost porušení pravidel v digitálním prostředí a navrhne konkrétní kroky pro oběť i svědka takového jednání. Reaguje asertivně („Já-výřekem“) v situaci, kdy ho někdo navádí k porušování pravidel, a odmítne se na takovém jednání podílet. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Český jazyk Osobnosti a sociální výchova	1. Třídní pravidla a soužití. Bezpečný kontakt s cizími lidmi (reálný svět). Čas strávený u obrazovky (zdraví). Identifikuje chování, které ubližuje spolužákovi (posmívání, brání věcí), a požádá o pomoc vyučujícího nebo jinou blízkou dospělou osobu. Vysvětlí, proč je důležité se v digitálním prostředí (hry, YouTube) bavit jen o věcech, které jsou určeny pro děti. 2. Soukromí a osobní prostor. Základní pravidla internetové bezpečnosti (sdělování údajů). Férová hra (fair play). Rozliší mezi „dobrym“ a „špatným“ tajemstvím a určí, které situace vyžadují zášah dospělého (např. ohrožení zdraví, ničení majetku). Zároveň, proč nesmí cizím lidem na internetu sdělovat své jméno, bydliště nebo posílat své fotografie. 3. Šikana vs. šikádění (rozliší). Nevhodný obsah na internetu (násilí, vulgarita). Tišeňové linky a Linka bezpečí. Posoudí v modelové situaci, zda se jedná o neškodný vtip, nebo začínající šikamu, a navrhne způsob zastání se slabšího. Prokáže schopnost okamžitě ukončit komunikaci nebo zavřít stránku, pokud se v digitálním světě setká s něčím, co ho děsí nebo je mu nepříjemné. 4. Netiketa (slušné chování na síti). Kyberšikana (agresivita v chatu, v hrách). Reklama a lákavé nabídky v aplikacích. Používá v digitální komunikaci (ikolní chat, online hry) pravidla slušnosti a reaguje na urážky okamžitým zablokováním uživatele nebo nahlášením (reportem). Rozpozná manipulační prvky v online prostředí (např. vyskakovací okna slibující výhry, nátlak na nákup v aplikaci) a ignoruje je. 5. Kybergrooming (vykládání na schůzku). Právní odpovědnost dítěte (sdílení fotek bez souhlasu, autorská práva). Role svědka při nevhodném chování (bystander effect). Zhodnotí riziko komunikace s neznámou osobou na sociálních sítích a demonstruje pravidlo „Stop-Block-Tell“ (zastav se, zablokuj, řekni to dospělému). Vysvětlí, jaké důsledky může mít sdílení nepravdivých nebo ponižujících informací o jiných lidech v digitálním prostoru (digitální stopa).

CJS-CJS-002-ZV5-009 Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.	Rozliší informace, které může říci cizimu člověku (např. pozdrav), od informací, které sděluje pouze rodině (např. kde bydlím, kdy jsem doma sám). Uvede příklad zařízení, přes které se lze spojit s jinými lidmi, a vysvětlí, že i tam platí pravidlo "nemluv s cizími". (1) Rozhodne v jednoduché modelové situaci, zda je bezpečně poslat svou fotografii osobě, kterou zná jen z internetu. Vymenuje základní osobní údaje (jméno, adresa, škola), které nikdy nepíše do veřejného chatu nebo hry. (2) Vytvoří bezpečné heslo (kombinace znaků, nepoužívá jméno psa apod.) a zdůvodní, proč ho nesmí prozradit ani nejlepšímu kamarádovi. Rozpozná na ukázce nebezpečnou žádost o osobní údaje (např. „Kde bydlíš?“, „Pošli fotky“) a navrhne způsob odmítnutí. (3) Požádá o souhlas spolužáka nebo dospělého předtím, než pošle nebo zveřejní jeho fotografii či videozáznam. Vysvětlí na konkrétním příkladu, co znamená, že „internet nezapomíná“, a jaké důsledky může mít zveřejnění nevhodné fotografie v budoucnu. (4) Nastaví (nebo popíše nastavení) základní prvky ochrany soukromí ve své oblíbené aplikaci či hře tak, aby jeho profil neviděli cizí lidé. Identifikuje rizika spojená s krádeží digitální identity (např. falešný profil, zneužití fotky k zesměšnění) a popíše kroky, jak v takovém případě postupovat (nahlášení, blokace, pomoc dospělého). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Polytechnická výchova Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Pravidla třídy a školy. Právo na bezpečí a pomoc. Povinnost udržovat pořádek a neubližovat. Určí na konkrétním příkladu ze života třídy (např. brání sváčin bez dovolení), zda někdo porušil domluvené pravidlo. Vysvětlí, že má právo na to, aby mu nikdo neubližoval, a zároveň povinnost neubližovat ostatním. 2. Základní potřeby a práva (jídlo, spánek, hra, vzdělání). Povinnost slušného chování na veřejnosti a v dopravě. Rozliší v krátkém příběhu situaci, kdy dítě nemůže jít do školy nebo si nemá kde hrát, a označí to za nespravedlivé porušení jeho potřeb. Popíše povinnost dítěte jako účastníka silničního provozu (např. použít helmu, přecházení) a vysvětlí důsledky jejího zanedbání. 3. Úmluva o právech dítěte (zjednodušená verze). Vztah mezi právem a povinností (mám právo na hřiště – mám povinnost ho neníčit). Vyhledá v obrázkovém přehledu Úmluvy o právech dítěte to právo, které bylo v modelovém příběhu porušeno (např. právo na vyjádření názoru). Doplní k zadanému právu odpovídající povinnost (např. k právu na vzdělání příslí povinnost připravovat se na vyučování). 4. Právo na soukromí (osobní věci, dopisy, mobil). Školní řád (práva a povinnosti žáků). Odpovědnost za zanedbání povinností. Posoudí v modelové situaci (např. čtení cizích zpráv v mobilu), o jaké porušení práva se jedná a proč je takové jednání nepřijatelné. Identifikuje ve Školním řádu konkrétní povinnost, kterou žák v modelovém příkladu zanedbal (např. pozdní příchod, ničení majetku školy). 5. Seznam základních práv a svobod (úvod). Právo na informace, svoboda slova vs. ochrana osobnosti. Občanské povinnosti (dodržování zákonů, pomoc v nouzi). Analyzuje složitější příběh (např. z dětské literatury nebo zpráv) a rozpozná v něm porušení základního lidského práva (např. právo na majetek, právo na svobodu pohybu). Demonstruje v diskusi pochopení, že zanedbání občanské povinnosti (např. neposkytnutí pomoci, nahlášení nebezpečí) může mít právní i etické následky.
CJS-CJS-002-ZV5-010 Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezí vůči nepřijemné nebo rizikové komunikaci.	Rozpozná své vlastní dílo (výkres, výrobek) a chápe, že se nesmí podepisovat jménem spolužáka (základní chápání autorské identity). Vysvětlí, že ve hře nebo na internetu se lidé mohou jmenovat jinak než ve skutečnosti (přezdívky). (1) Rozliší situaci, kdy mluví s někým, koho zná osobně (vdálí v tvdi), a s někým, koho "vidí" jen na obrazovce, a chápe, že obrazy na obrazovce nemusí odpovídat skutečnosti. Uvede důvod, proč neposílat své fotky někomu, koho nikdy neviděl naživo (možnost lhaní o věku či vzhledu). (2) Vytvoří si herní přezdívku (nick) a avatara tak, aby neprozradil své pravé jméno ani vzhled, a tím chránil svou identitu. Uvede příklad, jak by někdo mohl lhat o tom, kdo je (např. dospělý se vydává za dítě), aby získal jeho důvěru. (3) Popíše pocity někoho, jehož fotka byla použita bez dovolení k legraci nebo posměchu, a označí takové jednání za nesprávné. Rozpozná znaky falešného profilu (např. profil bez přátel, ukradená fotka celebrity, podezřelá zpráva) v modelové úloze. (4) Identifikuje rizika spojená s krádeží digitální identity (např. falešný profil, zneužití fotky k zesměšnění) a popíše kroky, jak v takovém případě postupovat (nahlášení, blokace, pomoc dospělého). Vyhodnotí důsledky jednání, kdyby se on sám vydával za někoho jiného (např. právní postih, ztráta důvěry, ublížení druhému). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Lidé v mém okolí (rodina, kamarádi, cizí lidé). Důvěra a bezpečí. Jak se bránit (křik, útek, nahlášení). Rozliší v modelové situaci lidi, kterým může důvěřovat, od osob cizích, u kterých musí být opatrnost. Použije slova a hesla „NE“, pokud ho někdo (včetně vrstevníků) nutí do činnosti, která je mu nepřijemná. 2. Přátelství vs. nátlak („když to neuděláš, neješ kámoš“). Pohánky a videa – co ve mě vnímají? Popíše pocit, který v něm vyvolává konkrétní jednání spolužáka (např. nátlak, posmívání), a vymezí se proti němu jednoduchou větou (např. „Tohle se mi nelíbí, přestaň s tím“). Vysvětlí, že postavy ve videch nebo hrách se chovají podle scénáře a není vždy dobré je napodobovat v realitě. 3. Reklama (televizní, v mobilních hrách) – proč tam je? Můj idol (sportovec, zpěvák) – v čem mě inspiruje a v čem mu nemusím věřit. Posoudí pravdivost jednoduchého reklamního sdělení (např. „tato sladkost ti dodá super sílu“) a zdůvodní, proč mu reklama toto říká. Rozpozná v modelovém chatu zprávu, která je hrubá nebo divná, a demonstruje, jak na ni nereagovat a ukázat ji dospělému. 4. Role influencerů a youtuberů (skrytá reklama, výzvy/challenge). Riziková komunikace v online hrách. Osobní hranice – co o sobě neříkám. Identifikuje u svého oblíbeného influencera, zda se snaží diváky k něčemu přemluvit (např. ke koupi produktu nebo k nebezpečné výzev). Zastaví v modelové situaci komunikaci s neznámým spoluhráčem v online hře, jakmile začne být dotěrná nebo vyžaduje osobní údaje. 5. Mechanismus sociálních sítí (algoritmy, potřeba patřit do skupiny). Manipulativní techniky (citový nátlak, strach). Asertivita – techniky slušného, ale pevného odmítnutí. Analyzuje vliv digitálního prostředí na svou náladu a rozvíjí dne (např. proč trávím na mobilu víc času, než jsem chtěl). Předvede asertivní reakci na pokus o manipulaci (fyzickou i digitální) pomocí techniky „pokažte gramodesky“ nebo „já-sdělím“.
CJS-CJS-002-ZV5-011 Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.	Popíše viditelné rozdíly mezi sebou a spolužáky (např. barva očí, výška, brýle) a konstatuje, že být jiný je v pořádku. Spolupracuje při hře s každým spolužákem bez ohledu na to, zda je to kluk, nebo holka, a jaké má záliby. (1) Popíše jednu rodinnou tradici nebo zvyk, který dodržují doma, a vyslechne si bez posmívání vyprávění spolužáka o odlišném zvyku. Uvede příklad situace, kdy někdo potřebuje pomoc kvůli svému zdravotnímu omezení (např. vozíčkář, nevidomý), a navrhne, jak se k němu chovat ohleduplně. (2) Vymenuje tři věci, ve kterých se mohou lidé lišit (např. jazyk, kterým mluví, náboženství, vzhled), a vysvětlí, proč tyto odlišnosti nejsou důvodem k nepřátelství. Rozpozná v příběhu nebo pohádce z jiné země odlišné životní podmínky (např. typ obydlí, oblečení) a porovná je se svým životem. (3) Porovná vybraný svátek slavený v ČR se svátkem v jiné kultuře (např. Vánoce vs. Chanuka, Velikonoce v různých zemích) a najde shodu i rozdílné znaky. Identifikuje v reklamě, filmu nebo textu jednoduchý stereotyp (např. „fotbal je jen pro kluky“, „všichni lidé z této země jsou...“) a vysvětlí, proč nemusí být pravdivý. (4) Navrhne pravidla chování pro setkání s člověkem z odlišného kulturního prostředí, která vyjadřují respekt a předcházejí nedorozumění. Uvede konkrétní příklady, čím jiné národy a kultury obohací naši společnost (např. v oblasti jídla, hudby, výtahů, slovní zásoby). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Já a moji kamarádi (záliby, vzhled). Moje rodina (složení, zvyky). Základní lidské potřeby (jídlo, spánek, pocit bezpečí). Popíše alespoň dvě věci, které má společné se svým nejlepším kamarádem, a dvě věci, ve kterých se liší (např. barva vlasů, oblíbená hra). Vymenuje základní potřeby, které mají všichni lidé stejné, aby mohli být zdraví a spokojení. 2. Způsob života v různých typech osídlení. Volný čas a koníčky v rodinách. Práce a profese dospělých. Porovná na základě obrázků nebo vyprávění život dítěte ve městě a na vesnici a uvede konkrétní příklady rozdílů (např. cesta do školy, dostupnost obchodů). Vysvětlí, jak se liší denní režim dětí a dospělých, a identifikuje společné chvíle, které sdílají. 3. Mezigenerační vztahy (dětí – rodiče – prarodiče). Lidé se specifickými potřebami (handicap). Respekt a pomoc. Uvede příklady toho, v čem se liší život seniorů od života dětí, a vysvětlí, co obě generace potřebují stejně (např. pozornost, péči, radost). Navrhne způsob, jakým lze usnadnit běžné činnosti člověku s handicapem v jeho okolí (např. nevidomý, vozíčkář). 4. Život v minulosti vs. současnost (škola, domácnost, doprava). Menší a etnika v ČR (zvyky, tradice). Významné svátky v různých rodinách. Srovná život dětí před sto lety se současností na základě konkrétních předmětů nebo příběhů a zhodnotí, co se pro lidi změnilo k lepšímu. Popíše jeden zvyk nebo tradici, kterou dodržuje jedna skupina lidí žijící v ČR (např. jiná národnostní menšina), a najde v ní podobnost s vlastními tradicemi. 5. Život dětí v různých částech světa (vzdělání, práce, bydlení). Světová náboženství a kultury (základní vhléd). Vliv bohatství a chudoby na životní šance. Analyzuje v modelovém příkladu (např. den v životě dítěte v Africe vs. v Evropě) shody i lišících prvků a emocí nezvyklým velkým rozdílem v materiálním zajištění. Demonstruje na příkladu z vybrané světové kultury, jak podnebí a historie ovlivňují každodenní zvyky lidí (stravování, oblekání, typ domů).
Lidé a čas				

CJS-CJS-003-ZV5-012 Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.	Zjistí vypsáním u rodičů nebo prarodičů jednu konkrétní událost z historie své rodiny v místě bydliště (např. stěhování, stavba domu). Popíše starý předmět (hračka, nástroj, knihu), který přinese z domova, a vysvětlí spouštěčkům, k čemu dříve sloužil. (1.) Porovná současnou podobu známého místa v obci (náměstí, škola, ulice) s historickou fotografií a najde tři rozdíly. Zformuluje jednoduchou otázku pro pamětníka (např. souseda, prarodiče) týkající se života v obci v minulosti a zaznamená jeho odpověď. (2.) Vyhledá v regionální pověsti informace o vzniku názvu obce nebo místní památky a převypráví je. Zjistí z informační tabule nebo webu obce, komu je zasvěcena místní socha, pomník nebo kostel, a uvede jednu zajímavost. (3.) Srovná historickou mapu svého regionu se současnou mapou a určí, které části obce nebo krajinné prvky (rybníky, lesy) přibýly či zanikly. Vyhledá ve dvou různých zdrojích (např. brožura z infocentra a webové stránky obce) informace o vybrané historické události v regionu. (4.) Zpracuje stručný referát o významné osobnosti nebo události regionální historie, přičemž cituje informace ze dvou odlišných typů zdrojů (např. kniha a muzejní expozice/virtuální prohlídka). Ověří získanou informaci o lokální historii porovnáním dvou zdrojů (např. výpověď pamětníka vs. dobový novinový článek nebo kronika) a posoudí jejich shodu. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Český jazyk	1. Rodinná historie a tradice. Staré předměty denní potřeby (hračky, nádobí). Rozhovor jako zdroj informací. Zjistí od rodičů nebo prarodičů, k čemu sloužil vybraný starý předmět v jejich domácnosti, a porovná ho s moderní verzí. Vysvětlí na základě vyprávění pamětníka, jakou hračku dříve děti měly a z čeho byla vyrobená. 2. Škola v proměnách času (staré fotografie třídy). Názvy ulic v okolí školy (proč se tak jmenují?). Fotografie vs. realita. Vyhledá na staré fotografii školy dvě věci, které vypadaly jinak než dnes, a ověří si jejich současnou podobu přímým pozorováním. Pojmenuje na základě nápisu na budově nebo pamětní desce významnou osobu spojenou se školou. 3. Významné stavby v obci (kostel, radnice, památný strom). Pověsti a legendy z okolí. Informační tabule a turistické letáky. Seštvá krátký příběh o místní památce na základě informací z informační tabule a regionální pověsti. Doloží existenci historické události v obci pomocí dvou různých zdrojů (např. webové stránky obce a vyprávění v místním muzeu). 4. Staré mapy a plány obce (porovnání se současností). Kronika obce (ukázka zápisů). Regionální osobnosti. Identifikuje na staré mapě a současném plánu obce zaniklou stavbu (např. rybník, mlýn, brána) a dohledá o ni krátkou zprávu v obecním zpravodaji nebo kronice. Porovná informace o zakladateli obce získané z dětské encyklopedie a z webu místní knihovny. 5. Typy historických pramenů (hmotné, písemné, obrazové, ústní). Digitální archiv (např. Memory of Nations/Paměť národa, staré pohlednice online). Prezentace výsledků bádání. Zrealizuje samostatné mini-bádání na téma "Jak se v naší obci žilo za mych prarodičů" s využitím rozhovoru s pamětníkem a dobové fotografie nebo novínového výtisků. Posoudí shodu a rozdíly ve dvou různých zdrojích (např. oficiální text v učebnici vs. osobní deník/vzpomínka) a vyvodí z nich vlastní závěr o dané události.
CJS-CJS-003-ZV5-013 Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.	Rozdělí hromádku předmětů nebo obrázků na ty, které se používají dnes, a ty, které používali jejich prarodiče. Předvede, jak se liší jedna konkrétní činnost dnes a dříve. (1.) Vymenuje tři rozdíly v běžném vybavení domácnosti dnes a v době dětství svých prarodičů. Seštvá jednoduchý jídelníček z potravin typických pro minulost (domácí zdroje) a porovná ho s tím, co jí dnes. (2.) Porovná na základě dobové fotografie školní třídy a své vlastní třídy, v čem se liší vybavení, oblečení žáků a uspořádání lavic. Popíše, jak se změnilo trávení volného času dětí. (3.) Určí zaniklá nebo málo častá řemesla, vysvětlí jejich dřívější nezbytnost a zdůvodní, proč dnes již nejsou běžná. Vysvětlí na příkladu konkrétní lidské potřeby, jak sloužbě jí lidé uspokojovali dříve a jak snadno jí řeší dnes. (4.) Zhodnotí klady a zápory života v minulosti a dnes v oblasti dopravy a komunikace. Vytvoří srovnávací tabuiku "Jeden den školáka před 100 lety a dnes", kde porovná ranní vstávání, cestu do školy, povinnosti po škole a hygienu. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Čas (den, týden, rok). Dětství našich rodičů a prarodičů (hry, hračky). Proměna školy (jak se učilo dříve). Uvede dva příklady věcí, se kterými si hráli jeho prarodiče a které se liší od jeho vlastních hraček. Vysvětlí, v čem se lišila cesta do školy a školní potřeby v minulosti a dnes. 2. Domácí spotřebiče dříve a dnes (pračka, žehlička, sporák). Svícení a topení v minulosti. Ruční práce vs. práce strojů. Přifixá ke starému předmětu z domácnosti (např. valcha, petrolejka) jeho moderního nástupce a popíše, jak tato změna lidem usnadnila život. Demonstruje na příkladu (např. praní prádla), jak dlouho trvala práce dříve a jak dlouho trvá dnes díky technice. 3. Posla a telefon (od dopisů k mobilům). Dopravní prostředky (kuř, parní stroj, auto, letadlo). Získávání informací (knihy vs. internet). Porovná rychlost přenosu informací v minulosti (posel, dopis) a v současnosti (e-mail, zpráva) a zhodnotí výhody a nevýhody obou způsobů. Vytvoří jednoduchou časovou osu dopravy od koně po letadlo a ukáže na ní, jak se zkrátila doba cestování. 4. Život na vsi a ve městě v historii ČR (např. doba Karla IV., Marie Terezie). Průmyslová revoluce (vynález parního stroje a elektřiny). Změny v medicíně a hygieně. Charakterizuje na základě ukázky z literatury nebo filmu životní úroveň lidí v jedné vybrané historické epoche a porovná ji se současností (např. dostupnost jídla, zdraví). Vysvětlí, jak vynálezy jako knihtisk nebo žárovka trvale změny způsob života celé společnosti. 5. Postavení dětí a žen v historii (právo na vzdělání, volební právo). Volný čas a jeho trávení v průběhu staletí. Dopady moderního života na přírodu (srovnání ekologické stopy). Zhodnotí rozdíly v postavení dětí v minulosti (práce v továrnách, na poli) a dnes (povinná školní docházka, práva dítěte). Posoudí, v čem byl život v minulosti oheďuplnější k přírodě a v čem je napak současný život bezpečnější a pohodlnější.
CJS-CJS-003-ZV5-014 Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic.	Pojmenuje hlavní svátky v roce (Vánoce, Velikonoce) a popíše jeden konkrétní zvyk, který při nich doma s rodinou dodržují. Nakreslí symbol typický pro aktuální roční období nebo svátek (např. kraslice, dýně, stromček) a vysvětlí spolužákům jeho význam. (1.) Přifixá k jednotlivým ročním obdobím správné tradiční svátky (např. zima – Tři králové, jaro – vynášení Morany). Vysvětlí vlastními slovy, proč slavíme svátky zaměřené na lidi kolem nás (např. Den matek, Den dětí) a navrhně způsob jejich oslavy. (2.) Rozliší v kalendáři dny, kdy se chodí do práce/školy, od dnů pracovního klidu (státních svátků) a u jednoho z nich uvede důvod volna. Popíše průběh jedné regionální tradice nebo slavnosti typické pro obec, kde žije (např. hody, masopust, jízda králů, pouť). (3.) Vysvětlí význam data 28. října pro Českou republiku a uvede jméno prvního prezidenta. Objasní, kdo byl svatý Václav nebo Mistr Jan Hus, a najde v kalendáři den, kdy si je připomínáme. (4.) Zdůvodní, proč si připomínáme 17. listopad nebo 8. květen, a vysvětlí pojmy svoboda a demokracie v kontextu těchto svátků. Navrhne způsob (např. plakát, krátký projev, pietní akt), jakým si třída nebo škola může připomenout významné výročí obce nebo regionálního rodáka. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Český jazyk	1. Lidové tradice a zvyky (Vánoce, Velikonoce, Masopust). Rodinné oslavy (narozeleniny, svátek). Školní tradice (zahájení a ukončení roku). Popíše jeden vybraný lidový zvyk (např. barvení vajíček, zdobení stromčeků) a vysvětlí, proč je pro něj a jeho rodinu důležitý. Rozliší na kalendáři pracovní dny a dny sváteční (vyznačené červeně). 2. Regionální výročí a slavnosti (např. posvícení, hody, jarmarky). Významné dny spojené s přírodou (Den Země, Den stromů). Pověst nebo příběh spojený s místní tradicí. Objasní vlastními slovy původ jedné místní tradice (např. „Slavíme hody, protože se dříve děkovalo za úrodu“). Vyjádří, jaký význam má pro ochranu přírody slavení Dne Země a jak se do něj může zapojit. 3. Státní svátky ČR (28. říjen, 1. leden, 1. květen, 8. květen). Státní symboly (vlajka, hymna) – kdy se používají. Patron české země (sv. Václav – 28. září). Vysvětlí rozdíly mezi lidovým svátkem (např. Vánoce) a státním svátkem (např. vznik republiky). Uvede, proč si 28. září připomínáme svatého Václava a proč je považován za symbol české státnosti. 4. Svátky spojené s historií (5. a 6. července – Cyril a Metoděj, Jan Hus). Význam 8. května (konec 2. světové války). Poutní místa a historická výročí v regionu. Srovná význam přírodu věrozevěstí Cynla a Metoděje (vzkrásllost, píseň) s odkazem mistra Jana Husa (pravda, odvaha). Vyjádří vlastními slovy, proč je důležité slavit konec války a váží si míru. 5. 17. listopad (Den boje za svobodu a demokracii). Mezinárodní dny (Mezinárodní den dětí, Den lidských práv). Aktuální regionální výročí (např. výročí založení obce/města). Interpretuje význam 17. listopadu jako dne, kdy se lidé (zejména studenti) postavili za svobodu, a vysvětlí, co pro něj svoboda znamená dnes. Diskutuje o významu vybraného mezinárodního dne (např. Den dětí) a o tom, v čem tento den spojuje lidi po celém světě.
Rozmanitost přírody				

CJS-CJS-004-ZV5-015 Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.	Rozliší při vycházce v okolí školy základní součásti živé přírody a neživé přírody. Pomůže s drobnou úpravou školní zahrady nebo okolí, která pomáhá zvířatům. (1.) Porovná dvě různá místa v blízkém okolí a učiť, na kterém z nich vidí více druhů rostlin a živočichů. Vytvoří jednoduchý prvek pro podporu života na zahradě a umístí ho na vhodné místo. (2.) Vysvětlí na konkrétním příkladu, jak neživá příroda ovlivňuje to, jaké rostliny na daném místě rostou. Podílí se na výsadbě nebo údržbě kvetoucích rostlin, které slouží jako potrava pro opylovače. (3.) Posoudí druhovou pestrost vybraného ekosystému a uvede, co tuto pestrost ohrožuje. Navrhne a zrealizuje opatření pro zvýšení biodiverzity a výběre pro něj stanoviště, kde bude nejvíce užitečné. (4.) Zhodnotí vliv lidské činnosti ve své obci na rozmanitost přírody a navrhne řešení pro zlepšení stavu. Zrealizuje ve skupině dlouhodobější projekt na podporu rozmanitosti a zdůvodní jeho význam pro konkrétní druhy živočichů či rostlin. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Polytechnická výchova Český jazyk	1. Živá příroda (rostliny, živočichové, houby). Neživá příroda (kameny, voda, vzduch, půda). Pěče o plactvo v zimě. Rozliší na vycházce přírodní na živé a neživé a vysvětlí, proč kámen neroste, zatímco kyta ano. Zrealizuje jednoduchý zásah (např. výroba lojové koule nebo doplnění krmíka), kterým podpoří plešť ptáků ve svém okolí během zimy. 2. Podmínky života (světlo, teplo, voda, živiny). Rozmanitost rostlin v okolí školy (stromy, keře, byliny). Pěstování rostlin. Porovná dvě různá stanoviště (např. stinný kout pod stromem vs. slunný záhon) a uvede, jakým rostlinám se tam daří. Vysadí a následně se stará o vybranou rostlinu (např. v truhlíku nebo na školním záhoně), čímž zvýší množství zeleně v daném místě. 3. Společenstva (les, louka, rybník). Vzájemné vztahy (potravní řetězec). Význam mrtvého dřeva a kamenů pro život. Porovná rozmanitost života na posekaném trávníku a na rozkvetlé louce (nebo v "dvokém koutku" zahrady). Vybudoval ve skupině jednoduchý prvek na podporu biodiverzity (např. hmyzí hotel, hromadu větví pro ježka nebo kamenišť pro ještěrky). 4. Půda (složení, vznik, význam pro biodiverzitu). Voda v krajině (zadržování vody vs. sucho). Invazní druhy vs. původní druhy. Zhodnotí vliv neživé přírody (např. typu půdy nebo dostatku vody) na to, kolik druhů rostlin a živočichů se v místě vyskytuje. Proveďte zásah na podporu zadržování vody nebo zlepšení kvality půdy (např. založení kompostu, vytvoření pítka pro hmyz a ptáky). 5. Biodiverzita a její ohrožení. Ekosystémové služby (co nám příroda dává zdarma – opylování, čistý vzduch). Projektování přírodních blízkých opatření. Navrhne na základě vlastního průzkumu školní zahrady nebo parku plán na zvýšení biodiverzity (např. zde by mohla být květná louka místo anglického trávníku). Zrealizuje a dokumentuje (např. pomocí fotografií před a po) dlouhodobější aktivitu, která prokazatelně pomáhá místní přírodě (např. vyvěšení ptáčích budek, likvidace invazní rostliny, výsev nektarodárných rostlin pro včely).
CJS-CJS-004-ZV5-016 Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu.	Ověří pokusem, co se stane s rostlinou (např. řelichou), kterou nebude zalévat, a porovná ji s rostlinou zalévanou. Zaznamená (kresbou do deníku) změnu vzhledu rostliny v průběhu týdne. (1.) Porovná rychlost klíčení semen (fazole/hrách) umístěných v teple třídí a v chladu (za oknem/v lednici). Zjistí pokusem, jak reaguje rostlina na nedostatek světla (pěstování v tmavé krabici vs. na okně) a popíše rozdíl v barvě a délce stonku. (2.) Připraví jednoduchý pokus s chlebem nebo ovocem, kterým zjistí, v jakém prostředí (vlhko vs. sucho) se rychleji tvoří plíseň. Vysvětlí na základě pozorování pokusu, proč musíme potraviny uchovávat v chladu nebo suchu. (3.) Vysloví předpoklad, ve které půdě (písek, jíl, zahradní zemina) poroste rostlina nejlépe, a ověří jej týdnem měřením výšky rostlin. Ověří reakci drobného půdního živočicha (např. žížaly, stínky) na změnu světla nebo vlhkosti v kontrolovaném prostředí a vyvodí, jaké podmínky tento živočich preferuje. (4.) Prokáže pokusem, že rostliny vydávají do ovzduší vodu (transpirace – např. pokus s igelitovým sáčkem na větví) a zhodnotí, jak tento jev ovlivňuje teplota prostředí. Zhodnotí vliv znečištění vody na růst rostlin (zalévání čistou vodou vs. vodou se solí/saponátem) a vyvodí důsledky pro životní prostředí. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Polytechnická výchova Český jazyk	1. Co potřebují rostliny (voda, světlo, teplo). Pozorování klíčení semen (čočka, fazole). Proveďte jednoduchý pokus se dvěma rostlinami (např. řelicha), kdy jednu zalévá a druhou ne. Popište rozdíl v jejich vzhledu po několika dnech a vyvodí, proč je voda pro život důležitá. 2. Světlo jako zdroj energie pro rostliny. Pohyb rostlin za světlem (fototropismus). Zrealizuje pokus "rostlinné bludiště" (rostlina v krabici s otvorem) a pozoruje, jak se rostlina chýbá za světlem. Vysvětlí, jak se rostlina bez přístupu ke světlu změní (zažloutnutí, vytažování stonku). 3. Teplota jako podmínka života. Klidové stavy (spánek, hibernace u živočichů, klad semen). Srovná rychlost klíčení semen v teple (řídí) a v chladu (lednice) a zaznamená výsledky do jednoduché tabulky. Vyvodí z pokusu, proč většina rostlin v naší přírodě v zimě neroste. 4. Živiny v půdě. Vliv znečištění vody/půdy na organismy. Navrhne a provede pokus, který zkoumá vliv "znečištění" (např. slaná voda nebo ocet) na růst rostlin nebo životaschopnost řezaných květů. Zhodnotí dopad takového znečištění na přírodu v okolí (např. vliv solení silnic na stromy). 5. Metoda vědeckého pokusu (otázka, hypotéza, pokus, závěr). Fotosyntéza a dýchání (základní principy). Vliv hustoty porostu nebo konkurence o zdroje. Naplánuje kontrolovaný experiment (např. zkoumá vliv různé intenzity hnojení nebo různého typu půdy na růst stejného druhu rostliny). Zpracuje výsledky pokusu (graf, náčrt, fotodokumentace) a formuluje závěrečné zhodnocení, ve kterém potvrdí nebo vyvrátí svou původní hypotézu.
CJS-CJS-004-ZV5-017 Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné přibuznosti.	Rozliší předložené obrázky živočichů do dvou skupin podle jednoho výrazného vnějšího znaku, který sám určí (např. má křídla / nemá křídla, žije ve vodě / žije na souši). Učíť, který organismus v řadě se od ostatních liší (např. tři květiny a jedna houba, tři ptáci a jeden pes) a jednoduše vysvětlí proč. (1.) Porovná dva známé živočichy z domácího prostředí (např. kočka a slepice) a vyjmenuje tři znaky, kterými se liší (počet nohou, pokrytí těla, čím se živí). Rozliší na vycházce nebo podle obrázků dřeviny (stromy, keře) od bylin a popíše rozdíl v jejich stonku (kmen vs. dužnatý stoněk). (2.) Zařadí vybrané živočichy do základních skupin (savci, ptáci, ryby, hmyz) podle jejich typických znaků (např. "má peří a snáší vejce" = pták). Srovná dvě kvetoucí rostliny a popíše, v čem se shodují (mají kořen, stoněk, list, květ) a v čem se liší (tvar listu, barva květu). (3.) Rozliší živočichy na obratlovce a bezobratlé a uvede hlavní rozdíl v jejich stavbě těla (přítomnost vnitřní kostry/páteře). Porovná stavbu těla houby a rostliny, uvede zásadní rozdíly (způsob výživy, absence zeleného barviva) a zdůvodní, proč houby neřadíme mezi rostliny. (4.) Zdůvodní přibuznost zdánlivě odlišných živočichů (např. netopýr, velryba a člověk) na základě společných znaků třídí savců (sají mléko, dýchají plicemi, stálá tělesná teplota). Vytvoří jednoduchý přehled (myšlenkovou mapu nebo tabulku) třídění rostlin nebo živočichů, kde prokáže pochopení hierarchie (např. Živočichové -> Obratlovci -> Ptáci -> Pěvci). (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Domácí a volně žijící zvířata. Stavba těla (hlava, trup, končetiny). Rozdíly v povrchu těla (srst, peří, šupiny). Pojmenuje společné znaky vybrané skupiny zvířat (např. „všichni Tito ptáci mají zobák a peří“). Rozliší zvířata podle toho, jak se pohybují (létá, plave, běhá), a najde k tomu odpovídající část těla (křídla, ploutve, nohy). 2. Rostliny (stromy, keře, byliny) – rozdíly ve stonku. Rozdělení živočichů (savci, ptáci, ryby, plazy, obojživelníci). Porovná listnatý a jehličnatý strom a určí, v čem se shodují (kořen, kmen, koruna) a čím se liší (list vs. jehlice). Přifadí živočicha ke správné skupině na základě jednoho typického znaku (např. „pes patří mezi savce, protože krmí mláďata mlékem“). 3. Části kvetoucích rostlin (kořen, stoněk, list, květ, plod). Bezobratlí (hmyz, pavouci, měkkýši) – počet nohou, stavba těla. Srovná dvě různé byliny (např. pampelišku a sedmikrásku) a identifikuje shodné části jejich těla. Vysvětlí na základě pozorování rozdíl mezi hmyzem (6 nohou) a pavoukem (8 nohou) a vyvodí, že nejde o stejnou skupinu. 4. Obratlovci vs. bezobratlí (přítomnost páteře). Přibuzné druhy (psovitě šelmy, kočkovité šelmy). Houby jako samostatná skupina (proč to nejsou rostliny). Vyhledá podobné znaky u zástupců jedné skupiny (např. tygr a kočka domácí) a zdůvodní jejich přibuznost (stavba zubů, zatažitelné drápy). Rozliší na schématu vnitřní kosti obratlovce a vnější ochránku bezobratlého. 5. Třídění organismů do řádů. Adaptace (proč vypadají podobné organismy v podobném prostředí – např. žralok a delfín). Společný původ a vývoj života. Analyzuje podobnosti mezi dvěma nepříbuznými druhy (např. netopýr a pták) a vysvětlí, proč mají oba křídla. I když nejsou blízcí příbuzní. Sestaví jednoduchý „rodokmen“ vybrané skupiny (např. kopytníci) a na jeho základě posoudí, které druhy mají k sobě blíže (např. kůň a osel vs. kůň a kráva).

CJS-CJS-004-ZV5-019 Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společné prožité výukové zkušenosti.	Vyjádří (slovem nebo kresbou) svůj nejsilnější zážitek ze společného pobytu v přírodě a řekne, co se mu na pozorované rostlině či zvířeti nejvíce líbilo. Popíše, jak mu při zkoumání pomohla jednoduchá pomůcka (např. lupa, amyslový chodníček) a co díky ní objevil nového. (1.) Uvede konkrétní příklad, co ho v přírodě překvapilo svou barvou, tvarem nebo chováním, a vysvětlí, proč je tato pestrost zajímavá. Zhodnotí, jak se mu pracovalo ve dvojici při zkoumání přírodnin, a řekne, v čem mu spolužák pomohl. (2.) Porovná zážitek z přímého pozorování přírody (např. v lese) s učněním se z učebnice a vyjádří, který způsob poznávání je pro něj srozumitelnější. Zdůvodní vlastními slovy, proč bychom neměli ničit ani ty organismy, které se nám nelíbí (např. pavouci, kopřivy), a ocení jejich místo v přírodě. (3.) Pojmenuje v rámci zpětné vazby po exkurzi či projektu, co nového se naučil o přírodě a která aktivita (pozorování, měření, sběr vzorků) mu přinesla nejvíce informací. Vysvětlí pojem "jedinečnost" na příkladu konkrétního ekosystému nebo organismu a navrhne, jak se k němu chovat s respektem. (4.) Zhodnotí efektivitu zvoleného postupu bádání (např. "Měli jsme dost času?", "Zvolili jsme správné místo?", "Byl náš odhad správný?") a navrhne zlepšení pro příště. Obhájí názor, že druhová rozmanitost (biodiverzita) je bohatstvím naší planety, a uvede příklad, jak lidské poznávání (věda) pomáhá tuto rozmanitost chránit. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Polytechnická výchova Český jazyk Výtvarná a filmová výchova	1. Smyslové vnímání přírody (barvy, zvuky, vůně, struktury). Společná výcházka a sdílení dojmů. Vyjádří (slovem, kresbou nebo pohybem), co ho na společné návštěvě přírody (např. lesa, parku) nejvíce zaujalo nebo překvapilo. Uvede, který smysl mu nejvíce pomohl při poznávání přírodniny (např. „matem jsem pozrál, že kůra je drsná“). 2. Krása a pestrost živé i neživé přírody. Práce s lupou a jednoduchými pomůckami. Popíše na základě společného pozorování (např. hmyzu na louce), proč je svět pestřejší a zajímavější díky velkému množství různých druhů. 3. Příroda jako inspirace (biomimetika – suchý zip podle bodáku apod.). Skupinové bádání a sdílení výsledků. Ocení v diskuzi význam organismů, které mu dříve připadaly nezajímavé nebo „oklikvé“ (např. žížaly, pavouci), na základě poznání jejich role v přírodě. Reflektuje, jak se mu pracovalo v týmu při řešení badatelské otázky a co nového se dozvěděl od svých spolužáků. 4. Způsoby dokumentace (náčrtek, herbář, fotografie, video). Význam přírodních rezervací a chráněných území. Porovná různé způsoby, jakými lze přírodu poznávat (např. četba v encyklopedii vs. přímé pozorování v terénu), a uvede výhody každého z nich. Vyjádří svůj postoj k ochraně rozmanitosti přírody na základě společného zážitku (např. návštěvy záchranné stanice nebo CHKO). 5. Vědecké metody (pokus, pozorování, dotazování). Etika bádání (neubížovat, nezasahovat zbytečně). Osobní zodpovědnost za stav přírody. Analyzuje společnou výukovou zkušenost (např. dlouhodobý projekt monitorování čistoty vody) a zhodnotí, jak se změnil jeho pohled na danou problematiku. Navrhne, jak by mohl dále rozvíjet své poznávání přírody i mimo školu, a vysvětlí, proč je důležité přírodu nejen zkoumat, ale i chránit pro její vnitřní hodnotu.
CJS-CJS-004-ZV5-019 Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.	Porovná dva předměty potěžkáním a určí, který je těžší a který lehčí. Změří délku lavice nebo třídy pomocí nestandardních měřidel a výsledek запиše číslem. (1.) Změří délku a šířku učebnice nebo listu stromu pravítkem s přesností na centimetry. Uřídí na ručičkových nebo digitálních hodinách čas v celých hodinách a půlhodinách a přiřadí ho k dennímu režimu. (2.) Odhadne hmotnost předmětu a svůj odhad ověří vážením na kuchyňské váze. Změří venkovní a vnitřní teplotu teploměrem, zapíše ji se správnou značkou (°C) a rozhodne, jak se vhodně obléci. Odměří potřebné množství vody pomocí odměrné nádoby pro zalití květin nebo pro vytvárnou činnost. (3.) Zváží suroviny potřebné pro přípravu jednoduchého pokrmu podle receptu a dodrží předepsané množství (g, dkg, kg). Vypočítá délku trvání určité činnosti na základě znalosti času začátku a konce. (4.) Změří s přesností na milimetry (mm) růst rostliny v průběhu času a data zaznamená do tabulky. Naplánuje trasu výletu s využitím mapy, kde změří vzdálenost a odhadne čas potřebný k jejímu překonání. Využije měření objemu kapalin k určení objemu nepravidelného pevného tělesa metodou vytlačené kapaliny v odměrném válci. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Délka (metr, pravítko), čas (hodiny), teplota (venkovní teploměr). Porovnávání (větší/menší, těžší/lehčí, delší/kratší). Změří délku lavice pomocí školního pravítka a výsledek zapíše v centimetrech. Uřídí podle nástěnného teploměru, zda je venku mraz, a rozhodne, jaké oblečení je vhodné pro pobyt venku. 2. Jednotky: m, cm, kg, g, h, min, °C. Kuchyňské a osobní váhy. Odhadne hmotnost jablka a následně ji ověří na digitální váze s přesností na gramy. Přečte čas na digitálních i ručičkových hodinách a vypočítá, kolik minut zbývá do konce přestávk. 3. Objem kapalin (litr, mililitr), odměrné válce. Pásma a měření délek vzdáleností. Odlíje přesně 250 ml vody do odměrky podle receptu na přípravu pokrmu. Změří v terénu (např. na hřišti) vzdálenost 10 metrů pomocí pásma a porovná ji se svým odhadem v počtu kroků. 4. Převody jednotek v praktických úlohách. Teplota varu a tuhnutí vody. Stopy a měření výkonu. Zaznamená teplotu vody v průběhu ohřívání a identifikuje na teploměru bod varu. Změří pomocí stopky čas, za který spolužák uběhne určenou trasu, a využije tyto údaje k sestavení pořadí v závode. 5. Digitální měřidla a senzory. Odchýlka měření (proč neměříme všichni stejně). Praktické plánování (spotřeba materiálů, objem nádob). Navrhne a zrealizuje nákup surovin pro školní svačinku na základě výpočtu celkové hmotnosti a objemu nápojů pro celou třídu. Zhodnotí vliv odchýlek měření při opakovaném měření stejné veličiny (např. výšky rostliny) a vysvětlí, proč je důležité měřit přesně.
CJS-CJS-004-ZV5-020 Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.	Rozliší hmatem látky pevné a kapalné a ukáže, že vodu nelze uchopit prsty stejně jako pevnou věc. Demonstruje na jednoduchém pokusu, že voda teče, zatímco pevná látka se sype nebo padá v celku. (1.) Ověří přeléváním vody do různých nádob, že kapalina mění svůj tvar podle nádoby, zatímco pevný předmět si svůj tvar zachovává. Pozoruje tání kostky ledu v teple dlaně nebo třídy a popíše vlastními slovy přeměnu z pevné látky na vodu. (2.) Dokáže pokusem, že vzduch (plyn) zabírá místo, i když není vidět. Pojmenuje tři podoby vody a správně k nim přiřadí pojmy pevná, kapalná a plynná látka. (3.) Porovná stlačitelnost vody a vzduchu pomocí injekční stříkačky a vyvodí, že plyny jsou snadno stlačitelné, zatímco kapaliny ne. Vysvětlí rozdíl mezi kapalinou a plynem z hlediska jejich šíření v prostoru. (4.) Sestaví schéma změn skupenství, ve kterém správně použije odborné názvy dějů a uvede příklady z běžného života. Vysvětlí na příkladu, jak změna teploty ovlivňuje objem pevných, kapalných a plyných látek. (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Informatika Český jazyk	1. Skupenství: pevné (led), kapalné (voda), plynné (pára). Voda kolem nás (sníh, déšť, mlha). Pozoruje tání ledu v dlaních a vysvětlí, jak se mění vlastnosti látky (tvrdý a studený led se mění na tekutou vodu). Identifikuje v přírodě nebo v kuchyni situace, kdy se voda mění na páru (vaření v konvici). 2. Vlastnosti pevných látek (stálý tvar). Vlastnosti kapalin (nestálý tvar – podle nádoby, vodorovná hladina). Dokáže pokusem (přeléváním vody do různých nádob), že kapalina mění svůj tvar, zatímco pevný předmět (kostka) si tvar zachovává. Využije vodorovnou (nebo nádobu s vodou) k určení vodorovného směru. 3. Vlastnosti plynů (rozpínavost, stlačitelnost). Vzduch jako směs plynů. Prokáže stlačitelnost vzduchu pomocí injekční stříkačky (s uzavřeným koncem) a porovná ji s (ne)stlačitelností vody ve stejné stříkačce. Vysvětlí na příkladu nafukovacího balonku nebo pneumatiky, že plyn vyplní celý dostupný prostor. 4. Tání, tuhnutí, vypařování, kondenzace. Teplota jako příčina změn (bod varu, bod mrazu). Zrealizuje pokus s kondenzací (např. orosení zrcátka nad horkou vodou) a popíše proces přeměny plynu zpět na kapalinu. Změří teplotu při tání ledu a varu vody a vypočítá, že během změny skupenství se teplota látky po určitou dobu nemění. 5. Částice v látkách (pohyb a vzdálenosti v různých skupenstvích). Diffuze (mísení látek). Tepeiná roztažnost. Demonstruje diluzi (např. šíření barviva ve vodě nebo vůně v místnosti) a vyvodí z toho, že se částice v kapalinách a plyních neustále pohybují. Porovná chování různých látek při zahřívání (např. roztažnost vzduchu v balóne s balonkem) a vyvodí závěry o změnách objemu v závislosti na teplotě.

CJS-CJS-004-ZV5-021 Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.	Rozliší den a noc a určí, že ve dne nám svítí Slunce, které dává teplo. Nakreslí oblohu ve dne (Slunce, mraky) a v noci (Měsíc, hvězdy) a pojmenuje rozdíly. (1.) Popíše tvar Země (jako obrovskou kouli) a uvede, že se na ní stíhá pevnina a voda. Pozoruje a zaznamená do kalendáře, jak se mění tvar Měsíce na obloze (úplněk, srpek), a ví, že Měsíc patří k Zemi. (2.) Předvede s modelem (např. glóbus a lampička), jak se Země točí kolem své osy, a vysvětlí, že díky tomu se stíhá den a noc. Vysvětlí vlastními slovy, proč Slunce ráno "vychází" a večer "zapadá", i když ve skutečnosti stojí na místě. (3.) Rozliší pojmy hvězda (svítí vlastní energií, např. Slunce) a planeta (odráží světlo, obíhá, např. Země). Seřadí planety Sluneční soustavy podle vzdálenosti od Slunce a určí polohu Země (třetí planeta). (4.) Vysvětlí (pomocí nákresu nebo modelu) střídání ročních období jako důsledek oběhu Země kolem Slunce a sklonu zemské osy. Zdůvodní, čím je Země ve Sluneční soustavě výjimečná (tekutá voda, dýchatečná atmosféra, vhodná teplota) a proč je nazývána "Modrou planetou". (5.)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Matematika Český jazyk	1. Slunce jako zdroj světla a tepla. Den a noc (střídání světla a tmy). Měsíc (podoby Měsíce – fáze). Popíše vlastními slovy význam Slunce pro život na Zemi (světlo, teplo, růst rostlin). Pozoruje a nakreslí mňící se podobu Měsíce v průběhu jednoho měsíce. 2. Tvar Země (glóbus jako model). Otáčeni Země kolem své osy. Hvězdy (Slunce jako jedna z hvězd). Demonstruje pomocí modelu (glóbus a baterka) vznik dne a noci. Vysvětlí, proč Slunce „vychází a zapadá“, přestože ve skutečnosti se otáčí Země. 3. Planety Sluneční soustavy (základní přehled). Pořadí planet od Slunce. Oběh Země kolem Slunce (rok). Vymenuje planety Sluneční soustavy a určí polohu Země (třetí planeta od Slunce). Přihlídí délku jednoho roku k pohybu Země kolem Slunce a vysvětlí souvislosti se střídáním ročních období. 4. Rozdělení planet (kamenné vs. plynné obří). Měsíc jako přirozená družice Země. Ostatní tělesa (komety, planety). Porovná Zemi s jinou planetou (např. s horkou Venuší nebo mrazivým Neptunem) a uvede zásadní rozdíly v podmínkách pro život. Objasní roli Měsíce jako souputníka Země a jeho vliv (např. příliv a odliv – zjednodušeně). 5. Atmosféra a magnetické pole Země (ochranné obaly). Gravitace ve vesmíru. Historie dobývání vesmíru (první lidé ve vesmíru, družice) Zhodnotí jedinečnost Země ve Sluneční soustavě (přítomnost vody v kapalném stavu, dýchatečný vzduch) a zdůvodní, proč na ostatních planetách život v naší podobě nenajdeme. Charakterizuje základní princip fungování Sluneční soustavy jako celku, kde jsou tělesa držena pohromadě gravitační silou Slunce.
Člověk, jeho zdraví a bezpečí	Přejde bezpečně vozovku na přehledném místě nebo na přechodu pro chodce po náležitém rozhlédnutí (vlevo, vpravo, vlevo). Odmítne jakýkoliv dárek, sladkost nebo nabídku odvozu od neznámé osoby a situaci neprodleně sdělí rodičům nebo učitelům. (1) Nedotýká se nalezených podezřelých předmětů (např. injekční stříkačky, neznámé láhve, pyrotechnika), udržuje od nich odstup a nálezu ohlásí dospělému. Vybere nejbezpečnější cestu do školy a ze školy a v plánu obce/okolí školy vyznačí místa, kde je nutné dbát zvýšené opatrnosti. (2) Pojmenuje a vysvětlí význam dopravních značek, které upravují pohyb chodců a cyklistů v okolí školy a bydliště. Rozpozná podle výstražných symbolů na obalech (lebká, plamen, kříž) nebezpečné chemické látky v domácnosti a vysvětlí, proč se jich nesmí dotýkat ani je ochutnávat. (3) Uplatňuje pravidla bezpečné jízdy na kole (povinná výbava, jízda při pravém okraji, znamení o změně směru jízdy) při praktické jízdě na dopravním hřišti. Reaguje asertivně (rázným „NE“, útekem, křikem) v modelové situaci obtěžování nebo ohrožení neznámou osobou. (4) Vyřeší správné dopravní situace na křižovatkách (přednost zprava, hlavní vs. vedlejší silnice, odbočování vlevo) z pohledu cyklisty. Zdůvodní odmítavý postoj k nabídce návykových látek (cigarety, alkohol, drogy) od vrstevníků či starších osob a popíše rizika spojená s jejich užitím. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk Osobnostní a sociální výchova	1. Cesta do školy (přecházení, reflexní prvky). Kontakt s cizími lidmi (nikam nechodím, nic neberu). Symboly nebezpečí v domácnosti (čisticí prostředky). Předvede bezpečné přecházení vozovky na přechodu i mimo něj (rozhlížení, oční kontakt s řidičem). Reaguje správně na modelovou situaci, kdy ho cizí člověk osloví s lákavou nabídkou (odmítnutí, odchod na bezpečné místo). 2. Orientace v blízkém okolí školy a domova. Rizika v přírodě (bouřka, neznámé plody, vodní plochy). Piktogramy nebezpečných látek (hořlavina, žíravina). Rozpozná základní varovné symboly na obalech běžných domácích látek a vysvětlí, proč na ně nesmí sahat. Uvede, jak se zachovat při bouřce venku a proč nejist plody rostlin, které bezpečné nejsou. 3. Ochranné pomůcky při sportu (helma, chrániče). Nálezu podezřelého předmětu (stříkačka, munice, opuštěné zavazadlo). Tísňové linky (112, 150, 155, 158). Zdůvodní nutnost používání ochranných prvků při jízdě na kole či bruslích a zkontroluje jejich správné nasazení. Demonstruje správný postup při nálezu nebezpečného předmětu (nedotýkat se, označit místo, přivolat dospělého/policii). 4. Cyklista v silničním provozu (značky, odbočování). Desaťero bezpečného chování na horách a u vody. První pomoc (základy – volání pomoci, stabilizovaná poloha). Identifikuje hlavní rizika pohybu v horském terénu (změna počasí, nerespektování tras) a navrhne odpovídající vybavení. Prokáže znalost pravidel pro cyklisty v modelových situacích na dopravním hřišti. 5. Mimořádné události (únik látek, požár, evakuace). Právní odpovědnost při ohrožení ostatních. Psychologie bezpečí (nenechat se vyprovokovat k hazardu). Navrhne správné řešení v situaci ohrožení (např. zakoupený prostor, nálezu chemikálie v přírodě) a vysvětlí priority zachránny života. Zhodnotí vliv vrstevníků na riskantní chování (např. lezení na vagony, hazard u vody) a obhájí své rozhodnutí neriskovat.
CJS-CJS-005-ZV5-023 Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.	Rozdělí se správně (vlevo, vpravo a znovu vlevo) před vstupem do vozovky a přejde ji nejkratší cestou, ideálně po přechodu. Rozliší barvy na semaforu pro chodce (červená, zelená) a reaguje na ně zastavením nebo chůzí. (1) Určí levou stranu silnice a chodí po ní v případě, že chybí chodník (v záستupu za sebou, nikoliv vedle sebe). Nosí reflexní prvky za snížené viditelnosti a vysvětlí, proč je důležité „být viděn“. (2) Pojmenuje a ukáže na kole povinnou výbavu (brzdy, odrazky, zvonek) a vysvětlí nutnost nošení ochranné přilby. Rozpozná dopravní značky upravující přednost v jízdě (Hlavní silnice, Dej přednost v jízdě, Stop) a vysvětlí jejich význam pro cyklistu. (3) Signalizuje paží zřetelně a včas změnu směru jízdy při odbočování, objíždění překážky nebo zastavování. Vyřeší správné pořadí vozidel na křižovatce nerozlišené dopravními značkami (pravoto pravé ruky) v roli cyklisty. (4) Aplikuje pravidla silničního provozu při jízdě na kole na dopravním hřišti nebo v provozu, včetně správného řazení do jízdních pruhů před křižovátkou. Naplánuje bezpečnou trasu pro jízdu na kole (vyhledá v mapě cyklostezky, vyhne se frekventovaným silnicím I. třídy) a zdůvodní svůj výběr. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk	1. Chodník a vozovka (kde je mé místo). Barvy semaforu a jejich význam. Reflexní prvky (proč musím být vidět). Předvede na školním dvoře nebo v okolí školy správné rozhlédnutí před vstupem do vozovky (vlevo, vpravo, vlevo). Vysvětlí, proč je důležité nosit reflexní doplňky za šera a snížené viditelnosti. 2. Chůze po krajině (vlevo). Přecházení mezi zaparkovanými auty a v nepřehledných místech. Dopravní značky pro chodce. Zdůvodní, proč chodce mimo obec chodí po levé straně vozovky, a uvede rizika přecházení v zatáčkách. Identifikuje základní značky (přechod pro chodce, stezka pro chodce, zákaz vstupu chodců). 3. Křižovatka pohledem chodce. Bezpečná výbava jízdního kola. Helma – proč a jak ji správně zapnout. Naplánuje nejbezpečnější cestu z domova do školy a označí na ní kritická místa (křižovatky, nepřehledné úseky). Zkontroluje technický stav kola (brzdy, odrazky, zvonek) a prokáže správné nasazení ochranné přilby. 4. Dopravní značky (výstražné, příkazové, zákazové, upravující přednost). Přednost v jízdě (pravidlo pravé ruky, hlavní vs. vedlejší). Ukazování směru jízdy. Vyřeší modelové situace na dopravním hřišti, které zahrnují odbočování vlevo a projíždění křižovátkou s předností v jízdě. Uplatňuje pravidla bezpečného chování v roli cyklisty (jízda u pravého okraje, jízda v záستupu). 5. Mimořádné události (únik látek, požár, evakuace). Právní odpovědnost při ohrožení ostatních. Psychologie bezpečí (nenechat se vyprovokovat k hazardu). Navrhne správné řešení v situaci ohrožení (např. zakoupený prostor, nálezu chemikálie v přírodě) a vysvětlí priority zachránny života. Zhodnotí vliv vrstevníků na riskantní chování (např. lezení na vagony, hazard u vody) a obhájí své rozhodnutí neriskovat.

CJS-CJS-005-ZV5-024 Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	Pojmenuje hlavní části lidského těla (hlava, krk, trup, horní a dolní končetiny) a ukáže je na sobě i na spolužákově. Seřadí čtyři obrázky znázorňující vývoj člověka (miminko, dítě, dospělý, senior) do správné časové posloupnosti. (1) Přifadí k pěti lidským smyslům odpovídající orgány (zrak – oko, hmat – kůže atd.) a uvede příklad situace, kdy ho daný smysl varuje před nebezpečím. Porovná možnosti a potřeby kojence a školáka (např. co ji, jak se pohybuje, jak komunikuje) a vysvětlí, proč miminko potřebuje větší péči. (2) Lokalizuje na modelu trupu základní vnitřní orgány (srdce, plíce, žaludek, mozek) a velmi jednoduše popíše jejich hlavní funkci (pumpuje krev, dýchá, tráví jídlo, řídí tělo). Vysvětlí význam kostry a svalů pro pohyb a oporu těla a uvede příklad správného držení těla při sezení v lavici. (3) Popíše cestu potravy trávicí soustavou (ústa – jícen – žaludek – střeva) a na základě toho zdůvodní, proč je důležité jídlo dobře rozžvýkat a jíst v klidu. Rozliší dočasný (mléčný) a trvalý chrup a předvede na modelu čelisti správnou techniku čištění zubů jako prevenci zubního kazu. (4) Charakterizuje období dospívání (puberty) a popíše základní tělesné a psychické změny, které signalizují přechod z dětství do dospělosti (např. růst, změna hlasu, menstruace, ochlupení, změny nálad). Změří si klidovou tepovou frekvenci a frekvenci po fyzické zátěži (dřepy), porovná naměřené hodnoty a vysvětlí, jak fyzická aktivita posiluje srdce a krevní oběh. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk	1. Části lidského těla (vnější). Zdravý režim dne (spánek, jídlo, pohyb). Osobní hygiena (mytí rukou, čištění zubů). Pojmenuje hlavní části lidského těla a vysvětlí, proč potřebuje dostatek spánku a pravidelný pohyb pro svůj růst. Předvede správnou techniku mytí rukou a čištění zubů jako prevenci nemoci. 2. Smyslové orgány (zrak, sluch, čich, chuť, hmat) a jejich ochrana. Etapy lidského života: miminko, dítě, školák. Určí, který smyslový orgán mu pomáhá v konkrétní situaci, a navrhne, jak své smysly chránit (např. před hlukem nebo ostrým světlem). Porovná dovednosti miminka a školáka a uvede, v čem se stal za poslední roky samostatnějším. 3. Oporná a pohybová soustava (kostra a svaly). Zdravá výživa (potravinová pyramida). První pomoc (drobná poranění). Vysvětlí význam správného sezení a nošení aktovky pro zdraví vývoj své páteře. Seřadí vzorový zdravý jídelníček na jeden den na základě znalosti potravinové pyramidy. 4. Hlavní vnitřní orgány (srdce, plíce, žaludek, mozek). Oběhová, dýchací a trávicí soustava. Etapy života: dospělost a stáří. Popíše cestu sousta tělem nebo cestu vzduchu do plic a uvede, jak těmto orgánům škodí nevhodné látky (např. kouření, nadbytek cukru). Charakterizuje potřeby lidí v období stáří a navrhne, jak jim může pomoci nebo projevit respekt. 5. Rozmnožovací soustava (základní princip). Puberta (fyzické a psychické změny). Prevence návykových látek (alkohol, nikotin, energetické nápoje). Identifikuje změny, které probíhají v těle v období dospívání, a přistupuje k nim jako k přirozené součásti vývoje. Zhodnotí rizika užívání návykových látek pro fungování konkrétních orgánů (např. játra, plíce, mozek) a zaujme odmítavý postoj k jejich zkoušení.
CJS-CJS-005-ZV5-025 Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.	Rozliší, od koho si smí vzít lék nebo vitamín a od koho nikdy nic k jídlu ani pítí nepřijímá. Vyjádří svůj odmítavý postoj k situaci, kdy někdo v jeho blízkosti kouří a poodejde. (1) Vysvětlí, proč jsou alkohol a cigarety zakázané pro děti, i když je vidí používat dospělé. Rozpozná, že trávení přílišného času u tablety nebo televize může způsobovat únavu, bolest očí a ztrátu času na hraní s kamarády. (2) Odmítne v modelové scénce nabízenou cigaretu nebo neznámou látku jednoduchou a jasnou formou a z místa odejde. Zdůvodní, proč nejsou energetické nápoje vhodné pro děti, přestože jsou v obchodě volně prodejné. (3) Použije techniku „poděrbané gramofonové desky“ v situaci, kdy ho vstřípník opakovaně nutí k něčemu, co nechce udělat. Popíše na příkladu, jak vzniká závislost a jaké má konkrétní dopady na zdraví. (4) Aplikuje asertivní odmítnutí s vysvětlením a nenechá se zvíkat ani případným výsměchem skupiny. Vyhodnotí rizika nelátkových závislostí a sestaví pravidla pro vlastní „digitální zdraví“. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Co tělu pomáhá (vitamíny, čistá voda) a co mu škodí. Nebezpečné látky v domácnosti (čističi prostředky, léky – nejsou to bonbony!). Základní pravidlo: Od cizích lidí si nic neberu. Rozliší na obrázcích látky, které jsou pro zdraví bezpečné a které mohou být nebezpečné. Vysvětlí, proč nesmí samo konzumovat žádné léky nebo neznámé látky bez vědomí dospělé osoby. 2. Co je to zdraví a jak ho chránit. Viditelné vlivy kouření a alkoholu (zápach, kašel, vrávorání). Umění říct „ne“ v jednoduchých situacích. Vymenuje alespoň dva negativní projevy kouření na lidské tělo. Reaguje jasným odmítnutím v modelové situaci, kdy mu někdo nabízí neznámou nebo zakázanou věc. 3. Legální a nelegální návykové látky (tabák, alkohol, kofein). Co je to závislost (nemoc, kdy „musíš“). Závislostní chování u dětí (digitální technologie, hry). Objasní rozdíl mezi občasným užitím a závislostí na konkrétním příkladu (např. sladkosti nebo mobilní telefon). Posoudí vliv dlouhého času stráveného u her na fyzické zdraví (oči, záda) i náladu. 4. Proč lidé zkoušejí návykové látky (zvědavost, nuda, snaha zapadnout). Asertivní odmítnutí (jednoduché ne, poškozená gramofonová deska, nabídka jiné činnosti). Vliv alkoholu a drog na reakce člověka a jeho bezpečnost. Předvede v modelové scénce (hraní rolí) techniku „vysvětlení a odchodu“ při tlaku vrstevníků na vyzkoušení cigarety. Pojmenuje rizika spojená se ztrátou kontroly nad sebou samým pod vlivem návykové látky. 5. Dlouhodobé následky závislosti (zdravotní, sociální, finanční). Prevence jako aktivní postoj – zdravý životní styl a zájem. Kde hledat pomoc (Linka bezpečí, školní metod. prevence). Zpracuje argumenty pro život bez drog a obhají je v diskusi se spolužáky. Využívá pokročilé techniky odmítnutí (např. převedení řeči jinam, odmítnutí s humorem) v náročnějších modelových situacích. Uvede kontakty na instituce, které pomáhají lidem se závislostí.
CJS-CJS-005-ZV5-026 Vysvětlí funkci základních složek integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.	Přifadí k obrázkům auta policie, hasičů a záchranky správnou barvu a popíše, komu Tito lidé pomáhají (např. hasiči hasí oheň, lékař ošetřuje nemocné). Vymenuje nebo napíše telefonní číslo 112 jako číslo pro přivolání pomoci, když se stane něco zlého. (1) Rozpozná v modelové situaci (např. kouř, nálež injekční stříkačky, úraz), kterou záchrannou složku je potřeba přivolat. Spojí správné národní telefonní čísla (150, 155, 158) s odpovídajícími záchrannými složkami. (2) Předvede v scénce telefonát na tísňovou linku, kde srozumitelně sdělí své jméno, co se stalo a kde se nachází. Reaguje na smluvený signál (např. školní zvonění, píšťalka) okamžitým seřazením a opuštěním třídy podle pokynů učitele (nácvik evakuace). (3) Rozliší situaci, kdy volat národní číslo (např. 155 při úrazu), a kdy využít číslo 112 (např. nevím, kde jsem, nebo je potřeba více složek najednou). Popíše obsah evakuačního zavazadla a zdůvodní výběr pěti nejdůležitějších věcí, které by si sbalil v případě ohrožení domova. (4) Vysvětlí na konkrétním příkladu (např. dopravní nehoda), jak spolupracují hasiči, záchranaři a policisté v rámci IZS. Navrhne správný postup chování při varovném signálu sirény (všeobecná výstraha) v neznámém prostředí (ukrýt se, zavřít okna, zapnout rádio/TV). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnostní a sociální výchova Český jazyk Výtvarná a filmová výchova	1. Tísňové linky (150, 155, 158). Barvy a auta záchranařů (hasiči, policie, záchranka). Moje adresa a jméno. Přifadí správné telefonní číslo ke konkrétní složce (např. hasiči – 150) a vysvětlí, co která složka dělá. Předvede v modelové hře nahrazení své polohy a jména “dispečerov”. 2. Číslo 112 (kdy ho použít). Základní pravidla: “Nevolám zbytečně”, “Mluvim jasně”. Rozpoznání nebezpečí (kouř, nehoda). Zdůvodní, v jaké situaci je lepší volat 112 místo národních čísel (např. v cizině, při velkém neštěstí). Identifikuje situaci, která vyžaduje okamžité přivolání pomoci, a popíše, co by udělal jako první (útek do bezpečí). 3. Struktura tísňového volání (Co se stalo? Kde? Kdo volá?). Varovný signál “Všeobecná výstraha” (kolísavý tón sirény). Co dělat, když slyším sirénu. Seřadí správné hlášení o nehodě v modelové situaci tak, aby dispečer dostal všechny důležité informace. Vysvětlí, co znamená kolísavý tón sirény a jaká jsou první tři pravidla (Ukryj se – Zavř okna – Zapni rádio/TV). 4. Druhy mimořádných událostí (povodeň, únik chemických látek, požár). Evakuační zavazadlo (co do něj patří). Ochrana dýchacích cest (improvizovaná ochrana). Navrhne obsah evakuačního zavazadla pro sebe a svého domácího mazlíčka a obhají výběr věcí. Předvede techniku improvizované ochrany dýchacích cest (mokry kapseník) a vysvětlí, kdy je nutné ji použít. 5. Součinnost složek IZS (kdo komu velí, jak spolupracují). Ostatní složky (Horská služba, Vodní záchranná služba, Armáda ČR). Bezpečné chování při teroristickém útoku nebo aktivním útočnickovi (Uteč – Schovej se – Bojuj). Analyzuje modelovou situaci hromadné nehody a určí, jaké úkoly mají jednotlivé složky IZS (např. hasiči vyprošťují, záchranka třídí zraněné). Zhodnotí rizika a uplatní zásady bezpečného chování “Uteč – Schovej se – Bojuj” v modelové situaci ohrožení ve veřejném prostoru.

CJS-CJS-005-ZV5-027 Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.	Rozliší předměty určené ke hře od předmětů, které mohou způsobit požár (zápalky, zapalovač), a uvede pravidlo, že se jich bez přítomnosti dospělého nedotýká. Reaguje na zvolání „Hoří!“ okamžitým přivoláním dospělé osoby a útekem do bezpečí (nikam se neschovává). (1) Uvede dva příklady, kdy je oheň užitečný (teplo, světlo, vaření), a dva příklady, kdy je nebezpečný (požár domu, popáleniny). Vyhledá ve škole zelené značky pro unikové východy a vysvětlí, k čemu slouží v případě požárního poplachu. (2) Připraví bezpečné místo pro zapálení svíčky (nehořlavá podložka, dostatečná vzdálenost od zádcon) a zdůvodní, proč ji nikdy nesmí nechat bez dozoru. Předvede v tělocvičné techniku „Zastav se, lehni si a válej se“ (Stop, Drop and Roll) pro případ, že by na něm vzplál oděv. (3) Rozpozná na obalu výrobku (např. lak na vlasy, čistič) výstražný symbol pro hořlavinu a vysvětlí, jak s takovým výrobkem bezpečně zacházet (nevystavovat teplo, nevhozovat do ohně). Popíše pravidla pro bezpečné rozžehávání ohně v přírodě (vytvořený ohniště, zábrada vody/řeky na uhašení, zákaz rozžehávání v lese v době sucha). (4) Zdůvodní rizika manipulace se zábavní pyrotechnikou (petardy, světlice) a vysvětlí, proč je důležité dodržovat věková omezení a bezpečnostní vzdálenost. Přihádí k různým typům požárů (hořící papír, elektrický spotřebič, rozpalený olej na pánev) vhodný způsob hašení (voda, práškový hasicí přístroj/deka, zamezení přístupu vzduchu pokličkou). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnosti a sociální výchova Český jazyk	1. Zdroje ohně (sirky, zapalovače, svíčky). Nebezpečí popálení. Co dělat, když uvidím oheň (volání dospělého). Vysvětlí, proč si nesmí samo hrát se sirkami nebo zapalovačem, a uvede, komu nahlásit případný požár. Rozliší v modelové situaci bezpečné a nebezpečné místo pro hořící svíčku (např. v blízkosti zádcon). 2. Hořlaviny v domácnosti (lín, laky na vlasy, čistič prostředky). Varovný symbol pro hořlavost (plamen). Identifikuje piktoqram pro hořlavé látky na obalech běžných výrobků a zdůvodní, proč tyto věci nesmí být blízko zdroje tepla. Pojmenuje základní rizika spojená se spreji (nebezpečí výbuchu při zahřátí). 3. Prskavky a drobná pyrotechnika (kategorie F1). Pravidla: „vždy s dospělým“, „venkovní prostor“, „bezpečný odstup“. Předvede (teoreticky či s atrapou) bezpečné zacházení s prskavkou (držení, odložení po dohoření). Vymenuje rizika spojená s používáním petard v blízkosti zvířat nebo lidí a zaujme k takovému jednání kritický postoj. 4. Podmínky hoření (palivo, kyslík, teplota). Hasicí přístroje a jejich druhy (voda, prášek, sníl). Co nikdy nehasit vodou (olej na pánev, elektřinu). Navrhne správný způsob uhašení drobného požáru v modelové situaci (např. hořící pánevka – přikryt pokličkou). Vysvětlí princip hasicího trojúhelníku (jak odstranit jednu ze složek, aby hoření ustal). 5. Kategorie pyrotechniky (věkové limity). Právní důsledky manipulace s nelegální pyrotechnikou. Chování v zakoupeném prostoru (u země, ochrana dýchacích cest). Zdůvodní význam věkových omezení u pyrotechniky a vymezí se vůči používání neoznačených či podomácku vyrobených výbušnin. Aplikuje v modelové situaci pravidla pro opuštění budovy při požáru (evakuační značení, zakrytí úst, neotevírání horkých dveří).
CJS-CJS-005-ZV5-028 Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.	Rozpozná vojáka Armády ČR podle typické uniformy a odliší ho od policisty nebo hasiče. Uvede jeden příklad, jak vojáci pomáhají lidem u nás doma, když se nestřílí (např. při velkých povodních, stavění hrází). (1) Vysvětlí jednoduchými slovy, že hlavním úkolem armády je chránit naši zemi a její obyvatele před nebezpečím. Rozliší situaci, kdy vojáci cvičí (příprava, trénink), od situace, kdy jsou nasazeni do opravdové akce (pomoc, obrana). (2) Přihádí k pojmu „mírová doba“ činnosti jako výcvik, pomoc při katastrofách či transport materiálu. Ví, kdo je nejvyšším velitelem ozbrojených sil v ČR (prezident republiky), a uvede, že armádu řídí stát. (3) Vysvětlí rozdíly mezi profesionálním vojákem (je to jeho zaměstnání) a situací, kdy by museli bránit vlast i ostatní občané (stav ohrožení státu). Uvede příklad humanitární mise, kdy naši vojáci pomáhají v zahraničí (např. polní nemocnice, ochrana obyvatel v nebezpečných oblastech). (4) Porovná konkrétní úkoly armády v míru (spolupráce s IZS, záchranné práce, ostraža vzdušného prostoru) a ve válce (bojová činnost, obrana hranic). Zdůvodní význam spolenectví v rámci NATO (Severoatlantická aliance) pro bezpečnost České republiky (kolektivní obrana – „jeden za všechny, všichni za jednoho“). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Český jazyk	1. a 2. Voják jako pomáhající profese (uniforma, technika). Rozdíly mezi vojákem a policistou (zjednodušeně). Pomoc při přírodních katastrofách (voda, sníl). Pozná podle uniformy a techniky příslušníka armády a uvede příklad situace, kdy vojáci pomáhají lidem (např. stavění protipovodňových hrází). Nakreslí nebo popíše techniku, kterou armáda používá k pomoci (vtulníky, těžká auta). 3. Armáda jako ostatní složka IZS. Záchranná služba v armádě (letecká záchranka – SAR). Výcvik a disciplína. Vysvětlí, proč je armáda důležitá, i když se u nás nebojuje (např. pomoc nezdravým lidem, odstraňování následků vichřic). Uvede, v čem spočívá výhoda armádní techniky při záchranných pracích v těžkém terénu. 4. Úkol armády: Obrana hranic a svobody. Mírové mise (pomoc v zahraničí, hildání míru). Humanitární pomoc (dovoz léků, jídla). Rozdíly mezi činností vojáka doma (např. pomoc při povodních) a v zahraničí (např. stavba nemocnic nebo hloubení studní v chudých zemích). Objasní vlastní slovy, proč česká armáda pomáhá i v jiných zemích. 5. Činnost v době míru: Výcvik, střežení vzdušného prostoru, pomoc při krizích. Činnost v době války: Bojová činnost, ochrana obyvatel, spolupráce se spojenci (NATO). Symboly AČR a hrdoost na vlast. Porovná v tabulce hlavní úkoly armády v době klidu a v době napadení státu. Zhodnotí význam spolenectví s jinými státy pro bezpečnost České republiky.
CJS-CJS-005-ZV5-029 V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.	Vytvoří v případě potřeby telefonní číslo záchranné služby a srozumitelně sdělí své jméno a místo, kde se nachází. Ošetří drobnou oděrkou. (1) Komunikuje s operátorem tísňové linky. Poskytne první pomoc při drobném popálení nebo bodnutí hmyzem a vyhledá pomoc dospělého. (2) Pojmenuje základní vybavení příruční lékárničky a vybere z ní vhodný materiál pro ošetření krvácející rány. Zastaví krvácení z nosu doporučeným postupem. (3) Provede ošetření řezné rány na končetině. Rozliší na příkladech stavy, které zvládne ošetřit sám, od stavů vyžadujících okamžitý zásah lékaře. (4) Demonstruje v modelové situaci ucelený postup: zajištění vlastní bezpečnosti, zhodnocení stavu zraněného, přivolání pomoci a péči o zraněného do příjezdu záchranné služby. Ošetří silnější krvácení vytvořením a přiložením tlakového obvazu, případně s využitím improvizovaných pomůcek. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnosti a sociální výchova Český jazyk	1. Drobná poranění (odřenina, řiznutí o papír). Hygiena při ošetření (mytí rukou). Přivolání dospělého. Předvede ošetření drobné odřeniny (vyčištění vodou, nalepení náplasti). Vymenuje osoby v okolí (učitel, rodič), kterým okamžitě nahlásí každý úraz. 2. Lékárnička (náplast, obvaz, dezinfekce, rukavice). Drobná popálenina (chlazení vodou). Štípnutí hmyzem. Vybere z lékárničky vhodné věci pro ošetření krvácejícího lřdu. Vysvětlí a demonstruje, jak správně chladit popálené místo (studená tekoucí voda). 3. Číslo 155 a 112 (zopakování). Větší krvácení (tlakový obvaz – zjednodušeně). Ochrana záchrance (použití rukavice). Simuluje hovor na linku 155 podle schématu: Kde se to stalo? – Co se stalo? – Kolik je zraněných? – Kdo volá? Prokáže v modelové situaci, že se nedotýká kve cizího člověka bez rukavic. 4. Závažný vs. drobný úraz (pád z výšky, bezvědomí, masivní krvácení). Znehybnění končetiny při podezření na zlomeninu. Úraz hlavy (příznaký ořesu mozku). Rozhodne na základě popisu příznaků, zda stačí ošetření doma, nebo je nutné volat sanitku. Předvede šetné znehybnění ruky pomocí trojúhelního šátku nebo improvizovaných pomůcek. 5. Bezvědomí a dýchání (zjištění stavu). Resuscitace (nepřímá masáž srdce – základy). Dušení (úderý do zad). Uplatní postup při nálezu člověka bezvědomí (oslovení, zafesení, kontrola dýchání). Realizuje v modelové situaci (na figuríně) nepřímou masáž srdce v rytmu 100–120 stlačený za minutu.
CJS-CJS-005-ZV5-030 Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.	Rozliší doteky na „dobré“ a „špatné“ a ví, že má právo říct „ne“. Jmenuje alespoň dvě dospělé osoby, kterým se může světlit, pokud mu někdo ubližuje nebo ho nutí k tajemství. (1) Rozpozná rozdíly mezi „dobrým tajemstvím“ a „zlým tajemstvím“ a to zlé okamžitě nahlásí důvěrníkovi. Respektuje osobní prostor spolužáka a reaguje na jeho odmítnutí. (2) Vyhledá a zapíše si telefonní číslo na Linku bezpečí (116 111) a vysvětlí, v jakých situacích tam může zavolat. Vysvětlí na příkladu z pohádky nebo příběhu, co znamená, že „moje tělo patří jenom mně“. (3) Dodrží pravidla soukromí v prostředí školy. Rozliší v modelové situaci kamarádské škádlení od obtěžování a zastane se oběti. (4) Vysvětlí pojem „dobrovolný souhlas“ ve vztazích a zdůvodní, proč je „ne“ vždy nutné respektovat, i když bylo „ano“ řečeno dříve. Identifikuje v příběhu varovné signály manipulace a popíše bezpečný postup řešení. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnosti a sociální výchova Český jazyk	1. Respekt k ostatním (půjčování věcí, nesahání na ostatní bez dovolení). Moje „bublinka“ (osobní prostor). Rozliší mezi příjemným a nepříjemným dotekem. Vysvětlí na příkladech, co znamená respektovat spolužáka (např. přestat, když druhý řekne „ne“). Identifikuje dospělé osoby ve svém okolí (učitel, rodič), kterým věří a na které se může obrátit s prosbou o pomoc. 2. Pravidlo spodního prádla (části těla, které jsou soukromé). Rozdíly mezi tajemstvím a překvapením (cizí vs. špatné tajemství). Rozliší mezi „dobrým tajemstvím“ (překvapení k narozemněním) a „špatným tajemstvím“ (něco, z čeho mám strach nebo je mi to nepřijemné). Uvede, že někdo nemá právo se dotýkat částí těla zakrytých spodním prádlem, a pokud se tak stane, musí to hned někdo říct. 3. Bezpečnost na internetu (sdílení fotek, psaní s cizími lidmi). Empatie a pomoc slabším. Posoudí, které informace o sobě nesmí sdílovat na internetu, aby chránil své bezpečí. Uplatňuje respektující chování při hře se spolužáky a zastane se druhého, pokud dří nerespektující jednání. 4. Přátelství vs. láska. Respektování soukromí druhých (šatny, toalety). Linka bezpečí a krizová centra. Charakterizuje znaky zdravého přátelství (důvěra, upřímnost, pomoc) a vymezí se vůči tlaku skupiny. Zná kontaktní údaje na Linku bezpečí (116 111) a popíše, jak tato instituce funguje. 5. Základy bezpečné sexuality (souhlas, ochrana). Kyber-grooming a rizika v on-line komunikaci. Právo říct „NE“ v jakékoli situaci. Zhodnotí rizika nevhodného sexuálního chování (on-line i off-line) a vysvětlí význam vzájemného souhlasu ve vztazích. Realizuje v modelové situaci asertivní odmítnutí nátlaku a navrhne konkrétní kroky pro řešení pocitu ohrožení (nahlášení, blokování, světlání se).

CJS-CJS-005-ZV5-031 Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.	Dodržuje bez vyzvání základní hygienické návyky ve škole (mytí rukou po toaletě a před jídlem, používání kapesníku). Rozlišuje činnosti, které patří k ránu (snídaně, čištění zubů), a činnosti večerní (příprava tašky, spánek). (1) Předvede správný postup čištění zubů a vysvětlí, proč je důležité čistit si je ráno i večer. Udržuje pořádek na svém pracovním místě ve třídě jako prevenci úrazů a ztráty věcí. (2) Rozliší aktivní odpočinek (sport, procházka, hra venku) a pasivní odpočinek (sledování TV, hraní na mobilu) a uvede příklady obou. Naplánuje si odpoledne tak, aby se v něm vysvětlil čas na domácí úkoly s časem na pohyb a zábavu. (3) Zaujímá při práci u stolu (ve škole i doma) správnou polohu těla a dbá na vhodné osvětlení pracovní plochy. Sestaví svůj ideální denní rozvrh, který zahrnuje alespoň 9 hodin spánku, pravidelnou stravu a pobyt na čerstvém vzduchu. (4) Zhodnotí svůj týdenní režim a identifikuje v něm místa, která škodí jeho zdraví (např. ponocování, nadměrný čas u obrazovky, vynechávání snídaní). Navrhne konkrétní kroky (opatření), jak předcházet unavě a stresu ve zkouškovém období (např. zařazení krátkých přestávek, dostatek tekutin, spánek). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Části dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc) Pravidelné návyky (mytí rukou před jídlem, čištění zubů, střídání práce a odpočinku). Sestaví s pomocí obrázků svůj typický školní den a vysvětlí, proč je důležité sníst a pravidelně pít. 2. Význam spánku pro regeneraci těla. Aktivní a pasivní odpočinek. Čistota prostředí (větrání, pořádek na laviciv pokoji). Určí činnosti, které patří k aktivnímu odpočinku (např. sport, procházka), a vysvětlí, proč by neměl trávit všechny volný čas u obrazovky. Dodrží pitný režim v průběhu celého vyučování a navrhne zdravou svačinu. 3. Časový rozvrh (příprava do školy vs. volno). Otužování a vhodné oblečení podle počasí. Prevence šíření kapékových nákaz (smrkání do kapesníku, kýchání do lokte). Vytvoří si jednoduchý písemný plán odpoledne tak, aby v něm zbyl čas na úkoly i na koníčky. Zvolí vhodné oblečení pro pobyt venku na základě předpovědi počasí nebo pohledu na teploměr. 4. Správné sezení u počítače a učení. Psychohygiena (jak zvládat stres z testů, relaxační techniky). Vliv digitálních technologií na spánek (modré světlo). Předvede správné nastavení pracovního místa pro psaní úkolů a zdůvodní, jak to pomáhá zdraví jeho zad a očí. Navrhne pravidla pro používání mobilu a tabletu před spaním s ohledem na kvalitu svého odpočinku. 5. Životní styl a civilizační choroby (obezta, cukrovka – základní souvislosti). První pomoc (zopakování) jako součást prevence. Kritické zhodnocení vlastního denního řádu. Analyzuje svůj skutečný denní režim za uplynulý týden a identifikuje v něm "požirače času" nebo zdravotní rizika (např. málo spánku, nedostatek pohybu). Navrhne konkrétní zlepšení svého režimu (např. půjdu spát o 30 minut dříve, „budu chodit jednu cestu do školy pěšky“) a pokusí se ho po dobu týdne dodržovat.
CJS-CJS-005-ZV5-032 Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení.	Rozřídí předložené obrázky potravin na dvě skupiny: ty, které zdraví prospívají (ovoce, zelenina), a ty, kterých bychom měli jíst méně (sladkosti, chipsy). Vybere si ke svačině jednu položku, která je zdravá (např. jablko místo čokolády), a fcekné, proč je pro tělo dobrá. (1) Vysvětlí, proč je důležité jíst pravidelně (snídaně, oběd, večeře) a nevynechávat jídla. Sestaví svůj ideální pitný režim pro jeden den (voda, čaj) a určí, které nápoje jsou plné cukru a nehodí se pít stále. (2) Navrhne jednu zdravou svačinu do školy, která obsahuje ovoce nebo zeleninu. Posoudí na základě "zdravého talíře", zda jeho včerejší oběd obsahoval všechny důležité části (masobílkoviny, přílohu, zeleninu). (3) Naplánuje jídelníček na jeden den, který zahrnuje pět jídel a dostatek ovoce a zeleniny. Přetře si obal oblíbené potraviny (sušenky, jogurt), najde informaci o množství cukru a porovná to s jiným výrobkem. (4) Sestaví vyvážený jídelníček na celý víkend (sobota a neděle) a zdůvodní, jak splňuje zásady zdravé výživy (pestrost, přiměřené množství, málo soli a cukru). Zhodnotí školní oběd nebo své domácí jídlo z hlediska nutriční hodnoty a navrhne, čím by ho doplnil, aby bylo zdravější (např. přidat salát, vyměnit sladký nápoj za vodu). (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Ovoce a zelenina (vitamíny). Hlavní jídla dne (snídaně, oběd, večeře). Sladkosti a jejich vliv na zuby. Vymenuje tři druhy ovoce a tři druhy zeleniny, které má rád, a vysvětlí, proč by je měl jíst každý den. Sestaví (pomocí obrázků) talíř se svou oblíbenou zdravou svačinou. 2. Základní skupiny potravin (obilniny, mléčné výrobky, masové výrobky, tuky, cukry). Pitný režim (voda vs. slazené nápoje). Rozřídí běžné potraviny do pater potravinové pyramidy a určí, kterých potravin by mělo být v jídelníčku nejvíce. Zdůvodní, proč je čistá voda lepším zdrojem tekutin než limonády. 3. Živočišné a rostlinné potraviny. Regionální a sezónní potraviny. Čtení jednoduchých údajů na obalech (obsah cukru). Porovná dvě podobné potraviny (např. bílý a ovocný jogurt) podle obsahu cukru na etiketě a vybere zdravější variantu. Vysvětlí, proč je dobré jíst jablka z místního sadu spíše než ta dovezená z dálky. 4. Cukry (sacharidy), tuky, bílkoviny – co tělu dávají (energie vs. stavba těla). Vláknina a její význam pro trávení. Pravidelnost v jídle (vliv na soustředění ve škole). Přifadí k vybraným potravinám jejich hlavní složku (např. maso – bílkoviny, chléb – sacharidy). Zhodnotí vliv vynechání snídaně na svou energii a náladu během dopoledne. 5. Energetický výdej a příjem (vztah k pohybu). Alternativní způsoby stravování (vegetariánská apod. – informativně). Sestavování jídelníčku podle pravidla "Zdravého talíře". Navrhne kompletní celodenní jídelníček (5 jídel), který obsahuje dostatek bílkovin, vlákniny a tekutin. Zhodnotí svůj navržený jídelníček z hlediska pestrosti barev a zastoupení všech pater pyramidy a navrhne jednu konkrétní změnu k lepšímu.
Lidé a svět financí				
CJS-CJS-006-ZV5-033 Používá peníze v běžných modelových situacích.	Rozezná platné české mince a bankovky nižších hodnot a seřadí je podle velikosti jejich hodnoty. Složí z mincí přesnou částku za nákup (v oboru čísel do 20) a určí, co si za daný obnos může reálně koupit (např. rohlík, lízátko). (1) Spočítá celkovou cenu nákupu dvou položek a určí, zda mu na ně stačí přidělený obnos (v řádu desítek korun). Zkontroluje v modelové situaci nákup (třís na obchod), zda dostal od prodáváče nazpět správnou částku (v oboru do 100 Kč). (2) Odhadne přibližnou cenu běžných základních potravin (chléb, máslo, mléko) a sestaví seznam nákupu do stanoveného limitu (např. 500 Kč). Rozliší při rozhodování o nákupu nezbytné vydaje (jídlo, jízdné) od zbytných přání (hračky, sladkosti) a zdůvodní své rozhodnutí. (3) Sestaví jednoduchý rozpočet na školní výlet nebo oslavu (příjmy od rodičů vs. výdaje za dopravu a vstupné) a zjistí, zda skončí s přebytkem, nebo mu budou peníze chybět. Vypočítá novou cenu zboží po jednoduché slevě (např. polovina, čtvrtina ceny) a posoudí, zda je pro něj nabídka výhodná. (4) Porovná různé způsoby placení (hotovost, platební karta, platba mobilem) a uvede hlavní zásady bezpečnosti při jejich používání (PIN, ztráta karty). Přepočítá pomocí zaokrouhleného kurzu (např. 1 EUR = 25 Kč) částku kapesného na cizí měnu pro potřebu výletu do zahraničí. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Český jazyk	1. České mince a bankovky (rozpoznávání). Role kupujícího a prodávajícího. Cena zboží. Rozpozná a pojmenuje české mince a bankovky základních hodnot. Proveďte v modelové hře na obchod jednoduchý nákup jedné položky a vysvětlí, že za zboží musí zaplatit. 2. Shlédání částek z různých mincí. Vracení peněz (do 100 Kč). Rozdíl mezi "chcít" a "potřebují". Složí danou částku (např. 45 Kč) z různých kombinací mincí. Vypočítá, kolik mu prodávací vrátí ze stokoruny při nákupu svačiny. 3. Odhad ceny nákupu. Práce s nákupním seznamem a omezeným rozpočtem. Účtenka (co na ni najdeme). Sestaví nákupní seznam pro oslavu a odhadne celkovou cenu. Rozhodne, které položky z nákupu vyřadí, pokud celková cena přesáhne jeho rozpočet (např. 200 Kč). 4. Hotovostní vs. bezhotovostní platba (karta, mobil, hodinky). Sleva a její výhodnost (skutečná vs. lákává sleva). Reklamace (když věc nefunguje). Vysvětlí rozdíl mezi platbou a hotovostí a kartou a uvede, proč musí mít peníze v bance, aby mohl kartou zaplatit. Porovná ceny stejného výrobku v různých akčních letácích a vybere nejvýhodnější nabídku. 5. Příjmy a výdaje (kapesné, výplata vs. nájem, jídlo, zábava). Spoření a rezerva (proč si dávat peníze stranou). Dluh (půjčka a její rizika). Navrhne osobní měsíční rozpočet ze zadaného kapesného, ve kterém vyčlení část peněz na nákup, část na zábavu a část na spoření. Zhodnotí rizika půjčování peněz na věci, které nutné nepotřebuje (např. nová herní konzole).

CJS-CJS-006-ZV5-034 Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	Vybere si v modelové situaci (např. v obchodě s hračkami), kterou jednu věc si koupí, pokud má peníze jen na jednu z nich. Vysvětlí vlastními slovy, proč si nemůže vzít z obchodu všechno, co se mu líbí (že za všechno se musí platit a peníze dojdou). (1) Rozhodne, zda utratí kapesné hned za sladkosti, nebo si ho schová (uspořít) na dražší hračku. Uvede příklad situace, kdy musel na něco čekat (šeftit), než si to mohl koupit. (2) Rozlíší v seznamu věcí (jídlo, boty, mobil, hračka) to, co člověk k životu nutně potřebuje (potřeby), a to, co by si jen přál (zbytné výdaje). Zdůvodní, proč rodiče nejprve zaplatí bydlení a jídlo a teprve potom kupují dárky nebo výlety. (3) Vysvětlí na příkladu fiktivní rodiny, co se stane, když rodina utratí více peněz, než vydělá (dluhy, nemožnost zaplatit důležité věci). Navrhne, kde by mohla rodina ušetřit, pokud ji nezbyvají peníze na dovolenou (např. méně sladkostí, vaření doma místo restaurace). (4) Objasní, proč si různé rodiny nemohou dovolit stejné věci (rozdílné příjmy, počet dětí, nezaměstnanost) a že to neznamená, že jsou "horší". Posoudí rizika půjčování peněz na věci, které nutně nepotřebujeme (např. na drahý mobil nebo dovolenou), a uvede možné důsledky nesplácení. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Osobnostní a sociální výchova Český jazyk Výtvarná a filmová výchova	1. Přání vs. možnosti. Peníze jako odměna za práci. Uvede příklad věci, kterou by si chtěl koupit, a porovná její cenu s obsahem své pokladničky. Vysvětlí, proč si nemůže koupit všechny hračky v hračkařství najednou. 2. Volba a její důsledek. Šetření na konkrétní cíl. Rozhodne se v modelové situaci mezi dvěma lákavými věcmi (např. zmrzlina vs. samolepky), pokud má peníze jen na jednu z nich. Popíše, jaký pocit má, když se pro něco rozhodne a o něco jiného tím "přijde". 3. Nutné výdaje (jídlo, jízdné). Zbytné výdaje (hračky, sladkosti). Rozlíší seznam věcí na ty, které člověk k životu nutně potřebuje, a ty, které jen chce pro radost. Zdůvodní, proč musí dospělí nejdříve zaplatit nájem a jídlo, než mohou koupit lístky do kina. 4. Příjmy a výdaje domácnosti (zjednodušené). Pojem "deficit" (když výdaje převyšují příjmy). Vysvětlí na příkladu rodinného výletu, jak omezený rozpočet (např. 1000 Kč) ovlivňuje výběr aktivit (např. drahý aquapark vs. levnější zoo a zmrzlina). Navrhne řešení situace, kdy se v domácnosti nečekaně rozbije pračka a nezbudou peníze na plánovanou novou videouhu. 5. Odložená spotřeba (spoření). Příležitostná cena (co obětují za svou volbu). Vliv reklamy na naše chování. Analyzuje situaci, kdy si člověk vezme půjčku na zbytný výdaj (např. drahý telefon), a vysvětlí rizika takového rozhodnutí pro budoucnost. Argumentuje, proč je důležité mít finanční rezervu ("pošťár") pro případy, kdy se objeví nečekané nutné výdaje.
CJS-CJS-006-ZV5-035 Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.	Určí jednu konkrétní věc, kterou by si chtěl koupit, a sleduje, kolik mu ještě chybí do plné ceny. Rozdělí hromádku mincí na dvě části: peníze, které utratí hned, a peníze, které si schová na později. (1) Rozvine svěřenou hotovost tak, aby mu vyšla na zakoupení alespoň dvou věcí. Zkontroluje po nákupu, kolik peněz mu zbylo, a řekne, zda mu to stačí na další plánovanou věc. (2) Sestaví seznam věcí potřebných pro konkrétní akci s jejich přibližnými cenami. Porovná celkovou cenu plánovaného nákupu s částkou, kterou má k dispozici, a rozhodne, co ze seznamu vyškrtne, pokud peníze nestačí. (3) Zaznamená formou jednoduché tabulky své příjmy a výdaje za určité období. Vyhodnotí na konci týdne, zda je jeho rozpočet vyrovnaný, přebytekový, nebo schodkový. (4) Vytvoří plán měsíčního osobního rozpočtu, do kterého zahrne očekávané příjmy, nezbytné výdaje, zbytné výdaje a finanční rezervu. Navrhne úpravu rozpočtu v modelové situaci, kdy se náhle sníží příjmy nebo zvýší výdaje. (5)	1. - 5. ročník	Svět v souvislostech Informatika Matematika Český jazyk	1. Kde se berou peníze (kapesné, dárky, odměny). Za co utrácím (sladkosti, drobnosti). Pojmy: Mám / Utratil jsem / Zbylo mi. Zaznamená (např. pomocí nálepek nebo jednoduchých značek), kolik peněz dostal do pokladničky a co si za ně koupil. Určí, zda mu po nákupu v obchodě nějaké peníze zbyly, nebo zda už má pokladničku prázdnou. 2. Zápis do dvou sloupců (Příjmy (+) / Výdaje (-)). Rozdíl mezi příjmem a výdajem. Sestaví s pomocí učitele tabulku svých příjmů a výdajů za jeden týden. Vypočítá konečný zůstatek své hotovosti na konci týdne. 3. Odhad budoucích výdajů. Rozpočet na konkrétní událost (výlet, nákup dárku). Navrhne rozpočet pro nákup dárku k narozeninám pro člena rodiny (kolik mám, kolik stojí dárek, kolik stojí balící papír). Vysvětlí, proč mu rozpočet "nevýšeť", pokud zapomněl započítat nějakou položku (např. jízdné). 4. Pravidelné vs. nepravidelné příjmy. Spoření jako součást rozpočtu. Finanční cíl (na co si chce ušetřit). Sestaví měsíční plán hospodaření se svým kapesným, ve kterém si předem určí, kolik utratí a kolik si odloží stranou na svůj vysněný cíl. Zdůvodní, jak mu zápis rozpočtu pomáhá v tom, aby neutratil všechny peníze hned první den. 5. Vyrovnaný, přebytekový a schodkový rozpočet. Analýza zbytečných výdajů. Rezerva na nečekané výdaje. Sestaví v tabulkovém editoru (nebo na papír) vyrovnaný měsíční rozpočet z fiktivního příjmu, který zahrnuje povinné výdaje (např. kredit do mobilu, kroužek), zábavu a tvorbu rezervy. Analyzuje svůj rozpočet a identifikuje v něm položky, které by mohl omezit, pokud by potřeboval ušetřit více peněz na náležitou věc.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ly			
Umění a kultura (1. stupeň)	Hudební, taneční a dramatická výchova Výtvarná a filmová výchova			
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Umění a kultura Pojetí a cíle předmětu: Vyučovací předmět Umění a kultura je zaměřen především na rozvoj tvořivosti, fantazie a estetického vnímání žáků. Důraz je kladen na vlastní tvůrčí činnost, prožitek a aktivní zapojení žáka do procesu poznávání. Předmět vede žáky k tomu, aby dokázali vyjadřovat své pocity, myšlenky a zkušenosti prostřednictvím různých uměleckých prostředků (výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických). Současně rozvíjí jejich schopnost vnímat, interpretovat a hodnotit umělecká díla i běžné estetické podněty z okolního světa. Výuka podporuje individuální přístup, respekt k osobnosti žáka a vytváření pozitivního třídního klimatu. Přispívá k rozvoji emocí, sociálních dovedností a celkového wellbeingu žáků. Obsahové vymezení předmětu: Tento předmět integruje zejména oblasti výtvarné a filmové výchovy a hudební, taneční a dramatické výchovy. Dále je naplňován prostřednictvím rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností, především kulturní, čtenářské a sociální. Součástí obsahu jsou také vybrané části průřezových témat, zejména Osobnostní a sociální výchovy, případně Multikulturní výchovy, které přispívají k rozvoji tvořivosti, spolupráce, sebepoznání a respektu k odlišnostem. Časové a organizační vymezení: Předmět Umění a kultura je vyučován od 1. do 5. třídy. 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v hudebně a příležitostně i v okolí školy. Zařazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů a v centrech aktivit. Hodnocení: Na 1. stupni je využíváno slovní hodnocení, které je pojato formativně, vede žáky k sebehodnocení. Při hodnocení v předmětu Umění a kultura se zaměřujeme především na proces žákovy práce, jeho zapojení do činností a rozvoj tvořivosti. Důraz není kladen na výsledek jako takový, ale na individuální pokrok žáka a jeho aktivní přístup k učení. Hodnotíme zejména míru zapojení a aktivitu žáka při tvůrčích činnostech, schopnost vyjádřit své myšlenky, pocity a zkušenosti prostřednictvím různých uměleckých prostředků, rozvoj tvořivosti, fantazie a originalitu řešení, schopnost experimentovat s různými materiály, technikami a prostředky, schopnost vnímat umělecká díla a přiměřeně věku o nich hovořit, schopnost sdílet svou tvorbu a respektovat práci ostatních, spolupráci ve skupině a dodržování pravidel při společných činnostech, vztah ke kultuře, umění a estetickému vnímání okolního světa. Součástí hodnocení je také sebehodnocení žáků a poskytování formativní zpětné vazby, která podporuje jejich další rozvoj a motivaci k tvořivé činnosti. Výchovné a vzdělávací strategie:			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Výtvarná a filmová výchova				
Vlastní tvorba a její sdílení				
UAK-VFV-001-ZV5-001 Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru a objevuje vztahy mezi nimi.	Používá základní linie, jednoduché tvary a barvy při tvorbě plochého obrázku. Pozoruje základní vztahy mezi barvami a tvary v ploše. (1) Kombinuje linie, tvary a barvy ve vlastních jednoduchých kompozicích. Zkoumá prostorové uspořádání objektů na ploše (např. nad, pod, vedle). (2) Uplatňuje linie, tvary a barvy při tvorbě složitějších plošných i jednoduchých prostorových objektů. Pozoruje a vyjadřuje vztahy mezi jednotlivými prvky v ploše i prostoru (např. kontrast, rovnováha). (3) Kombinuje linie, tvary a barvy cíleně k vytvoření harmonické nebo výrazné kompozice. Experimentuje s prostorovými vztahy objektů a s efekty perspektivy či vrstvení. (4) Samostatně uplatňuje a kombinuje linie, tvary a barvy ve vlastních plošných i prostorových tvorbách s ohledem na estetiku a účel díla. Analyzuje a reflektuje vztahy mezi prvky v díle a dokáže je upravit k dosažení zamýšleného vizuálního efektu. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Práce s prostředky: linie, tvar, barva, textura, prostor. Propojení linií, tvarů a barev v ploše i prostoru; využití různých technik a materiálů. Objevování vztahů mezi prostředky, kompozice, proporce, vyjádření vlastního záměru.
UAK-VFV-001-ZV5-00 Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.	Vyjadřuje jednoduché pocity a dojmy prostřednictvím barev, tvarů a linií. Realizuje základní tvůrčí záměr při tvorbě obrázku nebo drobného objektu. (1) Zobrazuje své pocity, myšlenky a představy ve výtvarných pracích (např. kresba, koláž). Plánuje a realizuje jednoduchý tvůrčí záměr s využitím linie, tvaru a barvy. (2) Vyjadřuje komplexnější prožitky, zkušenosti a představy prostřednictvím různých výtvarných prostředků. Dokončuje vlastní tvůrčí záměr a hodnotí, zda výsledné dílo odpovídá zamýšlenému cíli. (3) Realizuje tvůrčí záměr s ohledem na výraz, obsah a kompoziční uspořádání. Vyjadřuje v díle své prožitky, pocity a zkušenosti a dokáže je slovně doplnit nebo obhájit. (4) Samostatně vyjadřuje své myšlenky, prožitky a zkušenosti prostřednictvím komplexních výtvarných projektů. Plánuje, realizuje a reflektuje svůj tvůrčí záměr s ohledem na estetiku, funkci a účel díla. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Vyjadřování pocitů, představ, prožitků, myšlenek. Plánování a dokončení vlastního výtvarného díla. Práce s prostředky: linie, tvar, barva, textura, kompozice, prostor. Posouzení vlastního díla a propojení záměru s výsledkem

UAK-VFV-001-ZV5-003 Reaguje na svou tvorbu i tvorbu ostatních prostřednictvím slova, pohybu, zvuku či jiných nonverbálních prostředků a sdílí ji s ostatními.	Vyjádřuje jednoduchou reakci na vlastní dílo nebo dílo spolužáka slovně nebo pohybem. Sdílí svou tvorbu s ostatními prostřednictvím ukázky nebo krátkého komentáře. (1) Kommentuje vlastní tvorbu a tvorbu spolužáků jednoduchou větou nebo gestem. Reaguje přiměřeně na projevy ostatních a sdílí své dílo ve třídním kolektivu. (2) Posuzuje vlastní dílo a díla spolužáků, vyjadřuje pocity a dojmy slovy, pohybem nebo zvukem. Sdílí tvorbu s ostatními a reflektuje zpětnou vazbu přiměřeně svému věku. (3) Formuluje vlastní názor na dílo a argumentuje, proč se mu líbí či nelíbí. Sdílí a prezentuje vlastní tvorbu i tvorbu ostatních, využívá k tomu slovo, pohyb, zvuk nebo jiné výtvarné a dramatické prostředky. (4) Analyticky hodnotí vlastní dílo i díla spolužáků a přiměřeně je interpretuje. Prezentuje svou tvorbu a reaguje na ostatní prostřednictvím komplexních verbálních i nonverbálních prostředků a dokáže obhájit svůj tvůrčí záměr. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Posouzení vlastního díla i díla ostatních. Vyjádření dojmů slovem, pohybem, zvukem nebo jinými prostředky. Prezentace a sdílení výsledků se spolužáky. Spolupráce a konstruktivní zpětná vazba, respekt k názorům druhých.
UAK-VFV-001-ZV5-004 Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.	Používá jednoduché výtvarné prostředky (barvy, tvary, linie) a základní filmové prvky (např. krátké snímky, stínování, pohyb loutek) při hře a tvorbě. Experimentuje s materiály a nástroji při jednoduché tvořivé aktivitě. (1) Kombinuje různé výtvarné a jednoduché filmové prostředky při vlastní tvorbě nebo hře. Pozoruje efekty změn barev, tvarů nebo pohybu a zkouší je uplatnit ve vlastní tvorbě. (2) Využívá výtvarné a filmové prostředky k vyjádření jednoduchého příběhu, nálad nebo situace. Experimentuje s různými technikami a materiály a reflektuje účinek svých rozhodnutí. (3) Kombinuje výtvarné a filmové prostředky cíleně, aby dosáhl konkrétního estetického nebo vyprávěcího efektu. Využívá tvořivou hru k experimentování s různými formami prezentace a vyjadřování. (4) Samostatně experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a integruje je do komplexních projektů nebo tvořivé hry. Uplatňuje získané zkušenosti k plánování a realizaci vlastních tvůrčích záměrů a reflektuje jejich účinek na diváka nebo spolužáky.(5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Kombinace různých výtvarných a filmových prostředků. Využití zkoumaných prostředků ve vlastní tvorbě a hře. Propojení médií: vizuální, pohybové a filmové vyjádření. Samostatnost a kreativita při tvorbě projektů podle vlastního záměru a prožitku.
Recepce a reflexe uměleckého díla				
UAK-VFV-002-ZV5-005 Vyjádří, co prožíval při vnímání výtvarného a audiovizuálního díla.	Pojmenuje jednoduché pocity a dojmy při sledování obrázku, kresby nebo krátkého filmu. Vyjadřuje své prožitky jednoduchou větou, pohybem nebo gestem. (1) Popíše své pocity a dojmy při vnímání výtvarného či audiovizuálního díla jednoduchou větou. Sdílí své dojmy s ostatními a reaguje na dojmy spolužáků. (2) Vyjadřuje komplexnější prožitky, pocity a názory při sledování uměleckého díla. Dokáže porovnat své dojmy s dojmy spolužáků a komentovat rozdíly. (3) Analyzuje své prožitky z výtvarného nebo audiovizuálního díla a slovně je interpretuje s ohledem na obsah a náladu díla. Sdílí a diskutuje své dojmy s ostatními a reflektuje různé pohledy. (4) Formuluje své prožitky a názory z vizuálního či audiovizuálního díla přesně a s odkazem na konkrétní prvky díla. Prezentuje své dojmy a hodnotí je ve vztahu k vlastním vnímání a vnímání ostatních, přičemž respektuje odlišné názory. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Pozorování a naslouchání výtvarným a audiovizuálním projevům. Vyjádření prožitků: slovem, pohybem, gestem, zvukem nebo kresbou. Vyjádření vlastního dojmů a porovnání s jinými díly.
UAK-VFV-002-ZV5-006 Komunikuje o výtvarném či filmovém uměleckém díle s využitím základních oborových pojmů.	Pojmenuje základní vizuální prvky díla (barva, tvar, linie) nebo jednoduché filmové prvky (postava, pohyb). Vyjadřuje jednoduchou reakci na dílo slovem nebo gestem. (1) Popisuje dílo krátkými větami s využitím základních pojmů (barva, tvar, linie, pohyb, postava). Komunikuje své dojmy o díle s ostatními a reaguje na jejich názory. (2) Vyjadřuje své pocity, dojmy a názory na dílo s využitím základních oborových pojmů. Diskutuje o díle se spolužáky a rozlišuje hlavní prvky a detaily díla.(3) Analyzuje a popisuje výtvarné nebo filmové dílo s využitím přesnějších oborových pojmů (kompozice, perspektiva, výraz, tempo, stříh). Komunikuje své názory a porovnává je s názory ostatních, argumentuje svou volbu interpretace. (4) Formuluje své hodnocení díla samostatně, využívá odborné pojmy a vysvětluje jejich význam ve vztahu k dílu. Diskutuje o díle s ostatními, přiměřeně argumentuje a respektuje odlišné názory. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Vyjádření vlastního dojmů, popis prostředků a významu díla. Použití pojmů: základní oborové termíny (barva, tvar, linie, prostor, pohyb, rytmus, scénář, kamera...).
Kulturní povědomí a jednání				

UAK-VFV-003-ZV5-007 Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.	Uvede příklad kulturní události (např. vánoční besídka, výstava ve škole) nebo kulturní instituce (např. knihovna, muzeum) ve svém nejbližším okolí. Popíše jednoduchými slovy, co se při této události děje. (1) Rozpozná různé typy kulturních institucí a událostí v okolí a vyjmenuje alespoň jeden konkrétní příklad. Sdílí s ostatními, co se na dané události nebo v instituci děje. (2) Porovnává různé kulturní události a instituce ve svém okolí a uvádí konkrétní příklady jejich činnosti nebo programu. Komunikuje o tom, co se mu líbí či zaujalo, a proč. (3) Popisuje kulturní události a instituce s využitím základních pojmů (výstava, koncert, divadlo, galerie). Vyjadřuje svůj názor na účast nebo návštěvu a sdílí jej s ostatními. (4) Uvede a charakterizuje kulturní událost nebo instituci ve svém okolí s ohledem na účel a zaměření. Diskutuje o významu kulturních institucí a jejich nabídky a srovnává je s vlastními zkušenostmi a zájmy. (5)	1. - 5.	Centra aktivit Svět v souvislostech	Orientace v kulturním prostředí, význam kulturních akcí a institucí pro region. Osobní zkušenost: návštěva kulturní instituce, zážitek, účast na kulturní akci. Pojmenování a stručný popis kulturních institucí či událostí.
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA	Klíčový obsah, témata (učivo)
Hudební, taneční a dramatická výchova				
Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení				
UAK-HTD-001-ZV5-001 Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.	Účastní se her, jednoduchých cvičení a tvořivých činností a plní základní úkoly podle pokynů. Opakuje jednoduché pohybové a výtvarné činnosti a upevňuje základní dovednosti. (1) Zapojí se do her, cvičení a tvořivých aktivit s větší samostatností a soustředěností. Rozvíjí reprodukční dovednosti a začíná experimentovat s jednoduchými tvůrčími postupy. (2) Uplatňuje získané pohybové, interpretační a výtvarné dovednosti při různých aktivitách a hrách. Rozvíjí své tvůrčí schopnosti a projevuje originalitu při plnění úkolů. (3) Samostatně se zapojuje do komplexnějších her, cvičení a tvořivých činností a kombinuje reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti. Upravuje postupy a řešení podle zkušeností a účelu činnosti. (4) Plně integruje získané reprodukční, interpretační a tvůrčí dovednosti při samostatných i skupinových aktivitách. Rozvíjí a obhajuje vlastní postupy a nápady, reflektuje výsledky své práce i práce ostatních. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Tělesná výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Hudební výchova: zpěv, poslech, hra na nástroje, rytmus, reprodukce, interpretace, experimentování, tvořivost. Taneční výchova: pohybové hry, choreografie, improvizace, koordinace, prostorová orientace, spolupráce. Dramatická výchova: dramatické hry, scénky, improvizace, vyjadřování emocí a postav, spolupráce, tvořivost.
UAK-HTD-001-ZV5-002 Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.	Používá jednoduché hudební, taneční a dramatické prostředky při krátkých samostatných i skupinových aktivitách. Napodobuje rytmus, melodií, pohyb nebo krátký dramatický úsek podle pokynů. (1) Aplikuje jednoduché postupy hudby, tance a dramatických her při společných i samostatných aktivitách. Experimentuje s rytmem, pohybem a jednoduchými dramatickými situacemi při hře nebo vystoupení. (2) Kombinuje hudební, taneční a dramatické prostředky při samostatných i skupinových interpretačních a tvůrčích činnostech. Upravuje jednoduché postupy a prostředky podle svého tvůrčího záměru. (3) Integruje hudební, taneční a dramatické prvky cíleně při společných a individuálních činnostech. Vyjadřuje svůj tvůrčí záměr prostřednictvím kombinace rytmu, pohybu a dramatických prostředků. (4) Samostatně využívá hudbu, tanec a dramatické prostředky k realizaci vlastních interpretačních a tvůrčích projektů. Kombinuje různé prostředky a postupy kreativně a reflektuje jejich účinek na výsledek i spolužáky. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Tělesná výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Hudební výchova: reprodukce a interpretace písní a skladeb; jednoduché hudební improvizace; využití hudby ve skupinových i samostatných činnostech. Taneční výchova: choreografie, improvizace, koordinace a prostorová orientace; propojení pohybu a hudby při samostatné i skupinové práci. Dramatická výchova: dramatické hry, scénky, improvizace, vyjadřování emocí a postav; práce s rolí, hlasem a gesty; propojení samostatné a skupinové tvorby.
UAK-HTD-001-ZV5-003 Zapojuje se do reflexe reprodukčních, tvůrčích a interpretačních činností s porozuměním základním oborovým pojmům.	Vyjadřuje jednoduchou zpětnou vazbu k vlastní reprodukční, tvůrčí nebo interpretační činnosti slovně nebo gestem. Používá základní oborové pojmy (např. barva, tvar, linie, pohyb, rytmus) při popisu své práce. (1) Komentuje vlastní činnosti a činnosti spolužáků, využívá přitom jednoduché oborové pojmy. Rozlišuje, co se mu podařilo a co lze zlepšit, a vyjadřuje to srozumitelně. (2) Analýzuje vlastní reprodukční, tvůrčí a interpretační činnosti s využitím základních oborových pojmů. Formuluje své poznatky o práci své i ostatních a navrhuje jednoduchá zlepšení. (3) Reflektuje vlastní a cizí činnosti s využitím přesnějších oborových pojmů (např. kompozice, perspektiva, dynamika, výraz). Diskutuje o výsledcích činností a navrhuje alternativní postupy nebo úpravy. (4) Samostatně hodnotí reprodukční, tvůrčí a interpretační činnosti s využitím přesných oborových pojmů. Navrhuje a obhajuje vlastní postupy a zlepšení, reflektuje účinek činnosti na sebe i ostatní. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Tělesná výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Hodnocení svého výkonu i výkonu skupiny. Porozumění pojmům: základní hudební (rytmus, tempo, dynamika), taneční (choreografie, improvizace, rytmus) a dramatické (role, scéna, gesto, dramatický výraz). Zapojení samostatně i ve skupině, ve všech třech oblastech – reprodukce, interpretace i tvůrčí činnosti.
Recepce a reflexe uměleckého díla				

UAK-HTD-002-ZV5-004 Rozvíjí a buduje svůj vztah k hudbě pomocí poslechových činností a propojuje svou zkušenost se základními prvky hudební řeči.	Poslouchá jednoduché hudební ukázky a pojmenuje základní zvuky, rytmus nebo melodii. Vyjadřuje svou reakci na hudbu pohybem, gestem nebo jednoduchým komentářem. (1) Rozlišuje základní hudební prvky (tempo, rytmus, dynamiku, melodii) při poslechu jednoduchých skladeb. Propojuje vlastní prožitky z hudby s jednoduchým slovním nebo pohybovým vyjádřením. (2) Analyzuje hudební ukázku a identifikuje základní prvky hudební řeči (rytmické, melodické, dynamické). Vyjadřuje svůj prožitek z hudby slovně, pohybem či jednoduchou improvizací. (3) Propojuje poslech hudby s vlastní zkušeností a reflektuje hudební prvky (tempo, rytmus, melodie, dynamika, výraz). Rozvíjí svůj vztah k hudbě prostřednictvím komentáře, pohybové improvizace či jednoduché interpretace. (4) Samostatně analyzuje hudební ukázku, rozpozná prvky hudební řeči a propojuje je s vlastní zkušeností. Vyjadřuje své pocity a interpretace prostřednictvím slov, pohybu nebo hudebního projevu a reflektuje účinek na sebe i ostatní. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Aktivní vnímání hudby a reflexe vlastních pocitů. Rozpoznávání základních prvků hudby (rytmus, melodie, tempo, dynamika). Propojení vlastních prožitků s hudebními pojmy a jejich využití při interpretaci hudby.
UAK-HTD-002-ZV5-005 Vyjadří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.	Pojmenuje své základní pocity a dojmy při sledování hudebního, divadelního nebo tanečního díla. Vyjadřuje zážitek jednoduchou větou, gestem nebo pohybem. (1) Popíše své pocity a dojmy z hudebního, divadelního nebo tanečního programu jednoduchou větou. Sdílí své zážitky s ostatními a reaguje na dojmy spolužáků. (2) Vyjadřuje komplexnější pocity a názory z hudebního, divadelního nebo tanečního díla. Porovnává své dojmy s dojmy ostatních a dokáže komentovat rozdíly. (3) Analyzuje svůj zážitek z díla a interpretuje ho s ohledem na obsah, náladu a výrazové prostředky. Diskutuje o zážitku s ostatními a reflektuje různé pohledy na dílo. (4) Formuluje svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla přesně a s odkazem na konkrétní prvky díla. Prezentuje zážitek ostatním, přiměřeně argumentuje a respektuje odlišné názory spolužáků. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Tělesná výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Aktivní vnímání a porozumění hudby, tance a divadla. Vyjádření zážitku slovně, kresbou, pohybem nebo jinými tvůrčími prostředky. Využití základních hudebních, tanečních a dramatických pojmů při reflexi díla.
UAK-HTD-002-ZV5-006 Rozliší hudební, taneční a divadelní dílo a orientuje se v prostředcích jejich vyjádření.	Rozpozná základní typ díla (hudební, taneční, divadelní) podle jednoduchých znaků, jako je zvuk, pohyb nebo herecký projev. Vyjmenuje základní prostředky vyjadřování (např. rytmus, pohyb, hlas). (1) Rozlišuje hudební, taneční a divadelní dílo a popíše jeho základní prostředky vyjádření. Pojmenuje základní prvky díla a přiřadí je ke správnému typu umění. (2) Identifikuje specifické prostředky vyjádření díla (např. melodie, dynamika, tempo, choreografie, scénografie, herecký výraz) a přiřadí je ke správnému druhu díla. Porovnává rozdíly mezi díly jednotlivých uměleckých oblastí. (3) Analyzuje hudební, taneční a divadelní dílo s ohledem na prostředky vyjádření a vyjádří svůj názor na jejich účinek. Orientuje se ve vztahu mezi prostředky vyjádření a významem díla. (4) Samostatně rozlišuje hudební, taneční a divadelní dílo a detailně popisuje prostředky vyjádření a jejich funkci. Diskutuje o prostředcích díla a jejich účinku na diváka, srovnává různé interpretace. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Rozlišování hudebních, tanečních a dramatických děl. Orientace v prostředcích: hudební (rytmus, melodie, nástroje), taneční (choreografie, výraz, styl), dramatické (role, scéna, hlas, gesto). Využití znalostí při interpretaci, tvorbě i vyjádření zážitku.
Kulturní povědomí a jednání				
UAK-HTD-003-ZV5-007 Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.	Uvede jednoduchý příklad hudebního, divadelního nebo tanečního projevu, kulturní tradice nebo instituce ve svém okolí (např. školní koncert, divadelní besídka, lidová slavnost). Popíše stručně, co se při dané události děje. (1) Vyjmenuje různé typy kulturních projevů a institucí (hudební, taneční, divadelní) v lokalitě či regionu. Sdílí s ostatními, co se při těchto projevech děje, a vyjádří svůj zájem či zkušenost. (2) Rozlišuje hudební, taneční a divadelní projevy a instituce ve svém okolí či regionu a uvádí příklady jejich programů či činností. Popisuje, co se mu líbilo nebo zaujalo a proč. (3) Popisuje a charakterizuje kulturní projevy, tradice a instituce ve svém okolí nebo regionu s využitím základních pojmů (např. koncert, divadelní představení, taneční vystoupení, festival). Diskutuje o kulturních zkušenostech a porovnává je s vlastními zážitky. (4) Uvede konkrétní příklady hudebních, tanečních a divadelních projevů, kulturních tradic a institucí a charakterizuje jejich význam pro komunitu či region. Analyzuje a porovnává různé kulturní projevy a diskutuje o jejich dopadu a významu. (5)	1. - 5.	Hudební výchova Český jazyk Svět v souvislostech	Poznávání kulturního prostředí (hudební, taneční a dramatické) v okolí a regionu. Propojení zkušenosti z vlastních prožitků, interpretace, reflexe. Orientace v prostředcích a institucích (hudba, tanec, divadlo, kulturní tradice a instituce).

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/y			
Člověk, zdraví a bezpečí (1. stupeň)	Tělesná výchova			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/ CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Tělesná výchova Pojetí a cíle předmětu: Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Na 1. stupni základní školy je zaměřen na rozvoj pohybových dovedností, fyzické zdatnosti a pozitivního vztahu k pohybu jako přirozené součásti zdravého životního stylu. Důraz je kladen na radost z pohybu, všestranný pohybový rozvoj a individuální možnosti každého žáka. Žáci jsou vedeni k osvojení základních pohybových dovedností, k poznávání vlastních pohybových schopností a k jejich postupnému zlepšování. Součástí výuky je také rozvoj sociálních dovedností, spolupráce, dodržování pravidel fair play a odpovědnosti za vlastní zdraví i bezpečnost druhých. Předmět podporuje celkový wellbeing žáků a přispívá k vytváření pozitivního vztahu k aktivnímu trávení volného času. Obsahové vymezení předmětu: Obsah předmětu zahrnuje základní okruhy pohybových činností a péče o zdraví. Pohybové dovednosti – základní gymnastika, atletika, pohybové hry, rytmické a taneční činnosti, základy sportovních her. Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, protahovací a kompenzační cvičení, rozvoj pohyblivosti a koordinace. Pohybové hry a soutěže – rozvoj spolupráce, dodržování pravidel, fair play. Činnosti podporující pohybové učení – vnímání vlastního těla, orientace v prostoru, reakce na podněty. Bezpečnost a ochrana zdraví při pohybu – zásady bezpečného chování, hygiena při pohybových aktivitách. Obsah je přizpůsoben věku a individuálním možnostem žáků a směřuje k jejich postupnému rozvoji. Časové a organizační vymezení: Předmět Tělesná výchova je vyučován 2 hodiny týdně v 1. - 5. ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, případně v přírodě nebo dalších vhodných prostorách. Ve 2. - 3. ročníku je zařazena výuka plavání a ve 3. ročníku může být zařazen lyžařský výcvik. Žáci se má příležitost účastnit se soutěží, závodů a turnajů. Výuka zahrnuje individuální i skupinovou práci, pohybové hry a soutěže, nácvik a procvičování pohybových dovedností, pobyt venku a sezónní aktivity. Důležitou součástí výuky je dodržování bezpečnostních pravidel a přizpůsobení aktivit aktuálním podmínkám i schopnostem žáků. Hodnocení: Na 1. stupni je využíváno slovní hodnocení, které je pojato formativně. Při hodnocení v předmětu Tělesná výchova se zaměřujeme především na individuální pokrok žáka, jeho snahu, aktivní zapojení a vztah k pohybovým činnostem. Důraz není kladen na výkon v porovnání s ostatními, ale na osobní rozvoj každého žáka s ohledem na jeho možnosti. Hodnotíme zejména míru zapojení a aktivitu při pohybových činnostech, snahu o zlepšování vlastních pohybových dovedností a fyzické zdatnosti, zvládnutí základních pohybových dovedností odpovídajících věku žáka, dodržování pravidel her a zásad fair play, spolupráci ve skupině a ohleduplnost vůči ostatním, schopnost reagovat na pokyny a organizaci činností, dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pohybu a vztah k pohybovým aktivitám a ochotu zapojovat se do nich. Součástí hodnocení je také vedení žáků k sebehodnocení, uvědomování si vlastního pokroku a poskytování formativní zpětné vazby, která podporuje motivaci k pravidelnému pohybu a zdravému životnímu stylu. Klíčová kompetence k učení: Plány učení či kritéria práce vytváříme společně se žáky.			
Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví				
CZB-TEV-001-ZV5-001 Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.	Osvojí si základní pohybové dovednosti (chůze, běh, skoky) a použije je při jednoduchých hrách a cvičeních. (1) Uplatní osvojené základní pohybové dovednosti při koordinovaných individuálních a dvojicových hrách a cvičeních. (2) Rozvíjí své pohybové dovednosti a efektivně je uplatní v individuálních a týmových hrách, přizpůsobuje tempo a sílu pohybu. (3) Kombinuje osvojené pohybové dovednosti v složitějších cvičeních a týmových hrách s důrazem na přesnost, rychlost a spolupráci. (4) Aplikuje pohybové dovednosti samostatně i v týmových situacích, přizpůsobuje je pravidlům, strategií a bezpečnosti hry. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Základní pohyby: chůze, běh, skoky, změny směru. Manipulace s míčem a náčiním: hod, chytání, kopání, přihrávky. Překonávání překážek, rovnováha, obratnost. Jednoduché pohybové sestavy a překážkové dráhy. Individuální cvičení a stanoviště. Jednoduché týmové hry a štafety.

CZB-TEV-001-ZV5-002 Tvoří podle zadání, své fantazie, hudebního či rytmického doprovodu varianty jednoduchých pohybových dovedností.	Tvoří jednoduché pohybové vzory podle pokynů učitele a dokáže je provést s rytmem hudby či tleskáním. (1) Kombinuje několik jednoduchých pohybových dovedností a tvoří krátké pohybové sekvence podle zadání nebo hudebního doprovodu. (2) Variuje pohybové dovednosti podle hudby či rytmu a vytváří vlastní krátké pohybové kombinace s využitím fantazie. (3) Samostatně tvoří složitější pohybové sekvence s rytmem hudby nebo vlastním nápadem a dokáže je předvést spolu s kamarády. (4) Kombinuje různé pohybové dovednosti a vytváří originální pohybové variace podle hudebního doprovodu či vlastní fantazie s důrazem na koordinaci a estetiku pohybu. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Pohyb podle hudby a rytmu. Napodobování jednoduchých pohybů. Vytváření krátkých pohybových sestav. Pohybová improvizace. Společné pohybové hry s hudbou.
CZB-TEV-001-ZV5-003 Uplatňuje osvojené postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu náladění, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.	Uplatňuje jednoduché pohybové aktivity tak, aby cítil radost z pohybu a dokázal vydržet krátkodobou námahu. (1) Provádí pravidelné cvičení a hry, které podporují tělesnou zdatnost a přitom udržuje pozitivní náladu a spolupráci s ostatními. (2) Přizpůsobuje tempo a intenzitu pohybových činností svým možnostem, dokáže překonat únavu a vnímat účinek pohybu na dobrou náladu a pohodu. (3) Plánuje a organizuje vlastní pohybové činnosti tak, aby podporovaly zdatnost, zvládal náročnější úkoly a udržoval pozitivní duševní a sociální náladění. (4) Samostatně volí a upravuje pohybové aktivity k rozvoji tělesné zdatnosti, efektivně překonává námahu a obtíže a udržuje pozitivní pohodu a spolupráci ve skupině. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Cvičení pro sílu, rychlost a vytrvalost. Pohyb pro radost a uvolnění. Střídání pohybu a odpočinku. Překonávání únavy při hrách a cvičení.
CZB-TEV-001-ZV5-004 Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci.	Podle pokynů učitele plánuje a provádí jednoduché pohybové činnosti během vyučování nebo přestávek. (1) Rozvrhuje krátké pohybové aktivity během dne a dokáže si vybrat, které cvičení či hru provede nejdříve. (2) Plánuje a organizuje vlastní pohybové činnosti během hodin a volného času s ohledem na čas a dostupné pomůcky. (3) Samostatně sestavuje krátkodobý pohybový plán, zohledňuje intenzitu, náročnost a bezpečnost činností. (4) Vytváří komplexní pohybový režim na týden, plánuje různé druhy pohybových aktivit, sleduje jejich realizaci a přizpůsobuje je svým možnostem a cílům. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Plánování jednoduchých pohybových aktivit. Výběr vhodných her a cvičení. Pohyb během dne a ve volném čase. Příprava a uklád pomůcek. Dodržování pravidel a bezpečnosti při organizaci činností.
CZB-TEV-001-ZV5-005 Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.	Dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti při jednoduchých pohybových činnostech a reaguje na pokyny učitele v nebezpečných situacích. (1) Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při hrách a cvičeních, vyhýbá se rizikovému chování a upozorňuje na nebezpečí. (2) Přizpůsobuje své jednání při pohybových aktivitách zásadám bezpečnosti a hygieny, předchází rizikovým situacím a adekvátně reaguje při jejich vzniku. (3) Samostatně uplatňuje hygienická a bezpečnostní pravidla při složitějších pohybových aktivitách a spolupracuje s ostatními při předcházení nebezpečí. (4) Zodpovědně plánuje a provádí pohybové činnosti s ohledem na bezpečnost a hygienu, předchází rizikům a v případě nebezpečí adekvátně reaguje i ve spolupráci s ostatními. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Základní hygiena při pohybu (oblečení, pitný režim, osobní hygiena). Bezpečné chování při cvičení a hrách. Pravidla bezpečnosti v tělocvičně i venku. Předcházení úrazům a rizikovým situacím. Reakce na nebezpečí a přivolání pomoci.
Činnosti podporující pohybové učení				

CZB-TEV-002-ZV5-006 Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost.	Reaguje na jednoduché pokyny a povely učitele a provádí základní individuální pohybové úkoly. (1) Plní pokyny a povely při individuálních a dvojicových cvičeních a dokáže spolupracovat s partnerem. (2) Provádí pohybové úkoly podle různých signálů a pokynů a aktivně se zapojuje do týmových činností. (3) Samostatně reaguje na složitější pokyny a povely, kombinuje je a koordinuje své pohyby s ostatními při týmových hrách. (4) Efektivně interpretuje a plní různé pokyny, povely a signály při individuálních i týmových činnostech a přizpůsobuje své akce situaci a spoluhráčům. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Základní tělocvičkové povely a signály. Reakce na slovní a zvukové pokyny. Pohyb podle pokynů učitele. Spolupráce při týmových činnostech podle domluvených signálů.
CZB-TEV-002-ZV5-007 Dodržuje základní pravidla jednoduchých her a soutěží, adekvátně reaguje na zjevné přestupky.	Dodržuje základní pravidla jednoduchých her a reaguje na přerušení hry podle pokynu učitele. (1) Uplatňuje pravidla jednoduchých her a soutěží a upozorní na zjevné porušení pravidel spoluhráčů. (2) Dodržuje pravidla her a soutěží, respektuje spoluhráče a adekvátně reaguje na zjevné přestupky. (3) Samostatně uplatňuje pravidla složitějších her a soutěží a pomáhá předcházet konfliktům při porušení pravidel. (4) Respektuje pravidla her a soutěží, aktivně řeší zjevné přestupky a spolupracuje při udržení fair play ve skupině. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Základní pravidla jednoduchých her a soutěží. Respektování spoluhráčů a soupeřů. Reakce na porušení pravidel a zjevné přestupky. Dodržování fair play při hrách a soutěžích.
CZB-TEV-002-ZV5-008 Měří pohybové výkony a na základě pokynů učitele či porovnání výkonů s předchozími na ně adekvátně reaguje.	Zaznamenává své jednoduché pohybové výkony podle pokynu učitele a porovná je s předchozími pokusy. (1) Měří své pohybové výkony při jednoduchých cvičeních a upravuje je podle pokynů učitele. (2) Porovnává své aktuální pohybové výkony s předchozími a adekvátně mění tempo, sílu nebo techniku pohybu. (3) Sleduje své pohybové výkony i výkon spoluhráčů a přizpůsobuje své akce, aby dosáhl lepší efektivity a koordinace. (4) Samostatně měří a analyzuje své pohybové výkony, porovnává je s minulými výsledky a plánuje zlepšení své výkonnosti. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Měření jednoduchých pohybových výkonů (čas, počet opakování, vzdálenost). Porovnávání aktuálních výkonů s předchozími. Úprava tempa, síly nebo techniky podle výsledků. Jednoduché zpětné hodnocení vlastního výkonu.
CZB-TEV-002-ZV5-009 Při pohybových činnostech jedná v duchu fair play, respektuje pohybové dovednosti, předpoklady a zájmy ostatních.	Respektuje spoluhráče při hrách a cvičeních a dodržuje jednoduchá pravidla fair play. (1) Uplatňuje zásady fair play při hrách a cvičeních a bere ohled na schopnosti a zájmy ostatních. (2) Dodržuje principy fair play, respektuje individuální pohybové dovednosti spoluhráčů a spolupracuje při týmových činnostech. (3) Samostatně podporuje fair play ve hrách a soutěžích a aktivně respektuje rozdílné schopnosti a zájmy ostatních. (4) Při všech pohybových činnostech jedná zodpovědně v duchu fair play, respektuje předpoklady a zájmy ostatních a pomáhá udržovat spravedlivou hru. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Zásady fair play při hrách a cvičeních. Respektování schopností a zájmů spoluhráčů. Spolupráce ve skupině a týmových aktivitách. Dodržování pravidel a spravedlivé chování během soutěží.
CZB-TEV-002-ZV5-010 Spolupracuje při organizaci pohybových činností ve známých prostorech určených pro realizaci tělesné výchovy.	Spolupracuje při jednoduché organizaci pohybových činností ve třídě nebo tělocvičně podle pokynů učitele. (1) Podílí se na přípravě a úklidu pomůcek a spolupracuje při organizaci pohybových her ve známých prostorech. (2) Spolupracuje při rozdělení rolí, pomůcek a prostoru při pohybových činnostech v tělocvičně nebo venku. (3) Samostatně se zapojuje do organizace pohybových činností, pomáhá s přípravou stanovišť a dodržuje domluvená pravidla ve známých prostorech. (4) Aktivně spoluorganizuje pohybové činnosti ve známých prostorech, navrhuje zlepšení organizace a přispívá k plynulému a bezpečnému průběhu činnosti. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Příprava a úklid pomůcek pro pohybové aktivity. Rozdělení rolí a organizace činností ve známých prostorech (tělocvična, hřiště). Spolupráce při stanovištích a hrách. Dodržování pravidel bezpečnosti a pořádku během činnosti.
Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova				
CZB-TEV-003-ZV5-011 Uplatňuje (s pomocí učitele) speciální kompenzační, korektivní či jinak rozvíjecí cvičení a aplikované pohybové aktivity s ohledem na své možnosti, koriguje techniku jejich provedení.	Provádí jednoduchá kompenzační a protahovací cvičení podle pokynů učitele a snaží se dodržet základní správnou polohu těla. (1) Uplatňuje základní kompenzační a korektivní cvičení s dopomocí učitele a opravuje techniku provedení podle upozornění. (2) Provádí kompenzační a korektivní cvičení s ohledem na své možnosti a vědomě koriguje techniku pohybu podle zpětné vazby učitele. (3) Samostatně zařazuje kompenzační a rozvíjecí cvičení do pohybových činností a upravuje techniku provedení pro zvýšení účinnosti a bezpečnosti. (4) Vědomě využívá kompenzační, korektivní a rozvíjecí cvičení podle svých potřeb, samostatně koriguje techniku jejich provedení a vysvětlí jejich význam pro zdraví. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Kompenzační a korektivní cvičení pro držení těla a pohybové návyky. Protahovací a posilovací cviky. Aplikace cvičení ve skupinových i individuálních aktivitách. Korekce techniky pohybu podle pokynů učitele.
CZB-TEV-003-ZV5-012 Usiluje o zlepšení svých pohybových schopností a dovedností v souladu se svými možnostmi a potřebami.	Snaží se zlepšovat své základní pohybové schopnosti pravidelným zapojením do pohybových her a cvičení. (1) Usiluje o zlepšení pohybových schopností opakovaným prováděním cvičení a přijímá jednoduchou zpětnou vazbu. (2) Cíleně rozvíjí své pohybové schopnosti, sleduje vlastní pokrok a upravuje provedení cvičení podle svých možností. (3) Samostatně pracuje na zlepšení pohybových schopností a dovedností, stanovuje si dílčí cíle a vyhodnocuje svůj pokrok. (4) Systematicky rozvíjí své pohybové schopnosti a dovednosti, přizpůsobuje trénink svým potřebám a dokáže popsat dosažené zlepšení. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Cvičení pro rozvoj síly, vytrvalosti, rychlosti a obratnosti. Opakování a procvičování osvojených pohybových dovedností. Samostatná práce na zlepšení vlastních výkonů. Pozorování a hodnocení vlastního pokroku. Přizpůsobení cvičení individuálním možnostem a potřebám.
CZB-TEV-003-ZV5-013 Uplatňuje dovednosti relevantní pro své zapojení do širokého spektra aplikovaných pohybových aktivit odpovídajících aktuálnímu zdravotnímu stavu.	Zapojí se do jednoduchých aplikovaných pohybových aktivit odpovídajících svému zdravotnímu stavu a dodržuje pokyny učitele. (1) Uplatňuje základní pohybové dovednosti při různých pohybových aktivitách upravených podle svého zdravotního stavu. (2) Voli a provádí pohybové aktivity s ohledem na své zdravotní možnosti a přizpůsobuje intenzitu a provedení pohybu. (3) Samostatně uplatňuje vhodné pohybové dovednosti v různorodých aktivitách a respektuje omezení vyplývající ze zdravotního stavu. (4) Efektivně využívá své pohybové dovednosti v širokém spektru aplikovaných pohybových aktivit, přizpůsobuje je aktuálnímu zdravotnímu stavu a dbá na bezpečnost. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Výběr vhodných pohybových aktivit podle zdravotního stavu. Aplikace osvojených pohybových dovedností v různých činnostech (hry, cvičení, sportovní aktivity). Přizpůsobení intenzity, tempa a techniky pohybu individuálním možnostem. Rozvoj tělesné zdatnosti bezpečnou formou. Spolupráce a zapojení do aktivit s ohledem na vlastní schopnosti.
CZB-TEV-003-ZV5-014 Zapojuje se do pohybových činností spolu s ostatními žáky, s ohledem na úroveň svých dovedností, svých zájmů a na různé sociální role.	Zapojí se do společných pohybových her, respektuje spoluhráče a přijímá jednoduchou roli ve skupině. (1) Spolupracuje při pohybových činnostech ve skupině, zohledňuje své dovednosti a zájmy a plní přidělenou roli. (2) Aktivně se zapojuje do skupinových pohybových aktivit, přizpůsobuje své jednání své úrovni dovedností a respektuje různé role ve skupině. (3) Samostatně volí vhodnou roli ve skupinových pohybových činnostech, spolupracuje s ostatními a podporuje pozitivní klima ve skupině. (4) Zodpovědně se zapojuje do pohybových činností s ostatními, přizpůsobuje svou roli svým dovednostem a zájmům a respektuje rozdílné sociální role ve skupině. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Spolupráce při skupinových a týmových pohybových aktivitách. Výběr vhodné role ve skupině podle svých dovedností a zájmů. Respektování rozdílných schopností a rolí spoluhráčů. Týmové hry, soutěže a společné cvičení. Rozvoj sociálních dovedností při pohybových činnostech.
CZB-TEV-003-ZV5-015 Uvádí na základě znalosti svého aktuálního zdravotního stavu nevhodná cvičení a pohybové činnosti i důvody, proč by se jich neměl účastnit.	Dokáže podle pokynů učitele označit jednoduchá cvičení, která by pro něj mohla být nevhodná. (1) Uvede příklady pohybových činností, kterých by se měl vyvarovat, a stručně vysvětlí proč. (2) Na základě znalosti svého zdravotního stavu identifikuje nevhodná cvičení a popíše důvody, proč je nemá provádět. (3) Samostatně rozlišuje vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a zdůvodní své rozhodnutí. (4) Vědomě posuzuje pohybové aktivity podle svého zdravotního stavu, identifikuje nevhodná cvičení a zdůvodní, proč se jich nemá účastnit, a navrhuje alternativy. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Sebehodnocení aktuálního zdravotního stavu. Identifikace nevhodných pohybových činností a cvičení. Vysvětlení důvodů, proč se určitých činností nemá účastnit. Navrhování vhodných alternativních aktivit přizpůsobených možnostem žáka. Bezpečné a zdraví podporující provádění pohybových aktivit.

CZB-TEV-003-ZV5-016 Využívá doporučené a dostupné upravené didaktické a sportovní pomůcky přizpůsobené pro jeho optimální zapojení do pohybových činností.	Používá s pomocí učitele jednoduché pomůcky přizpůsobené jeho schopnostem a zapojuje se do pohybových činností. (1) Využívá doporučené pomůcky při cvičeních a hrách a řídí se pokyny učitele k jejich bezpečnému používání. (2) Samostatně používá upravené didaktické a sportovní pomůcky a přizpůsobuje jejich využití svým možnostem. (3) Aktivně využívá dostupné pomůcky pro optimální zapojení do pohybových činností a doporučuje vhodné úpravy pro efektivní cvičení. (4) Samostatně a efektivně používá upravené pomůcky, optimalizuje jejich využití pro své zapojení do pohybových činností a podporuje spolužáky. (5)	1. - 5.	Tělesná výchova	Používání upravených a dostupných didaktických a sportovních pomůcek. Přizpůsobení pomůcek vlastním schopnostem a možnostem. Bezpečné a efektivní zapojení do pohybových činností s pomůckami. Rozmanité aktivity s využitím míčů, kuželů, švihadla a dalších pomůcek. Spolupráce při používání pomůcek ve skupině.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/y			
Člověk, jeho osobnost a svět práce (1. stupeň)	Osobnostní a sociální výchova Polytechnická výchova a praktické činnosti			
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Osobnostní a sociální výchova Pojetí a cíle předmětu: Osobnostní a sociální výchova je na naší škole zaměřena na sebepoznání, rozvoj sociálních dovedností a pochopení hodnoty lidské práce. Je postavena na prožitkovém učení, sebereflexi a praktických činnostech. Klade důraz na bezpečné klima, kde žák objevuje svou jedinečnost, učí se rozumět svým emocím a hledá své místo v kolektivu i v budoucím světě dospělých. Cílem předmětu je pomoci žákovi rozpoznat vlastní silné stránky, schopnosti i limity. Rozvíjet schopnost pojmenovat emoce, ovládat své chování a pěstovat empatii vůči druhým. Učit efektivní komunikaci, předcházení konfliktům a zásadám týmové spolupráce. Formovat postoje úcty k lidem, respektu k odlišnostem a přijetí odpovědnosti za svá rozhodnutí. Vytvořit pozitivní vztah k práci jako k prostředku seberealizace a pochopit význam různých profesí pro společnost. Motivovat k odpovědnému přístupu k vlastnímu vzdělávání a budoucí volbě povolání. Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, přičemž se zaměřuje na rozvoj sociální a personální gramotnosti a pracovních dovedností. Integruje vybrané části klíčových kompetencí a rozvíjí průřezová témata. Časové a organizační vymezení: Předmět Osobnostní a sociální výchova je vyučován 1 hodinu týdně v 1. až 5. ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, případně na školní zahradě. Zařazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů. Hodnocení: V 1. až 5. ročníku využíváme slovní hodnocení, které je pojato formativně a vede žáky k postupnému sebehodnocení. Ve 4. až 5. ročníku výsledky vzdělávání navíc vyjadřujeme procenty, která odrážejí míru osvojení sociálních a pracovních dovedností. Hodnocení probíhá průběžně s výraznou motivační funkcí, přičemž chyba je vnímána jako příležitost k nápravě a osobnímu růstu. Důraz klademe na to, aby žáci uměli nejen teoreticky znát pravidla slušného chování, ale aktivně je využívat při řešení reálných situací a konfliktů v každodenním životě třídy. Kriticky přemýšlet o svém jednání, rozpoznat své silné stránky i limity a hledat cesty k vlastnímu zlepšení. Aktivně a konstruktivně se zapojoovat do skupinové práce, přijímat různé role v týmu a respektovat názory ostatních. Jasně formulovat své potřeby a pocity, kultivovaně prezentovat výsledky své práce a naslouchat druhým s empatií. Plánovat si pracovní kroky, dotahovat úkoly do konce a dbát na bezpečnost i kvalitu výsledku. Výchovné a vzdělávací strategie:			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/ CA (název)	Klíčový obsah, témata (učivo)
Osobnostní rozvoj				
CSP-OSV-001-ZV5-001 Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.	Pojmenuje jednu věc, která mu ve škole jde, a jednu, kterou se chce naučit. Vyjádří, co ho dělá šťastným a co ho naopak rozesmutní, a uvědomí si, že každý to může mít jinak. (1) Vybere ze seznamu přidávaných jmen tři vlastnosti, které ho nejlépe vystihují. Odhadne před začátkem jednoduchého úkolu, zda ho zvládne sám, nebo bude potřebovat pomoc, a svůj odhad po dokončení ověří. (2) Rozliší vnější znaky od vnitřních vlastností při popisu sebe sama. Uvede příklad situace, kdy mu jeho konkrétní vlastnost pomohla, nebo naopak zkomplikovala práci. (3) Identifikuje své silné stránky a navrhne, jak je může využít pro pomoc spolužákům. Rozpozná u sebe projev vlastnosti, kterou by chtěl změnit, a vyzkouší jeden způsob, jak to omezit. (4) Zvolí si při skupinové práci takovou roli, která odpovídá jeho osobnostním předpokladům a silným stránkám. Zdůvodní své rozhodnutí v modelové situaci (např. výběr kroužku, na základě znalosti své povahy. (5)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Moje jméno, moje rodina, moje záliby (co mě baví). Základní emoce (radost, smutek, vztek, strach). Co už umím sám (sebeobsluha) Pojmenuje tři činnosti, ve kterých se cítí dobře a které mu jdou (např. kreslení, běhání, stavění stavebnice). Identifikuje svou aktuální emoci pomocí barevné karty nebo "emočního teploměru". 2. Podobnost a odlišnost mezi lidmi (v čem jsme stejní a v čem jiní). Moje vlastnosti (trpělivost, upovídanost, ochota pomoci). Respekt k odlišným dovednostem druhých. Vybere z nabízeného seznamu vlastností ty, které ho nejlépe vystihují, a uvede příklad situace, kdy se tak projevilo (např. „pomohl jsem kamarádovi s úkolem“). Vyjádří ocenění spolužákoví za dovednost, kterou sám neovládá. 3. Silné a slabé stránky (v čem vynikám, co mi dává zabrat). Sebeúcta a vnitřní monolog. Chyba jako příležitost k učení. Sestaví svou "mapu silných stránek" a vysvětlí, jak mu tyto vlastnosti pomáhají při práci ve škole. Pojmenuje jednu dovednost, ve které se chce zlepšit, a navrhne první krok, jak toho dosáhnout. 4. Osobnostní typy v týmu (vůdce, organizátor, pomocník, tvořivec). Práce s trémou a napětím. Vliv mých vlastností na vztahy s ostatními. Zvolí si v rámci skupinové práce roli, která odpovídá jeho silným stránkám (např. „jsem pečlivý, budu zapisovat“). Uplatňuje jednoduchou techniku zkliďnění (např. hluboký nádech), když rozpozná, že jeho vlastnost (např. horkokrevnost) začíná negativně ovlivňovat jednání. 5. Hodnoty a postoje (co je pro mě v životě důležité). Sebepoznání jako nástroj pro budoucí volbu povolání/studia. Zpětná vazba (jak mě vidí ostatní a jak se vidím já). Zhodnotí soulad mezi svým sebeobrazem a zpětnou vazbou od spolužáků/učitele a vysvětlí případné rozdíly. Vytvoří projekt "Můj profil", kde propojí své silné stránky a hodnoty s představou o svém budoucím působení v kolektivu či společnosti.

CSP-OSV-001-ZV5-002 Všimá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.	Pojmenuje svůj aktuální pocit (např. je mi do pláče, mám vztek, bojím se) s využitím karet emocí nebo smajlíků. Vyhledá pomoc učitele nebo dozoru, pokud se cítí úzkostně nebo si neví rady v nové situaci. (1) Rozpozná na sobě tělesné projevy strachu nebo trémy (např. bušení srdce, bolení břicha, pocení rukou). Použije jednoduchou dechovou techniku (např. "nádech do bříška a pomalý výdech"), když se potřebuje zklidnit po běhání nebo rozrušení. (2) Vyjmenuje konkrétní situace, které v něm vyvolávají napětí (stresory), např. písemka, hádka s kamarádem, prohra ve hře. Zvolí vědomě činnost, která mu pomáhá odpočívat a zlepšit náladu (např. kreslení, mazlení se zvířetem, poslech hudby). (3) Naplňuje si přípravu do školy nebo plnění úkolů tak, aby předešel stresu z časové tísně ("na poslední chvíli"). Rozliší běžnou trému, kterou zvládne sám, od situace, která ho dlouhodobě trápí, a svěřil se s ní důvěryhodné osobě (rodič, učitel, výchovný poradce). (4) Rozpozná varovné signály přetížení (např. nespavost, podrážděnost, nechut' k jídlu) a navrhne kroky k obnovení rovnováhy (duševní hygiena). Aplikuje aktivní strategie pro zvládání zátěže (sport, pobyt v přírodě, sdílení problémů) a odmítne unikové strategie (např. přejídání, nadměrné hraní her). (5)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk Člověk a jeho svět	1. Emoce a tělo (bušení srdce, stažené hrdlo, "motýli v břiše"). Příjemné a nepříjemné situace. Důvěryhodná osoba (komu můžu věřit). Popíše, co cítí v těle, když má z něčeho strach nebo velkou radost. Ukáže na obrázku nebo vymenuje alespoň dvě osoby ve škole, za kterými může jít, když se cítí smutný nebo ohrožený. 2. Jednoduché zklidňující techniky (dechové cvičení "přičichnutí ke květině – sfouknutí svíčky"). Rozpoznání situací, které mi způsobují nepohodu. Význam slova "STOP". Předvede jednoduché dechové cvičení pro zklidnění v situaci, kdy se cítí rozložený nebo nervózní. Vysvětlí, jak včasné použití slova "STOP" může předejít hádce nebo nepříjemné situaci. 3. Tréma a jak s ní pracovat (před zkoušením, vystoupením). Časový tlak (proč věci nenechávat na poslední chvíli). Dobré a špatné způsoby řešení stresu. Navrhne jeden konkrétní způsob, jak se připravit na situaci, ze které má trému (např. nácvik mluvení před zrcadlem). Rozliší mezi zdravým (procházka, rozhovor) a nezdravým (uzavření se do sebe, agrese) způsobem reagování na stres. 4. Stresory (co mě stresuje – škola, vztahy, kroužky). Progresivní svalová relaxace (základy). Linka bezpečí a krizová pomoc (anonymní pomoc). Identifikuje své nejčastější stresory a navrhne pro jeden z nich preventivní opatření (např. příprava aktovky večer). Zná telefonní číslo na Linku bezpečí a vysvětlí, v jakých situacích je vhodné se na ni obrátit. 5. Pozitivní vnitřní monolog ("Zvládnou to"). Vztah mezi spánkem, stravou a odolností vůči stresu. Pomoc kamarádovi v nouzi (jak být oporou). Vytvoří si osobní "balíček první pomoci proti stresu" (seznam činností a myšlenek, které mu pomáhají v náročné situaci). Uplatňuje techniku pozitivního vnitřního monologu při řešení náročného školního úkolu a zhodnotí její vliv na svůj výkon.
Sociální a etický rozvoj				
CSP-OSV-002-ZV5-003 Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.	Spolupracuje se spolužákem ve dvojici na jednoduchém úkolu (např. stavba z kostek, uklád hraček) bez zbytečných konfliktů. Řekne, co při společné práci dělal on a co dělal jeho kamarád. (1) Dodržuje při práci ve skupině základní pravidla slušné komunikace (neskáče do řeči, vyslechne názor druhého). Oceňuje konkrétní pomoc spolužáka (poděkuje a řekne, s čím mu druhý pomohl). (2) Přijme a plní přidělenou roli ve skupině (např. zapisovatel, mluvčí, hospodář s pomůckami), aby skupina dosáhla cíle. Pojmenuje jednu svou silnou stránku, kterou přispěl ke splnění skupinového úkolu (např. "umím hezky kreslit, tak jsem udělal obrázek"). (3) Navrhne ve skupině možný postup řešení úkolu a dohodne se s ostatními na spravedlivém rozdělení práce. Rozpozná situaci, kdy se skupině nedaří spolupracovat, a pokusí se navrhnout řešení (např. "přesťahneme se hádat a hlasujeme"). (4) Poskytne spolužákům po skončení práce konstruktivní zpětnou vazbu (řekne, co se jim povedlo a co by mohli zlepšit) a dokáže ji od nich i přijmout. Vyhodnotí přínos jednotlivých členů týmu pro výsledný produkt a objektivně zhodnotí, zda byl jeho vlastní podíl na práci dostatečný. (5)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Pravidla společné práce (střídání se, naslouchání). Moje místo v kruhu/třídě. Sdílení pomůcek. Zapojí se do společné aktivity (např. stavba hradu z kostek, kruhová hra) a dodrží domluvené pravidlo "mluví jen jeden". Pojmenuje jednu věc, kterou při společné práci udělal on sám a jednu, kterou udělal kamarád. 2. Rozdělení jednoduchých úkolů (ty kreslíš, já stříhám). Pozitivní povzbuzení druhého. Řešení drobných neshod při práci. Navrhne ve dvojici, jak si rozdělit práci na společném úkolu, aby byli hotovi včas. Uvede konkrétní příklad, jak mu pomoc spolužáka usnadnila splnění zadané práce. 3. Různorodost dovedností v týmu (kdo je rychlý, kdo je pečlivý, kdo má nápady). Společná zodpovědnost za výsledek. Základy konstruktivní zpětné vazby. Identifikuje u sebe i u spolužáků v týmu jednu silnou stránku, která pomohla k úspěchu skupiny (např. "Petr dobře počítal, já jsem hezky psal"). Uplatňuje v interakci větu "Líbí se mi, jak jsi...", aby ocenil přínos druhého. 4. Aktivní naslouchání a doplňování nápadů. Vyjednávání a kompromis. Role koordinátora/mluvčího skupiny. Přizpůsobí své jednání potřebám skupiny (např. ustoupí ze svého návrhu ve prospěch lepšího řešení většiny). Zhodnotí vlastní zapojení do skupinového úkolu a vysvětlí, jak jeho konkrétní činnost ovlivnila celkový výsledek. 5. Synergie (víc hlav víc ví). Reflexe procesu spolupráce (co nám šlo a co nás brzdilo). Přijímání a dávání konstruktivní kritiky. Analyzuje po skončení projektu proces spolupráce a navrhne konkrétní zlepšení pro příští společnou činnost (např. "příště si musíme lépe hlídat čas"). Objasní na konkrétním příkladu, proč by výsledek společné práce byl horší, kdyby na něm pracoval každý sám.

CSP-OSV-002-ZV5-004 Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.	Pojmenuje na základě obrázků nebo výrazů ve tváři základní emoce (radost, smutek, hněv, strach). Předvede, jak vypadá a jak se chová jeho tělo, když má velkou radost nebo když se zlobí. (1) Určí v jednoduchém příběhu, jak se asi cítí hlavní postava (např. "je smutná, protože ztratila hračku"). Popíše vlastní situaci z nedávné doby, kdy cítil silnou emoci, a řekne, co ji vyvolalo (např. "bál jsem se bouřky"). (2) Rozpozná podle chování spolužáka, že se mu něco nelíbí nebo je smutný, a navrhne způsob, jak ho potěšit nebo mu pomoci. Rozliší, co v danou chvíli potřebuje on sám (např. klid na práci) a co potřebuje jeho spolužák (např. pomoc s úkolem), a pokusí se najít kompromis. (3) Uplatní jednoduchou techniku pro zklidnění (např. počítání do deseti, hluboký nádech), pokud cítí nástup vzteku nebo trémy. Vysvětlí na příkladu, jak může jeho nešetrné slovo nebo chování (např. posmívání) ublížit druhému, i když to tak nemyslel. (4) Odhadne reakci druhých lidí na své plánované jednání (např. "když to řeknu takhle, asi se urazí") a podle toho své chování upraví. Zhodnotí zpětně konfliktní situaci a popíše, jaké emoce a nenaplněné potřeby (jeho i druhé strany) k hádce vedly. (5)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk	1. Základní emoce: radost, smutek, strach, hněv. Výrazy tváře a řeč těla (jak vypadá někdo, kdo je smutný). Potřeba bezpečí a sounáležitosti (chci se cítit dobře). <i>Přihadí</i> správný název emoce k obrázku obličeje nebo k situaci (např. „mám radost, protože si se mnou hraji“). Všimne si, když je spolužák smutný, a zkouší mu nabídnout drobnou pomoc nebo útěchu (např. podání hračky). 2. Rozšířená škála emocí: překvapení, odpor, únava, nadšení. Příčiny emocí (proč se tak cítím?). Potřeba uznání a pozornosti. Pojmenuje příčinu své emoce v konkrétní situaci (např. „jsem rozzlobený, protože mi někdo vzal tužku bez dovolení“). Odhadne pocity druhého na základě jeho chování a zeptá se ho, jak se cítí. 3. Rozdíli mezi pocitem a potřebou (např. vztek vs. potřeba klidu). Respektování osobního prostoru druhých. Základy empatického naslouchání. Identifikuje u sebe skrytou potřebu v emočně vyjitě chvíli (např. „křičím, protože potřebuji být slyšet“). Zohlední potřebu druhého ve svém jednání (např. přestane hloučet, když vidí, že spolužák potřebuje klid na práci). 4. Směšené pocity (můžu mít radost i strach zároveň). Vliv mých emocí na ostatní (emoční náklaza). Vyjádření pochopení ("Chápu, že tě to mrzí..."). Popíše situaci, ve které zažil více emocí najednou, a vysvětlí, jak se s nimi snaží pracovat. Uplatňuje vnímavost k emocím druhých při řešení neshody ve skupině tím, že pojmenuje emoci druhého (např. „vidím, že jsi teď smutná, můžu pro tebe něco udělat?“). 5. Empatie vs. sympatie. Respekt k odlišnému prožívání (každý vnímá stejnou věc jinak). Odpovědnost za vlastní emoční projevy. Analyzuje modelový konflikt z pohledu obou zúčastněných a pojmenuje emoce a nenaplněné potřeby každého z nich. Navrhne řešení situace, které bere v úvahu pocity a potřeby všech zúčastněných (hledání kompromisu založeného na vnímavosti).
Kariérový rozvoj				
CSP-OSV-003-ZV5-005 Rozpoznává různé druhy profesí ve svém blízkém okolí a sdílí zkušenosti se zapojením do pracovních činností ve svém domácím prostředí.	Pojmenuje povolání svých rodičů a lidí, které denně potkává ve škole. Popíše jednu konkrétní činnost, kterou doma pravidelně pomáhá rodičům. (1.) Přihadí k vybraným řemeslům a profesím typické nástroje a pracovní pomůcky. Vyjmenuje tři domácí práce, které zvládne udělat úplně sám bez pomoci a kontroly dospělého. (2.) Rozliší profese, jejichž výsledkem je hmatatelný výrobek, od profesí, které poskytují služby. Zhodnotí svou účast na chodu domácnosti a uvede, jakou novou povinnost by mohl v rámci rodiny převzít. (3.) Vysvětlí na konkrétním příkladu, jak na sebe různé profese navazují a proč je důležitá spolupráce mezi lidmi. Sestaví seznam svých týdenních povinností a vyhodnotí, zda se mu daří je plnit včas. (4.) Vyhledá informace o povolání, které by ho v budoucnu zajímalo, a zjistí, jaké dovednosti nebo vzdělání jsou pro jeho vykonávání potřeba. Navrhne spravedlivé rozdělení domácích prací pro fiktivní rodinu (nebo skupinu na škole v přírodě) tak, aby se nikdo necítil přetížený, a svůj návrh zdůvodní. (5.)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk Člověk a jeho svět	1. Profese, které potkávám (učitel, kuchař, řidič, popelář). Pracovní nástroje typické pro dané povolání. Moje drobné úkoly doma (úklid hraček, krmení zvířete). Pojmenuje profese lidí, které potkává ve škole a cestou do ní, a přiřadí k nim jeden nástroj, který používají. Vyjádří (slovem nebo kresbou), jakou pravidelnou činnost pomáhá doma. 2. Povolání mých rodičů a příbuzných. Význam práce pro fungování rodiny. Sebeobsluha a péče o své věci (příprava aktovky, pořádek v lavici). Stručně popíše, co je naplní práce jeho rodičů nebo jiných blízkých osob. Zhodnotí, které domácí práce zvládne zcela samostatně a kde ještě potřebuje pomoc dospělého. 3. Profese v oblasti služeb (pošta, obchod, policie, lékař). Společná práce v domácnosti (plánování úklidu, příprava svačiny). Rozdíli mezi prací a koníčkem. Identifikuje profese v obci, které jsou nezbytné pro zajištění základních potřeb občanů (např. pekař, opravář). Sdílí zkušenost s prací, na které se doma podílelo více lidí najednou (např. pečení, práce na zahradě), a vysvětlí výhodu této spolupráce. 4. Charakteristika různých profesí (duševní vs. fyzická práce, práce venku vs. v kanceláři). Rozdělení domácích povinností mezi členy rodiny. Práce jako zdroj příjmu. Porovná dvě odlišná povolání z hlediska pracovního prostředí a potřebných dovedností. Navrhne spravedlivé rozdělení domácích prací pro modelovou situaci a zdůvodní svůj návrh. 5. Tradiční a moderní profese (digitální profese). Hodnota dobrovolnictví a neplacené práce (péče o blízké). Plánování času pro práci a odpočinek. Analyzuje profesi, která ho zajímá, a zjistí, jaké vzdělání nebo dovednosti jsou pro ni potřeba. Vysvětlí na konkrétním příkladu, proč je důležité, aby se každý člen domácnosti zapojoval do pracovních činností pro společné blaho.

CSP-OSV-003-ZV5-006 Navrhuje a zkouší realizovat svůj rozvoj ve vybrané oblasti svých zájmů.	Představí spolužákům jednu činnost (koniček), kterou dělá ve volném čase nejraději, a přinese ukázat pomůcku nebo výtvor, který s ní souvisí. Pojmenuje jednu věc, která mu v této činnosti jde dobře (např. "umím rychle běhat", "hezky kreslím stromy"). (1.) Vybere si v rámci svého zájmu (sport, hudba, tvoření) jednu konkrétní dovednost, kterou ještě neumí, ale chtěl by se ji naučit (např. udělat kotrmelec, zahrát stupnici, vystřihnout vložku). Popíše, kdo nebo co mu může pomoci se v této dovednosti zlepšit (rodič, trenér, kroužek, kniha). (2.) Vyhledá (s dopomocí) jednoduchý návod nebo postup (video, kniha, rada odborníka), jak dosáhnout vytčeného cíle. Vyzkouší podle nalezeného návodu vytvořit výrobek nebo provést cvik a srovná svůj výsledek s předlohou. (3.) Sestaví jednoduchý plán na jeden týden (např. "budu trénovat 10 minut každý den") pro rozvoj vybrané dovednosti. Zaznamená plnění svého plánu do tabulky nebo deníku a na konci týdne vyhodnotí, zda se mu podařilo plán dodržet. (4.) Prezентuje před třídou výsledek svého snažení v oblasti zájmů (např. hotový model, naučená skladba, sportovní výkon) a popíše kroky, které k úspěchu vedly. Identifikuje překážku, na kterou při svém rozvoji narazil (např. nedostatek času, nechut', nezdar), a vysvětlí, jak ji překonal nebo co by přístě udělal jinak. (5.)	1. - 5. ročník	Osobnostní a sociální výchova Český jazyk Umění a kultura Tělesná výchova Člověk a jeho svět	1. Moje záliby a volný čas. První krůčky v nové činnosti. Radost z objevování. Vybere si jednu činnost, která ho zajímá (např. kreslení, stavění z lega, sport), a popíše, co by se v ní chtěl naučit nového. Předvede spolužákům výsledek své krátké snahy v této oblasti (např. ukáže obrázek nebo postavený model). 2. Stanovení jednoduchého cíle. Trpělivost při učení se novým věcem. Kdo mi může poradit (učitel, rodič, kamarád). Určí si jeden konkrétní úkol ve svém zájmu (např. "naučím se skákat přes švihadlo pozpátku") a vyzkouší si ho v průběhu týdne procvičovat. Pojmenuje, co mu při procvičování šlo a co pro něj bylo těžké. 3. Postup (krok za krokem) k dosažení cíle. Práce s chybou a nezdarem (nevzdávat to). Zdroje informací pro můj zájem (kniha, návody). Sestaví jednoduchý seznam tří kroků, které musí udělat, aby se zlepšil ve svém zájmu (např. 1. najít návod, 2. sehnat materiál, 3. trénovat 10 minut denně). Vysvětlí, jak se zachoval, když se mu něco hned nepovedlo, a zkouší postup zopakovat nebo změnit. 4. Pravidelný trénink/činnost jako cesta k mistrovství. Vyhledávání kroužků, klubů nebo komunit v okolí. Sebe prezentace výsledků. Navrhne osobní časový plán pro svůj rozvoj (např. "každé úterý a čtvrtky se budu věnovat hře na flétnu") a zkouší ho po dobu dvou týdnů dodržovat. Vyhledá v okolí svého bydliště nebo školy místo (kroužek, knihovnu, hřiště), kde by mohl svůj zájem dále rozvíjet. 5. Osobní projekt rozvoje (od nápadu k realizaci). Kritéria úspěchu (jak poznám, že jsem se zlepšil). Přenositelné dovednosti (trpělivost, plánování, soustředění). Vypracuje a zrealizuje krátkodobý osobní projekt ve svém zájmu (např. "naprogramuji jednoduchou hru", "ušiji si penál", "nacvičím sestavu s míčem") a dokumentuje svůj pokrok. Zhodnotí v závěrečné reflexi, jak mu plánování a pravidelná činnost pomohly k dosažení výsledku a uvede, jak tyto zkušenosti využije v jiných oblastech učení.
--	---	-----------------------	---	---

Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Polytechnická výchova Pojetí a cíle předmětu: Předmět Polytechnická výchova a praktické činnosti je založen na principu „učení se činností“. Zaměřujeme se na získávání praktických dovedností při práci s různými materiály a na rozvoj technické gramotnosti. Žáci se učí plánovat pracovní postup, volit vhodné nástroje a bezpečně s nimi manipulovat. Cílem je propojit kreativní myšlení s důrazem na kvalitu a pečlivost při zhotovení výtvoru. Cílem předmětu je u žáků rozvíjet jemnou motoriku a dovednosti při práci s materiály (dřevo, kov, plasty, papír, textil či přírodniny). Budovat smysl pro pořádek, přesnost, trpělivost a odpovědnost za kvalitu odvedené práce. Osvojit si pravidla bezpečné manipulace s nářadím a ochrannými pomůckami. Vést k šetrnému využívání materiálů, recyklaci a udržitelnému přístupu k výrobě. Podporovat schopnost realizovat vlastní nápady od prvotního návrhu až po finální výtvor. Obsahové vymezení předmětu: Tento povinný vyučovací předmět je vytvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk, jeho osobnost a svět práce se zaměřením na technické a pracovní dovednosti, z klíčových kompetencí a základních gramotností a z průřezových témat. Časové a organizační vymezení: Předmět Polytechnická výchova a praktické činnosti je vyučován 1 hodinu týdně v 1. až 5. ročníku. Výuka probíhá ve standardní učebně, příležitostně je využíváno zahrady, kuchyňky. Zafazovány jsou exkurze a vzdělávací akce mimo školu. Některá témata jsou realizována také jako součást školních projektů. Hodnocení: V 1. až 5. ročníku využíváme slovní hodnocení, které je pojato formativně a zaměřuje se na rozvoj jemné motoriky, odvahy experimentovat s materiálem a schopnost žáka zhodnotit vlastní vynaložené úsilí. Ve 4. až 5. ročníku výsledky vzdělávání navíc vyjadřujeme procenty, která odrážejí míru zvládnutí technických postupů a dodržování stanovených kritérií. Důraz klademe na to, aby žáci uměli prakticky a bezpečně využívat vhodné nástroje a pomůcky při realizaci vlastního záměru. Promyslet si posloupnost pracovních kroků, připravit si pracoviště a efektivně hospodřit s časem i svěřeným materiálem. Kriticky posoudit vzniklé technické potíže, navrhnout úpravu postupu a dotáhnout rozdělaný úkol do funkčního a estetického konce. Usilovat o co nejvyšší míru pečlivosti, přesnosti a čistoty provedení. Srozmítečně popsat vznik svého výtvoru, ocenit práci druhých a objektivně reflektovat, co se mu v procesu tvorby podařilo a v čem se přístě může zlepšit.			
Očekávané výsledky učení RVP ZV 2025 (kód + znění OVU)	Očekávané výsledky učení ŠVP	Zařazení do ročníku/ů	Realizováno v předmětu/předmětech/CA	Klíčový obsah, témata (učivo)
Práce s technickým materiálem a technická tvořivost				

CSP-TCH-001-ZV5-001 Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.	Vystřihne podle předkreslené čáry jednoduchý tvar z papíru a slepí části k sobě (např. papírový řetěz, zvířátko). Uklidí po práci své místo a nástroje (nůžky, lepidlo) na určené místo. (1) Vytvoří prostorový výrobek z modelovací hmoty nebo přírodnin (kaštiny, šišky) podle vlastní fantazie nebo vzoru. Použije bezpečné jednoduché nástroje (špachtle, tupé nůžky) a dodržuje pokyn, že s nástroji se neběhá. (2) Zhotoví jednoduchý výrobek z recyklovatelného materiálu (např. plastová láhev, karton) a vysvětlí, k čemu bude sloužit (např. květináč, stojánek). Přísije knoflík (se dvěma nebo čtyřmi dírkami) na kus látky, přičemž dbá na opatrnost při práci s jehlou. (3) Opracuje kus měkkého dřeva nebo překližky pomocí smirkového papíru do hladka. Spojí dva kusy materiálu (dřevo, karton) pomocí hřebíčku nebo tavné pistole (pod dohledem) tak, aby spoj pevně držel. (4) Navrhne a vyrobí funkční předmět (např. krmítko, hračka, jednoduchý model) podle vlastního technického náčrtku. Zvolí pro svůj výrobek vhodný materiál a nástroje a zdůvodní svůj výběr (např. "použil jsem dřevo, protože je pevné"). Využije při tvorbě jednoduchou digitální technologii (např. vyhledání návodu na internetu, nafocení postupu práce). (5)	1. - 5. ročník	Polytechnická výchova Informatika Matematika Svět v souvislostech Umění a kultura	1. Papír, karton, modelovací hmoty. Práce s nůžkami, šablonou a lepidlem. Základy bezpečnosti (pořádek na stole). 2. Plasty, dráty, přírodniny. Spojování materiálů (lepící pistole – pod dohledem, drátování). Inovativní využití odpadu (Upcycling). 3. Dřevo jako technický materiál. Práce s pilkou, brusným papírem a svěrkou. Ochranné pomůcky (brýle, rukavice). 4. Technické stavebnice s mechanickými prvky. Základy digitálního navrhování (např. jednoduchý 2D/3D editor – TinkerCAD). Převody a spoje. 5. Moderní technologie (3D tisk, gravírování, digitální řezání). Realizace výrobku od návrhu po finální úpravu. Ekonomika výroby (spotřeba materiálu).
Péče o domácnost a zahradu				
CSP-TCH-002-ZV5-002 Používá běžné nářadí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru.	Zalije třídní květinu konvíčkou takovým množstvím vody, aby nepřetekla podmiska. Uklidí své pracovní místo. (1) Zasadí velké semeno do kelímku se zeminou. Umyje po sobě jednoduché nádobí, opláchne ho a utře. (2) Použije bezpečné zahradnickou lopatku při kypření hlíny v truhlíku nebo při sázení sazenic. Roztřídí odpad vzniklý při úklidu domácnosti nebo třídy do správných nádob. (3) Přísije utržený knoflík, přičemž dodrží bezpečnostní zásady při práci s ostrým nástrojem. Připraví záhon k setí nebo sázení – okope ho motykou a urovná povrch hráběmi. (4) Nakrájí bezpečně ovoce nebo zeleninu na prkénku pomocí kuchyňského nože a dbá na správné držení nástroje. Použije šroubovák k jednoduché opravě. (5)	1. - 5. ročník	Polytechnická výchova Svět v souvislostech	1. Pokoje rostliny (co potřebují k životu). Konev na zalévání, rozprašovač, hadřík na prach. Čistota a hygiena v bezprostředním okolí (lavice, polička). 2. Květináč, substrát, drenáž. Zahradní lopatka, kolík na sázení, hrabíčky. Bezpečná manipulace s nářadím při přenášení. 3. Plevel a jeho odstraňování (motyka). Údržba okolí školy (sběr listů, zametání). Nářadí pro drobnou údržbu v domácnosti (šroubovák, klíč). 4. Zahradnické nůžky (druhy a bezpečné použití). Odstraňování suchých částí rostlin. Údržba nářadí (očistění, promazání, uložení). 5. Kompostování a nakládání s bioodpadem (vidle, kolečko). Ochrana rostlin před škůdci a nepřízní počasí. Ergonomie při práci s nářadím (jak se nehrbít, jak zvedat břemena).
Konstrukční činnosti a automatizace				
CSP-TCH-003-ZV5-003 Provádí jednoduché konstrukční činnosti s návodem i bez návodu.	Sestaví stabilní věž nebo jednoduchou stavbu (hradbu, dům) z dřevěných kostek či velkých dílků stavebnice podle vlastní fantazie. Napodobí podle reálné předlohy (model postavený učitelem) jednoduchý objekt, přičemž dodrží barvu i tvar použitých dílků. (1.) Sestaví model z konstrukční stavebnice (např. LEGO, Seva) podle podrobného obrázkového návodu, který rozkresluje jednotlivé kroky. Vytvoří bez návodu stavbu na zadané téma (např. "garáž pro autíčko", "ohrada pro zvířata") tak, aby plnila svůj účel. (2.) Zkonstruuje model mostu nebo lávky ze stavebnice tak, aby propojil dva body a unesl zadanou zátěž (např. plnou láhev s vodou, těžší autíčko). Sestaví objekt podle fotografie nebo náčrtu hotového výrobku (bez rozkresleného postupu) a sám odvodí správný postup skládání. (3.) Sestaví funkční model s pohyblivými prvky (např. auto s otáčivými koly, jeřáb s kladkou, větrný mlýn) a ověří jeho funkčnost. Vytvoří přesný 3D model (např. krabice, geometrické těleso, model budovy) vystřížením a slepením z připravené papírové sítě (šablony). (4.) Navrhne a sestaví vlastní konstrukční řešení pro zadaný technický úkol (např. "sestroj vozítko, které dojede co nejdál", "vytvoř mechanismus na zvedání nákladu") bez použití návodu. Zpracuje (nakreslí nebo nafotí) jednoduchý návod k vlastnímu modelu tak, aby podle něj byl schopen pracovat spolužák. (5.)	1. - 5. ročník	Polytechnická výchova Svět v souvislostech Matematika Informatika	1. Druhy stavebnic (dřevěné kostky, velké plastové díly). Základní tvary a jejich stabilita. Práce s obrázkovým schématem. 2. Stavebnice s pevným spojením (nasazovací, šroubovací). Pojmy: podstava, osa, spojovací materiál. Logické řazení kroků při stavbě. 3. Technické stavebnice (ozubená kola, řemeny, kladky). Pohyblivé části modelu. Čtení technických symbolů v návodu. 4. Konstrukce z papíru, špejle, brček a recyklatů. Zpevňování konstrukcí (trojúhelníkové vazby a klenby). Práce s chybou v konstrukci. Z 5. Složitě technické sestavy. Propojení konstrukce s pohonem nebo digitálním prvkem. Dokumentace vlastního postupu (vlastní náčrty).